

«Παροχή Υπηρεσιών υποστήριξης στο Δήμο Νέστου σε παραδοτέο του πακέτου εργασίας ΠΕ 4 «Ανακύκλωση οργανικών αποβλήτων» του έργου με τίτλο «"Πράσινη" απασχόληση στη διαχείριση βιο-αποβλήτων» «"Green" employment in the management of biowastes» με Ακρωνύμιο «GREEN-CREW» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και από Εθνικούς Πόρους και στο πλαίσιο του διασυνοριακού προγράμματος Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας «Ελλάδα- Βουλγαρία 2014-2020».

Παραδοτέο 4.3.1 «Ενεργοποίηση - Συμμετοχή Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης»

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Interreg
Greece-Bulgaria
European Regional Development Fund

The Project is co-funded by the European Regional Development Fund (ERDF) and by national funds of the countries participating in the Interreg V-A "Greece-Bulgaria 2014-2020" Cooperation Programme.

COOPERATION PROGRAMME INTERREG V-A "GREECE - BULGARIA 2014 – 2020"

PROJECT BENEFICIARY: MUNICIPALITY OF NESTOS

PROJECT: "Green" employment in the management of biowastes (GREEN_CREW)

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

2020

Municipality of Nestos

ARISTOTLE
UNIVERSITY OF
THESSALONIKI

Το Έργο συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και από εθνικούς πόρους των χωρών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα Συνεργασίας Interreg V-A «Ελλάδα-Βουλγαρία 2014-2020

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<i>Ενότητα 1: Ενεργοποίηση μιας υφιστάμενης ΚΟΙΝΣΕΠ, στο καταστατικό της οποίας θα πρέπει να εμπεριέχεται δραστηριότητα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων και γενικοί σκοποί της, να σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος.....</i>	4
ΣΥΝΟΧΗ ΚΟΙΝΣΕΠ	4
1.1. ΣΥΣΤΑΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ.....	4
1.2. ΕΔΡΑ	4
1.3 ΣΚΟΠΟΣ	4
<i>Ενότητα 2: Πληροφόρηση, κινητοποίηση, υποστήριξη, εκπαίδευση- κατάρτιση και καθοδήγηση για τη λειτουργία της ΚΟΙΝΣΕΠ, στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας.....</i>	6
2.1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ.....	6
2.1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ.....	6
2.1.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΣΕΠ	6
2.1.3. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΗΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	7
2.1.4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.	9
2.1.5. ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. ΜΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΜΗ ΜΕΛΗ	9
2.1.6. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.	10
2.1.7. ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.	10
2.1.8. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ	10
2.1.9. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	11
2.1.10 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ..	13
2.1.11 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΊΔΡΥΣΗΣ-ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.)	15
2.2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΣΕΠ	17
<i>Ενότητα 3: Παρουσίαση και μετάδοση στην ΚΟΙΝΣΕΠ του θεσμικού πλαισίου και καλών πρακτικών δράσης ΚΟΙΝΣΕΠ, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.</i>	34
3.1. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ	34
3.1.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.....	53
3.1.2.Καλές πρακτικές δράσης ΚΟΙΝΣΕΠ, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.....	54
<i>Ενότητα 4: Παροχή υποστήριξης και κατάρτισης, με αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ, για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των προσόντων τους, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.</i>	60
4.1. Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	60
4.2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ:	60

4.3.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	62
4.4.	Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ -ΣΤΟΧΟΙ	63
4.5.	ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	63
4.6.	ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	64
4.7.	ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	65
4.8.	ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΠΟΣΤ	65
4.9.	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ	65
4.10.	ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΟΜΠΟΣΤ	65
4.11.	ΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	66
4.12.	ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	66
4.13.	ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ	67
4.14.	ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΚΟΜΠΟΣΤ	68
<i>Ενότητα 5: Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και κατάρτισης, σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης της ΚΟΙΝΣΕΠ, ανάπτυξης πελατολογίου, πρόσβασης σε υπηρεσίες ανάθεσης του δημόσιου τομέα και συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, ειδικά στον τομέα διαχείρισης και αξιοποίησης βιο-αποβλήτων.</i>		70
5.1.	ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΣΕΠ.....	70
5.1.1.	ΣΥΓΚΛΙΣΕΙΣ & ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	70
5.1.2.	ΚΟΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ	70
5.1.3.	ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	70
5.1.4.	ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ	71
5.1.5.	ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ/ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ/ΓΝΩΣΕΙΣ	71
5.1.6.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ	71
5.1.7.	ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ	72
5.1.8.	ΕΜΠΛΟΚΗ ΑΛΛΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ - ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ	72
5.1.9.	ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ.....	72
5.2.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	73
5.2.1.	ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ.....	74
5.3.	ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ, ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟ-ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.....	74
<i>Ενότητα 6: Καθοδήγηση της ΚΟΙΝΣΕΠ κατά τη μελέτη, καταγραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και των απαιτήσεων στον τομέα της διαχείρισης των βιοαποβλήτων στην περιοχή ενδιαφέροντος.</i>		76
<i>Ενότητα 7: Υποστήριξη στην εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης από την ΚΟΙΝΣΕΠ, σε θέματα διαχείρισης, αξιοποίησης βιοαποβλήτων και λειτουργίας πιλοτικής ανοιχτής μονάδος κομποστοποίησης.</i>		78
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ.....		80
Παράρτημα 1: Καταστατικό ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ		80

Παράρτημα 2: Εκπαιδευτικό υλικό	80
Παράρτημα 3: Τεστ αξιολόγησης για την αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μελών της ΚΟΙΝΣΕΠ	80
Παράρτημα 4: Παρουσιολόγια συνεδριών	80

Ενότητα 1: Ενεργοποίηση μιας υφιστάμενης ΚΟΙΝΣΕΠ, στο καταστατικό της οποίας θα πρέπει να εμπεριέχεται δραστηριότητα σχετικά με τη διαχείριση αποβλήτων και γενικοί σκοποί της, να σχετίζονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και προστασία του περιβάλλοντος.

ΣΥΝΟΧΗ ΚΟΙΝΣΕΠ

Η Συνοχή ΚΟΙΝΣΕΠ είναι Συλλογικού και Παραγωγικού σκοπού, η οποία δραστηριοποιείται στην δημιουργία πρότυπων θερμοκηπίων. Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Συνοχή είναι δίκτυο της Κοινωνικής Αλληλέγγυας και Συνεργατικής Οικονομίας που εδρεύει στην Κεντρική Μακεδονία.

1.1. ΣΥΣΤΑΣΗ – ΕΠΩΝΥΜΙΑ

Συνιστάται Αστικός Συνεταιρισμός Κοινωνικού Σκοπού περιορισμένης ευθύνης, με την επωνυμία «ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ ΣΥΝΟΧΗ» και το διακριτικό τίτλο «ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. ΣΥΝΟΧΗ» σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων και άλλες διατάξεις», όπως ισχύει σήμερα.

Η συνιστάμενη με το παρόν Κοιν.Σ.Επ. είναι νομικό πρόσωπο Ιδιωτικού δικαίου, με περιορισμένη ευθύνη των μελών του, εμπορική ιδιότητα και κερδοσκοπικό χαρακτήρα.

1.2. ΕΔΡΑ

Έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται ο Δήμος Βόλβης της Περιφερειακής Ενότητας Θεσσαλονίκης.

Με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής του, ο συνεταιρισμός μπορεί, για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του, να ιδρύει και να διατηρεί υποκαταστήματα ή γραφεία οπουδήποτε.

1.3 ΣΚΟΠΟΣ

Σκοπός του συνεταιρισμού είναι η συλλογική και κοινωνική ωφέλεια όπως ορίζονται στις παρ.2 και 3 του αρ.2 του Ν.4430/2016 (ΦΕΚ 205/Α/31.10.2016) .

Ειδικότερα, σκοπός του συνεταιρισμού είναι η βιώσιμη ανάπτυξη.

Ειδικότερα, ο Συνεταιρισμός στο πλαίσιο της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης θα ασκήσει δραστηριότητες οι οποίες:

- α) προωθούν την αειφορία του περιβάλλοντος,
- β) προστατεύουν και αναπτύσσουν τα κοινά αγαθά

Συγκεκριμένα οι σκοποί του Συνεταιρισμού ως προς την βιώσιμη ανάπτυξη εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων

α. Αειφόρος γεωργία και κτηνοτροφία, η οποία δίνει έμφαση στη διατήρηση και διάδοση απειλούμενων τοπικών παραδοσιακών ποικιλιών ή «φυλών» και στην αποτροπή διεύθυνσης γενετικά τροποποιημένων οργανισμών.

β. Τοπικά και περιφερειακά υποστηριζόμενη γεωργία ή κτηνοτροφία, που συμβάλλει στην ανάπτυξη απευθείας εμπορικών σχέσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών και ενισχύει την προσβασιμότητα σε είδη πρώτης ανάγκης, ιδίως των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του πληθυσμού, μέσα από την απευθείας διάθεσή τους.

γ. Δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο. Ως δίκαιο και αλληλέγγυο εμπόριο ορίζεται η βασισμένη στο διάλογο, τη διαφάνεια και τον αλληλοσεβασμό εμπορική σύμπραξη, που επιδιώκει μεγαλύτερη ισοτιμία στο διεθνές και

εγχώριο εμπόριο. Συνεισφέρει στη βιώσιμη ανάπτυξη, προσφέροντας καλύτερους όρους εμπορίας των προϊόντων και διασφαλίζοντας τα δικαιώματα των περιθωριοποιημένων παραγωγών και εργαζομένων.

δ. Παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε μικρή κλίμακα και την ανάπτυξη τεχνολογίας που μειώνει την κατανάλωση ενέργειας.

ε. Μείωση της παραγωγής και διαχείριση αποβλήτων και απορριμμάτων σε τοπικό επίπεδο, με συμμετοχή των πολιτών, μέσα από την επαναχρησιμοποίηση, αξιοποίηση, ανακύκλωση των αποβλήτων ή μέσα από τον επανασχεδιασμό του τρόπου παραγωγής και διανομής των προϊόντων.

στ. Κατασκευή και συντήρηση υποδομών και ενέργειας σε δημοκρατική συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

ζ. Την ανάπτυξη δεξιοτήτων και μεταφορά τεχνογνωσίας.

Η παροχή των ανωτέρω υπηρεσιών δεν θα πρέπει να υποκαθιστά τις γενικές υποχρεώσεις του Κράτους στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής.

Πιο αναλυτικά, οι δραστηριότητες που θα ασκεί η επιχείρηση αφορούν τα εξής:

Σκοπός του Συνεταιρισμού είναι η παραγωγή προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας (πολιτισμός, περιβάλλον, οικολογία, εκπαίδευση, παροχές κοινής ωφέλειας, αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.α.) που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης. Για την ευόδωση των σκοπών του ο Συνεταιρισμός μπορεί να ασκήσει οποιασδήποτε μορφής οικονομική δραστηριότητα παραγωγικού, καταναλωτικού, εμπορικού, μεταφορικού, τουριστικού, οικοδομικού, αναπτυξιακού, κοινωνικού, εκπαιδευτικού ή πολιτιστικού χαρακτήρα.

Συγκεκριμένα οι σκοποί του Συνεταιρισμού εξειδικεύονται στην άσκηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

α) Η ανάπτυξη προτύπων ερευνητικών θερμοκηπιακών και υπαίθριων καλλιεργειών φυτικής και ζωικής παραγωγής, στις οποίες θα εκπαιδεύονται και θα εργάζονται άνεργοι νέοι που επιθυμούν να ασχοληθούν με την πρωτογενή παραγωγή. Με τον τρόπο αυτό, οι άνεργοι, θα αποκτούν ικανή εμπειρία και δεξιότητες ώστε να αναπτύξουν στο μέλλον παρόμοιες δραστηριότητες δημιουργώντας δικές τους μικρές επιχειρήσεις.

β) Η παραγωγή, τυποποίηση, και πιστοποίηση ποιοτικών προϊόντων πρωτογενούς παραγωγής και η προώθησή τους σε κατάλληλες αγορές του εσωτερικού και του εξωτερικού, σε συνεργασία με εξειδικευμένους φορείς της ιδιωτικής πρωτοβουλίας,

γ) Η ανάληψη συνεργασιών με αξιόπιστους φορείς της κοινωνίας των πολιτών (Μ.Κ.Ο., τοπικούς αναπτυξιακούς φορείς, Ο.Τ.Α., Πανεπιστημιακά δίκτυα, αγροτικούς συνεταιρισμούς, φορείς της ιδιωτικής πρωτοβουλίας κ.α.) με στόχο την κατάρτιση προγραμμάτων που δημιουργούν εισοδήματα στις ασθενέστερες και μειονεκτικότερες ομάδες του πληθυσμού, βελτίωση της πρόσβασης ανέργων στις τοπικές αναπτυξιακές πρωτοβουλίες, καθώς και στην οικειοποίηση των ωφελειών και της διαχείρισης των προγραμμάτων από τις τοπικές κοινωνίες.

δ) Η οργάνωση σεμιναρίων για την πληροφόρηση και εκπαίδευση ειδικών ομάδων πολιτών σε θέματα που αφορούν τις νέες τεχνολογίες στην πρωτογενή παραγωγή και τη χρήση εναλλακτικών πηγών ενέργειας.

Ενότητα 2: Πληροφόρηση, κινητοποίηση, υποστήριξη, εκπαίδευση- κατάρτιση και καθοδήγηση για τη λειτουργία της ΚΟΙΝΣΕΠ, στο πλαίσιο της κοινωνικής οικονομίας.

2.1. ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗ, ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ & ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Η πληροφόρηση, η κινητοποίηση και η υποστήριξη για την λειτουργία της ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ έγινε στα μέλη- μετόχους της εταιρείας, μέσω δύο συνεδριών.

Αναλύθηκαν διεξοδικά όλες οι παρακάτω θεματικές ενότητες για να έχουν τα μέλη πλήρη ενημέρωση για τις Κοινωνικές Συνεταιριστικές Εταιρίες.

2.1.1. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

Αρχικά τα μέλη της ΚοινΣΕπ ενημερώθηκαν για τα γενικά χαρακτηριστικά των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και συγκεκριμένα ειπώθηκαν τα παρακάτω:

- ❖ Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες στο Ν.4430/2016 προϋποθέσεις, μία Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να τροποποιήσει το καταστατικό της με σκοπό να ενταχθεί σε άλλη κατηγορία Κοιν.Σ.Επ. Η τροποποίηση αφορά μόνο στην κατηγορία Κοιν.Σ.Επ. και τα λοιπά στοιχεία εγγραφής και λειτουργίας της διατηρούνται.
- ❖ Η συμμετοχή νομικών προσώπων στην Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 του συνόλου των μελών της.
- ❖ Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε Ο.Τ.Α. Κατ' εξαίρεση, στις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, μπορούν να είναι μέλη νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κατόπιν έγκρισης του δημόσιου φορέα που τα εποπτεύει.
- ❖ Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα.
- ❖ Η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου μόνο με την ιδιότητα του μέλους σε Κοιν.Σ.Επ. δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ατομικές ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.
- ❖ Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των συνολικών εσόδων της επιχείρησης, υπολογιζόμενου σε τριετή βάση. Από την πρόβλεψη αυτή, εξαιρούνται οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

2.1.2 ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΚΟΙΝΣΕΠ

Έπειτα αναλύθηκε η σύσταση και η λειτουργία των ΚοινΣΕπ όπως παρουσιάζονται παρακάτω:

Η σύσταση μίας Κοιν.Σ.Επ. και η υπαγωγή της στις διατάξεις του Ν. 4430/2016 συντελείται με την εγγραφή της στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο., οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.

Για τη σύσταση μίας Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας απαιτείται η συμμετοχή σε αυτήν και η υπογραφή του καταστατικού της από τουλάχιστον πέντε πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, και από τουλάχιστον επτά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

Το κεφάλαιο της επιχείρησης διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Κάθε μέλος της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτει από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό ευρώ.

Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα το Ευρωκοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ), έχουν επιχειρήσει να ενισχύσουν την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω μιας σειράς πρωτοβουλιών πολιτικής.

Η πρώτη Διάσκεψη της κοινωνίας των πολιτών που διοργανώθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 1999 με πρωτοβουλία της ΕΟΚΕ, επιβεβαίωσε το σημαντικό ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη ενός συμμετοχικού κοινωνικού προτύπου, καθώς και στη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών που μπορούν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στη δημοκρατική διαδικασία.

Η κοινωνική οικονομία, με το συμμετοχικό χαρακτήρα της και τον ενεργό ρόλο των ενδιαφερόμενων μερών, αναγνωρίστηκε ως φορέας ενός δυναμικού ικανού να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών συστημάτων πρόνοιας και την ενεργό εμπλοκή των πολιτών στην εξεύρεση και την εφαρμογή λύσεων για ορισμένες από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την κοινωνία. Οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας από ολόκληρη την ΕΕ εκπροσωπούνται άμεσα στην ΕΟΚΕ.

2.1.3. ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ, ΠΡΟΟΠΤΙΚΗ ΚΑΙ ΒΗΜΑΤΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στις συνεδρίες που υλοποιήθηκαν παρουσιάστηκαν και επιτυχημένα παραδείγματα Κοινωνικών Επιχειρήσεων σε όλο τον κόσμο τα οποία καταδεικνύουν ότι προσφέρουν τη δυνατότητα στους ανθρώπους να εργάζονται μαζί και να συστήνουν βιώσιμες επιχειρήσεις οι οποίες δημιουργούν θέσεις εργασίας και προάγουν την ευημερία της κοινωνίας. Μεταξύ των φορέων της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, για να επιτύχουν οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει να δραστηριοποιούνται για να δώσουν λύση σε κοινωνικά προβλήματα και για να βελτιώσουν τις προοπτικές των ανθρώπων, τις τοπικές κοινωνίες ή το περιβάλλον. Πρέπει να ανταποκρίνονται σε ανάγκες που δεν έχουν ακόμη ικανοποιηθεί προάγοντας την κοινωνική καινοτομία και έχοντας μακροπρόθεσμο όραμα και όχι πρόσκαιρους οικονομικούς στόχους.

Μια Κοιν.Σ.Επ. ή ένας Συνεταιρισμός Εργαζομένων για να θεωρούνται επιτυχημένη επιχείρηση θα πρέπει μεταξύ πολλών άλλων- να παράγουν κέρδη. Τα κέρδη θα προέρχονται από την προώθηση-πώληση των προϊόντων ή υπηρεσιών στην ανοιχτή αγορά, ωστόσο τα κέρδη θα πρέπει να επανεπενδύονται στην επιχείρηση για δραστηριότητες της διευρυμένης παραγωγικής της ικανότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς και για δράσεις κοινωνικής ωφέλειας. Πρόκειται για έναν διαφορετικό τρόπο του επιχειρείν που δίνει έμφαση στον άνθρωπο και στην κοινωνική συνοχή. Επίσης, για την επιτυχία μιας Κοιν.Σ.Επ. απαραίτητη είναι η σύναψη επαφών, η δημιουργία δικτύων με άλλες Κοιν.Σ.Επ., φορείς της κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας, αλλά και συμβατικές επιχειρήσεις. Η ανάπτυξη δικτύων και η εξωστρέφεια είναι αυτή που μπορεί να δώσει ευκαιρίες για τη βέλτιστη προώθηση των προϊόντων και των υπηρεσιών, αποδίδοντας πολλαπλά οφέλη στην κοινωνία.

Η ίδρυση μιας κοινωνικής επιχείρησης είναι μια επίπονη προσπάθεια που απαιτεί αρκετή προετοιμασία έτσι ώστε να στεφθεί μελλοντικά από επιτυχία. Υπάρχουν αρκετά βήματα που σχετίζονται με αυτή τη διαδικασία και θα πρέπει να ακολουθήσουν όσοι σκέφτονται να δοκιμάσουν αυτήν την πρόκληση με αυξημένες τις

πιθανότητες για επιτυχία. Κάθε βήμα είναι ένα εργαλείο και όλα μαζί παρέχουν ένα προσχέδιο για την ίδρυση και την έναρξη λειτουργίας μιας επιτυχημένης κοινωνικής επιχείρησης. Κάθε βήμα απαιτεί τεράστια προσπάθεια και πολλούς ελιγμούς για να λειτουργήσει αποτελεσματικά, ενώ θα πρέπει να προσαρμόζεται καταλλήλως ανάλογα με τη δραστηριοποίηση της κοινωνικής επιχείρησης. Τα βήματα για την επιτυχία μιας κοινωνικής επιχείρησης γενικότερα είναι τα ακόλουθα:

- Ορισμός συνεταιριστικών κοινωνικών στόχων: Η επιτυχία μιας νέας κοινωνικής επιχείρησης απαιτεί συνδυασμό γνώσης και ευκαιριών. Οι στόχοι δίνουν την κατεύθυνση και βοηθούν να φτάσει η επιχείρηση στην επιτυχία, σε ελάχιστο χρόνο, με μικρή προσπάθεια και λίγα έξοδα.

- Προσδιορισμός ενός βιώσιμου τμήματος της αγοράς για το προϊόν/υπηρεσία της κοινωνικής επιχείρησης: Αν η αγορά δεν υποστηρίξει την ιδέα, δεν υπάρχουν αρκετές πιθανότητες για επιτυχία. Γι' αυτό, πρέπει να προσδιοριστούν οι ανάγκες της κοινωνίας, οι ανάγκες των πελατών, που δεν έχουν καλυφθεί και έπειτα να αναπτυχθεί ένα προϊόν ή μία υπηρεσία.

- Ανάπτυξη ενός σχεδίου μάρκετινγκ: Ο σκοπός του σχεδίου μάρκετινγκ είναι να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο η κοινωνική επιχείρηση θα προσεγγίσει και θα διατηρήσει κερδοφόρους πελάτες, υπηρετώντας παράλληλα τον κοινωνικό της σκοπό. Αυτό το σχέδιο μάρκετινγκ, θα αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος του συνολικού επιχειρηματικού σχεδίου, θα πρέπει να ολοκληρωθεί εκ των προτέρων και να δηλώνει σε ποιον απευθύνεται, πώς γίνεται διείσδυση στην αγορά, με ποιο τρόπο διαφημίζεται, και τέλος ποιο θα είναι το ύψος των πωλήσεων σε ετήσια βάση για τα επόμενα χρόνια.

- Δημιουργία αρχικής έκδοσης του κοινωνικού επιχειρηματικού σχεδίου: Η αρχική έκδοση του επιχειρηματικού σχεδίου είναι μια σύνοψη της κατεύθυνσης προς την οποία θα οδηγηθεί η κοινωνική επιχείρηση, μια ανάλυση των δυνατών και αδύνατων σημείων, καθώς και ένας σκελετός βάσει του οποίου θα δημιουργηθεί το επίσημο επιχειρηματικό σχέδιο, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αντανακλά το μοναδικό κοινωνικό περιβάλλον λειτουργίας. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζονται συνεργασίες και σημαντικές ευκαιρίες δικτύωσης και αφετέρου να διατυπώνονται οι οικονομικές προβλέψεις.

- Προσδιορισμός των οικονομικών αναγκών: Μετά την ανάπτυξη του αρχικού επιχειρηματικού σχεδίου, πρέπει να ξεκινήσει ο προσδιορισμός των οικονομικών αναγκών, που θα ενσωματωθούν στο επίσημο σχέδιο. Η ανάλυση της αγοράς και των κοινωνικών αναγκών οδηγεί σε προβλέψεις, οι οποίες θα καθορίσουν το επίπεδο στελέχωσης της κοινωνικής επιχείρησης και αυτό με τη σειρά του θα καθορίσει τον λειτουργικό προϋπολογισμό, βάσει του οποίου θα προκύψουν οι οικονομικές προβλέψεις.

- Διαμόρφωση συνεταιριστικής ομάδας (μέλη, εργαζόμενοι): Το αρχικό κοινωνικό επιχειρηματικό σχέδιο που έχει ήδη καταρτιστεί θα βοηθήσει στην αξιοποίηση των μελών της κοινωνικής επιχείρησης, αλλά και στην προσέλκυση ικανών συνεργατών-εργαζομένων με προσόντα. Πριν αναπτυχθεί το επίσημο επιχειρηματικό σχέδιο, πρέπει να διασφαλισθεί η καλλιέργεια καλού κλίματος μεταξύ των μελών της κοινωνικής επιχείρησης και η σύμπλευση για την επίτευξη του κοινωνικού σκοπού με τους συνεργάτες και τους εργαζομένους.
- Οριστικοποίηση των οικονομικών αναγκών: Ξεκινώντας από το αρχικό σχέδιο, πρέπει να αναπτυχθεί ένα επίσημο επιχειρηματικό σχέδιο το οποίο θα επιδεικνύει με πειστικό τρόπο ότι η κοινωνική επιχείρηση μπορεί να διαθέσει αρκετά προϊόντα ή υπηρεσίες ώστε να θεωρείται κερδοφόρα, ικανοποιώντας παράλληλα τον κοινωνικό σκοπό και προσελκύοντας υποψήφιους πελάτες.

- Ανάπτυξη στρατηγικής μάρκετινγκ για χρηματοδοτήσεις: Αυτό το βήμα δεν αναφέρεται στη στρατηγική μάρκετινγκ για τη διάθεση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, αλλά σε μια στρατηγική για την προώθηση της

κοινωνικής επιχείρησης σε χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς προκειμένου να αυξηθεί το απαιτούμενο κεφάλαιο.

-Διαφήμιση προϊόντων/υπηρεσιών και διαχείριση της κοινωνικής επιχείρησης για επίτευξη των στόχων: Το τελευταίο βήμα αφορά στη συνεχή διαχείριση και διαφήμιση της κοινωνικής επιχείρησής και του κοινωνικού έργου που προσφέρει. Για την επιτυχία του συγκεκριμένου βήματος χρειάζεται συνεργατικό πνεύμα και δεξιότητες μάρκετινγκ ώστε να διασφαλισθεί η βιωσιμότητα και η δικτύωση.

Όλα τα ανωτέρω βήματα, εφόσον εκτελεστούν διαδοχικά, οικοδομούν γερά θεμέλια για την επιτυχία της κοινωνικής επιχείρησης. Προσεγγίζοντας με αυτόν τον μεθοδικό τρόπο τη δημιουργία μιας κοινωνικής επιχείρησης, απορρέει και ωφέλεια

2.1.4. ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΜΕΛΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Επιπρόσθετα σημαντική ήταν η αναφορά που έγινε για τις σχέσεις μεταξύ των μελών και της ΚοινΣεΠ. Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται και συντελείται με την εγγραφή τους ως μέλη. Τα νέα μέλη αποκτούν μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, η ονομαστική αξία της οποίας δε μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται στο νόμο 4430/2016 και στο καταστατικό.

Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται με την αποχώρηση, την αποβολή ή τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής του μερίδας και είναι καταχωριστέα στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

Η ιδιότητα του μέλους δεν κληροδοτείται και, αν μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας καταβάλλεται στον ειδικό ή καθολικό διάδοχο. Αν μέλος νομικό πρόσωπο τεθεί σε εκκαθάριση λόγω λύσης ή πτώχευσής του, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας καταβάλλεται σε αυτό. Αν ο αριθμός των μελών μειώνεται κάτω των πέντε, τότε επιβάλλεται η αναπλήρωσή τους, με την είσοδο νέων μελών, άλλως, η Κοιν.Σ.Επ. λύεται.

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι και εργαζόμενοι της με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αμείβονται για την παρεχόμενη εργασία και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Υπόχρεη προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι η Κοιν.Σ.Επ.

Οι θεματικές ενότητες που παρουσίασαν οι εκπαιδευτές τις επόμενες μέρες είναι οι παρακάτω:

2.1.5. ΣΧΕΣΕΙΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. ΜΕ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΥΣ ΜΗ ΜΕΛΗ

Άλλη μία σημαντική ενότητα, στην οποία έγινε αναφορά, ήταν οι σχέσεις ΚΟΙΝΣΕΠ με εργαζομένους μη μέλη. Στο πιο σημαντικό σημείο στο οποίο αναφέρθηκε ο εκπαιδευτής ήταν ότι:

Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται μέχρι και το 50% του συνολικού ποσοστού των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Τμήματος Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. επί αιτήσεως της Κοιν.Σ.Επ. για την αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες ανά ημερολογιακό έτος.

2.1.6. ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Έπειτα παρουσιάστηκε η γενική συνέλευση των ΚοινΣΕπ και συγκεκριμένα ότι:

Η τακτική Γενική Συνέλευση της Κοιν.Σ.Επ. συγκαλείται υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης, με σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής ή του διαχειριστή που απευθύνεται προς τα μέλη, προ τουλάχιστον τριών ημερών.

Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως με πρόσκληση που απευθύνεται προς τα μέλη τουλάχιστον προ δύο ημερών, είτε με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, είτε με πρωτοβουλία του διαχειριστή, είτε εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή από το 1/3 των μελών της Γ.Σ.

Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκεται το 1/2 των μελών της. Επί μη απαρτίας, συγκαλείται νέα Γενική Συνέλευση μέσα σε δύο μέχρι επτά ημέρες, κατά την οποία απαιτείται η ίδια ως άνω απαρτία. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.

2.1.7. ΔΙΟΙΚΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Σημαντική ήταν και η αναφορά στην Διοικούσα Επιτροπή (Δ.Ε.) ότι απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και δύο τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών της πρέπει να είναι περιττός αριθμός. Τα μέλη της Δ.Ε. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν η Κοιν.Σ.Επ. έχει μόνο πέντε μέλη, αντί Διοικούσας Επιτροπής, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν διαχειριστή, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες της Διοικούσας Επιτροπής.

Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται από το καταστατικό. Η Δ.Ε. βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκεται το 1/2 των μελών της και οι αποφάσεις της λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της Δ.Ε. Σε περίπτωση ισοψηφίας των παρόντων μελών, υπερτερεί η ψήφος του προέδρου της.

Η Διοικούσα Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά μία τουλάχιστον φορά κάθε τρεις μήνες ή συχνότερα αν το ζητήσει το 1/3 των μελών της, αλλά όχι λιγότερα από δύο άτομα.

2.1.8. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οι τομείς δραστηριότητας των ΚΟΙΝΣΕΠ παρουσιάστηκαν ξεκινώντας από τα οικονομικά χαρακτηριστικά. Ο εισηγητής ανέφερε ότι η έμφαση στη συνεχόμενη παραγωγική δραστηριότητα έχει ως στόχο να οριοθετήσει τις κοινωνικές επιχειρήσεις έναντι άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών. Επιπλέον, το κριτήριο της αυτονομίας τονίζει ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις ακόμα και αν δέχονται κρατικές επιχορηγήσεις έχουν δικαίωμα στην αυτοτέλεια της διοίκησής τους. Η ανάληψη ρίσκου χαρακτηρίζει την επιχειρηματική πρωτοβουλία, ενώ το τελευταίο οικονομικό κριτήριο διαχωρίζει τις κοινωνικές επιχειρήσεις από εθελοντικές ομάδες εφόσον προβλέπει την ύπαρξη αμειβόμενου προσωπικού.

Περνώντας στα κοινωνικά κριτήρια, η κοινωνική αποστολή βρίσκεται στο επίκεντρο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και δεν θεωρείται συμπληρωματική λειτουργία. Η συλλογική πρωτοβουλία τονίζει ότι πρόκειται για εγχειρήματα που απαιτούν τη δημιουργία μίας ομάδας. Επίσης, δίνεται σημασία στην αξία των συνεταιριστικών αρχών και συγκεκριμένα στην αρχή «ένα άτομο-μία ψήφος», ενώ τίθεται το ζήτημα της συμμετοχικότητας και της δημοκρατικής διοίκησης. Αυτή η διάσταση έχει ενσωματωθεί στις νομικές μορφές

που έχουν θεσμοθετηθεί για τις κοινωνικές επιχειρήσεις σε διάφορες χώρες της Ε.Ε. (βλ. ενότητα «Η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα στην Ευρωπαϊκή Περιφέρεια»). Τέλος, οι κοινωνικές επιχειρήσεις δεν απαγορεύουν τη διανομή των κερδών, αλλά θέτουν περιορισμούς ώστε να μην καθορίσει η μεγιστοποίηση του κέρδους τη λειτουργία τους.

Αναφορικά με το πεδίο δραστηριοποίησης, οι κοινωνικές επιχειρήσεις μπορούν να ταξινομηθούν στα ακόλουθα πεδία:

- Εργασιακή (επαν-)ένταξη ατόμων που απειλούνται ή βιώνουν συνθήκες κοινωνικού αποκλεισμού (κοινωνικές επιχειρήσεις ένταξης)
- Παροχή υπηρεσιών στο ευρύ κοινό (κοινωνικών, υγείας, πρόνοιας, πολιτισμού, περιβάλλοντος, βιώσιμης ανάπτυξης)
- Ηθικό εμπόριο (πρωτοβουλίες σύνδεσης παραγωγών και καταναλωτών με δίκαιους όρους)

Ο πυρήνας, εν τέλει, της κοινωνικής επιχειρηματικότητας είναι απλός: δημιουργείται μια οργανωμένη μονάδα, που έχει μεν την μορφή επιχείρησης, αλλά ο στόχος της δεν είναι η μεγιστοποίηση των κερδών, όσο η υποστήριξη μιας κοινωνικής ανάγκης. Η φύση αυτής της επιχείρησης ποικίλλει. Μπορεί να παράγει ένα οποιοδήποτε καταναλωτικό προϊόν, αλλά να προσφέρει ένα μεγάλο μέρος των κερδών της για κοινωνικούς σκοπούς. Κάτι τέτοιο συμβαίνει με την παραγωγό μπύρας Finnegans στις ΗΠΑ, που δίνει όλα τα κέρδη της για καλό σκοπό. Σε άλλη περίπτωση, μπορεί να έχει αποκλειστικά κοινωνικό σκοπό, όπως οι ελληνικοί Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (ΚοιΣΠΕ).

2.1.9. Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ ΚΑΙ ΚΥΡΙΩΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Έπειτα, έγινε αναφορά στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας στην Ευρώπη αλλά και στον Ελλαδικό χώρο. Η ιδιαίτερη δυναμική του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας, βασίζεται, μεταξύ άλλων, στη διαπίστωση ότι σε όλες σχεδόν τις χώρες της Ε.Ε. έχουν αυξηθεί και λόγω της οικονομικής δυσπραγίας σημαντικά τα προβλήματα ένταξης στην αγορά εργασίας και γενικότερα εκείνα της κοινωνικο-οικονομικής ενσωμάτωσης των ατόμων εκείνων που θεωρούνται ως «λιγότερο ευνοημένα» ή «μειονεκτούντα».

Έχουν, δηλαδή, περιοριστεί σημαντικά οι δυνατότητες των ατόμων αυτών για πρόσβαση σε υπηρεσίες και προϊόντα που διαθέτει η παραδοσιακή ιδιωτική αγορά, ενώ παράλληλα, λόγω της άσκησης περιοριστικών δημοσιονομικών πολιτικών, διαπιστώνεται δυστοκία στην προσφορά τους.

Από την άλλη πλευρά, είναι δεδομένο ότι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων ευρέως φάσματος στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας συνέβαλε τα τελευταία χρόνια στη στήριξη της απασχόλησης και στη δημιουργία θέσεων εργασίας σε πολλές χώρες της Ε.Ε. Ακριβώς γι' αυτό το λόγο ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τόσο στο πλαίσιο της προηγούμενης προγραμματικής περιόδου (2007-2013), όσο και κατά την νέα προγραμματική περίοδο (2014-2020), μέσα από τα μέτρα που προβλέπει η Κοινωνική Επιχειρηματική Πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Social Business Initiative).

Σε πολλές χώρες μέλη της Ε.Ε. με μακροχρόνια παράδοση στη λειτουργία μη κερδοσκοπικών οργανισμών και φορέων συνεταιριστικού χαρακτήρα, η Κοινωνική Οικονομία έχει βρει εδώ και αρκετό χρόνο γόνιμο έδαφος ανάπτυξης, ενώ έχει ενισχυθεί με κατάλληλα μέτρα πολιτικής. Έτσι, η Κοινωνική Οικονομία αντιπροσωπεύει το 6% της συνολικής απασχόλησης με 11.000.000 εργαζομένους και το 6,7% της μισθωτής απασχόλησης στην

Ευρώπη. Στην Ισπανία, στη δεκαετία 1990-2000, η αύξηση της απασχόλησης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας είναι της τάξης του 57,95% (από 224.000 θέσεις εργασίας σε περίπου 354.000 το 2000).

Στην Ιταλία, μεταξύ 1991 και 2001 η αύξηση στην απασχόληση για τους κοινωνικούς συνεταιρισμούς ανέρχεται στο 400% (από 27.000 θέσεις το 1991 σε 149.000 το 2001).

Έτσι, η Κοινωνική Οικονομία και κυρίως η Κοινωνική Επιχειρηματικότητα, παρά τη δυσκολία ορισμού της, είναι μια ζωντανή πραγματικότητα σε όλες τις ανεπτυγμένες δυτικές κοινωνίες, αλλά ήταν -μέχρι πρόσφατα- κάτι άγνωστο στην Ελλάδα.

Μέχρι και το 2011, έτος θεσμοθέτησης της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης, οι δραστηριότητές του τομέα δε θα χαρακτηρίζονταν ιδιαίτερα αναπτυγμένες στην Ελλάδα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα η απασχόληση στον τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας να αντιπροσωπεύει μόλις το 1,8% της συνολικής απασχόλησης και το 2,9% της μισθωτής.

Πιο συγκεκριμένα, τη μόνη αναγνωρισμένη με νόμο σύγχρονη μορφή Κοινωνικής Επιχείρησης στην Ελλάδα αποτελούσαν μέχρι πρόσφατα οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.ΣΠΕ) (νόμος 2716/1999, άρθρο 12), ενώ το 2011, οπότε και ψηφίστηκε ο Νόμος 4019 «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις» δημιουργήθηκε το θεσμικό υπόβαθρο για την αναγνώριση της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης ως μία *sui generis* μορφή επιχείρησης. Ως αποτέλεσμα, στο Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας του Υπουργείου Εργασίας έχουν εγγραφεί μέχρι σήμερα περισσότερες από 1.000 Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.).

Στην τρέχουσα Προγραμματική περίοδο 2014-2020 η Κοινωνική Οικονομία αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για την Πολιτεία, η οποία αποτυπώνεται στο όραμα της νέας Εθνικής Στρατηγικής, στους σκοπούς και στους άξονες παρέμβασης.

Υπό αυτό το πρίσμα, η Κ.ΑΛ.Ο. συνδέεται οριζόντια με πολλαπλά επίπεδα πολιτικής:

- Καταπολέμηση ανεργίας και κοινωνικού αποκλεισμού μέσα από τη διαφορετική οργάνωση της εργασίας (συλλογική ιδιοκτησία, συλλογικός έλεγχος, δημοκρατική διοίκηση).
- Παραγωγική ανασυγκρότηση με έμφαση στην επαναλειτουργία εγκαταλειμμένων/πτωχευμένων επιχειρήσεων με τη συμμετοχή των (πρώην) εργαζομένων, αλλά και την ανάπτυξη διαφανών σχέσεων συνεργασίας και σύμπραξης ανάμεσα στον ευρύτερο δημόσιο τομέα και σε σχήματα της ΚΟ σε νέα πεδία οικονομικής δραστηριοποίησης (προγραμματικές συμφωνίες, παραχώρηση χώρων και εξοπλισμού σε σχήματα της ΚΟ).
- Οικονομική ανάπτυξη μέσα από την ανάπτυξη εγχειρημάτων της ΚΟ σε όλους τους τομείς οικονομικής δραστηριότητας με έμφαση στην κοινωνική και περιβαλλοντική καινοτομία και μέσα από την αξιοποίηση του υψηλού μορφωτικού κεφαλαίου του ανθρώπινου δυναμικού στην Ελλάδα.
- Εμβάθυνση της δημοκρατίας μέσα από τη συγκρότηση του δημόσιου χώρου με τρόπο που επιτρέπει τη θέσπιση του κοινωνικού διαλόγου, τον κοινωνικό έλεγχο και τη συνδιαχείριση των κοινών αγαθών.

Στο πλαίσιο αυτού του πολιτικού παραδείγματος, η Κ.ΑΛ.Ο. δεν εργαλειοποιείται αποκλειστικά ως όχημα για την καταπολέμηση της ανεργίας των πλέον αποκλεισμένων ομάδων, αλλά αποτελεί ένα σύνολο αλληλοσυνδεόμενων και ανατροφοδοτούμενων στόχων.

Η νέα Εθνική Στρατηγική εντάσσεται σε αυτό το στρατηγικό όραμα και επιδιώκει να:

- Ενισχύσει την ανάπτυξη όλων των μορφών της Κοινωνικής Οικονομίας και όχι μόνο των Κοιν.Σ.Επ. του Ν. 4019/2011.
- Διευκολύνει τη δικτύωση των σχημάτων στο πεδίο ανεξαρτήτως νομικής μορφής.
- Δημιουργήσει χώρο για τη συμπαραγωγή δημόσιας πολιτικής ανάμεσα σε αντιπροσωπευτικά δίκτυα της ΚΟ και τις δημόσιες αρχές σε όλα τα επίπεδα.
- Διαχύσει την ιδέα της ΚΟ και αναδείξει δημόσια τις πρακτικές που αναπτύσσονται εντός της.

Η νέα Εθνική Στρατηγική που εκπονήθηκε από το Υπουργείο Εργασίας λειτουργεί συμπληρωματικά και ενισχυτικά του νέου νόμου για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία.

Το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι αρμόδιο για το σύνολο των πολιτικών στο πεδίο της Κ.Α.Λ.Ο.. Συγκεκριμένα, το Υπουργείο:

ο Σχεδιάζει, προωθεί και παρακολουθεί την εφαρμογή των πολιτικών για την Κ.Α.Λ.Ο. ο Κατευθύνει και διευκολύνει το διυπουργικό συντονισμό όπου αυτό απαιτείται. ο Επιβλέπει τη λειτουργία των σχετικών με το πεδίο δημόσιων υπηρεσιών.

2.1.10 Η ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΩΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Όπως αναφέρθηκε έπειτα από τον εκπαιδευτή η ενίσχυση του τομέα της Κοινωνικής Οικονομίας και η ανάδειξη του ρόλου της στο μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης που μαστίζει την Ελλάδα, στην κοινωνική ένταξη και την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, αποτελεί έναν από τους κεντρικούς αναπτυξιακούς άξονες της ελληνικής, αλλά και της ευρωπαϊκής πολιτικής ατζέντας.

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (Κοιν.Σ.Επ.) είναι μια καινοτόμος μορφή ιδιωτικής επιχείρησης που θεσμοθετήθηκε σχετικά πρόσφατα στην Ελλάδα και επαναπροσδιορίζεται στο νέο Νόμο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία. Είναι μια μορφή αστικού συνεταιρισμού, όπου μια ομάδα ατόμων (5 ή περισσότεροι άνθρωποι) ενώνουν τις δυνάμεις τους για να κάνουν μια κοινά διοικούμενη εταιρεία. Ο καθένας έχει μια ψήφο και έτσι ο κάθε συνεταίρος έχει λόγο στη διοίκηση της Κοιν.Σ.Επ. Συνεταίρος σε μια Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι οποιοσδήποτε: άνεργος, επιχειρηματίας, φοιτητής, συνταξιούχος, εργαζόμενος, δημόσιος υπάλληλος κ.ο.κ.

Οι Κοιν.Σ.Επ. και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων (θεσμοθετούνται με το νέο Νόμο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία ως Φορέας Κ.Α.Λ.Ο.) μπορούν να δράσουν ως εργαλεία ανάπτυξης της Ελληνικής Οικονομίας, και αυτό οφείλεται στον τρόπο λειτουργίας τους. Ο τρόπος λειτουργίας των Κοιν.Σ.Επ., ειδικότερα, επικεντρώνεται στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:

ο κοινός κοινωνικός σκοπός - κοινωνική ωφέλεια ο αύξηση απασχόλησης ο στήριξη ευπαθών και ειδικών ομάδων ο προώθηση δράσεων συλλογικότητας – συλλογικού οφέλους-βιώσιμης ανάπτυξης ο προστασία συλλογικών αγαθών μέσω αναπτυξιακών, οικονομικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών τοπικού, περιφερειακού ή ευρύτερου χαρακτήρα ο κέρδος από δράσεις που εξυπηρετούν το κοινωνικό συμφέρον ο δίκαιη και δημοκρατική συμμετοχή ο διαφάνεια λειτουργίας ο ένα μέλος - μια ψήφος (ανεξαρτήτως συνεταιριστικών μερίδων) ο μέλη της Διοικούσας Επιτροπής = μέλη της Κοιν.Σ.Επ.

Όπως αναφέρθηκε και σε προηγούμενα κεφάλαια οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε δύο κατηγορίες, Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης και Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας. Και οι δύο μορφές κοινωνικών επιχειρήσεων

αποτελούν δυναμικά εργαλεία οικονομικής ανάπτυξης εξυπηρετώντας παράλληλα κοινωνικούς σκοπούς. Με άλλα λόγια θα μπορούσαμε να πούμε, ότι οι Κοιν.Σ.Επ. αναλαμβάνουν επιχειρηματικές δραστηριότητες οι οποίες αποβλέπουν στην παραγωγή κοινωνικής¹ και συλλογικής² ωφέλειας με όρους κοινωνικής καινοτομίας.

Σκοπός, ειδικότερα, των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης είναι η ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις Ευάλωτες και Ειδικές Ομάδες του πληθυσμού. Σε αυτά συμπεριλαμβάνονται, αφενός, τα άτομα με αναπηρίες, τα εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες άτομα, οι οροθετικοί, οι φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, οι ανήλικοι παραβάτες και αφετέρου τα θύματα ενδοοικογενειακής βίας και παράνομης διακίνησης και εμπορίας ανθρώπων, οι άστεγοι (και άποροι), οι οικονομικοί μετανάστες, οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο, οι αρχηγοί μονογονεϊκών οικογενειών, τα άτομα με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες και οι μακροχρόνια άνεργοι κάτω των είκοσι πέντε και άνω των πενήντα ετών. Για την ίδρυση απαιτούνται τουλάχιστον 7 μέλη. Σκοπός των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης είναι η παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού. Στις ομάδες αυτές περιλαμβάνονται οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία, τα άτομα με χρόνιες παθήσεις. Για την ίδρυση απαιτούνται τουλάχιστον 5 μέλη.

Σκοπός των Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας, είναι η ανάπτυξη δραστηριοτήτων «βιώσιμης ανάπτυξης», ή και η παροχή «κοινωνικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος», όπως ειδικότερα ορίζονται στο νέο Νόμο περί Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η εν λόγω μορφή Κοιν.Σ.Επ. προωθεί α) τη «βιώσιμη ανάπτυξη» αναπτύσσοντας οικονομικές δραστηριότητες, εμπορικές ή ανταλλακτικές που στοχεύουν στην αειφορία του φυσικού περιβάλλοντος, την οικονομική και κοινωνική ισότητα, καθώς και την ισότητα των φύλων προστατεύουν και αναπτύσσουν τα κοινά αγαθά και προωθούν τη διαγενεακή και πολυπολιτισμική συμφιλίωση, δίνοντας έμφαση στις ιδιαιτερότητες των τοπικών κοινωνιών ή και

β) την παροχή «Κοινωνικών υπηρεσιών γενικού ενδιαφέροντος» που είναι οι υπηρεσίες που είναι προσβάσιμες σε όλους, προάγουν την ποιότητα ζωής και παρέχουν κοινωνική προστασία σε ομάδες όπως ηλικιωμένοι, βρέφη, παιδιά, άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και περιλαμβάνουν την εκπαίδευση, την υγεία, την κοινωνική στέγαση, την κοινωνική σίτιση, την παιδική φροντίδα, τη μακροχρόνια φροντίδα ηλικιωμένων, βρεφών, παιδιών, ατόμων με αναπηρία και ατόμων με χρόνιες παθήσεις και τις υπηρεσίες κοινωνικής αρωγής, χωρίς, ωστόσο, να υποκαθιστούν τις γενικές υποχρεώσεις του κράτους στην άσκηση της κοινωνικής πολιτικής. Για την ίδρυσή της απαιτούνται τουλάχιστον 5 μέλη.

Οι «Συνεταιρισμοί Εργαζομένων» που θεσμοθετούνται με το νέο Νόμο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία ως Φορέας Κ.ΑΛ.Ο. είναι οι Αστικοί Συνεταιρισμοί του Ν.1667/1986, όπως ισχύει, οι οποίοι έχουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα, παράγουν «συλλογική ωφέλεια», δηλαδή εξυπηρετούν από κοινού τις ανάγκες των μελών του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μέσα από τη δημιουργία ισότιμων σχέσεων παραγωγής, τη δημιουργία θέσεων σταθερής και αξιοπρεπούς εργασίας και τη συμφιλίωση προσωπικής, οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής και στους οποίους συμμετέχουν αποκλειστικά και μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να βιοποριστούν με συλλογικό και αυτόνομο τρόπο, παράγοντας από κοινού αγαθά και υπηρεσίες για τρίτους.

Η οικονομική ανάπτυξη και χρηματοδότηση μιας Κοιν.Σ.Επ. ή ενός Συνεταιρισμού Εργαζομένων εξαρτάται από το κεφάλαιο της επιχείρησης, την αναπτυσσόμενη επιχειρηματική της δραστηριότητα, την αξιοποίηση της περιουσίας της επιχείρησης, τις δωρεές τρίτων, τις επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού,

έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων.

Ως κίνητρα για την ανάπτυξη των Κοιν.Σ.Επ. και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων λειτουργούν οι ειδικές ρυθμίσεις για ευάλωτες ομάδες πληθυσμού⁴, η εν μέρει απαλλαγή⁵ των κερδών που διανέμονται στους εργαζόμενους από τη φορολογία διανεμόμενων κερδών από νομικά πρόσωπα, φορολογικές ελαφρύνσεις⁶, οι προσβάσεις σε χρηματοδοτήσεις. Αναφορικά με τις χρηματοδοτήσεις ενδεικτικά αναφέρονται ότι δυνητικές πηγές αποτελούν: το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, το Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, σύμφωνα με την περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του άρθρου δεύτερου του Κεφαλαίου Α' του ν. 3912/2011 (Α' 17), ο Αναπτυξιακός Νόμος, προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας και προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (Ο.Α.Ε.Δ.) για τη στήριξη της εργασίας, η σύναψη προγραμματικών συμβάσεων με αντισυμβαλλόμενους το Δημόσιο ή φορείς του ευρύτερου δημόσιου τομέα και τους ΟΤΑ α και β βαθμού, για την υλοποίηση δράσεων που αναφέρονται στους καταστατικούς σκοπούς των αντισυμβαλλομένων, τηρουμένων, κατά τα λοιπά, των αναφερομένων στο άρθρο 100 του ν. 3852/2010 (Α' 87), όπως ισχύουν, η παραχώρηση της χρήσης κινητής και ακίνητης περιουσίας από ΟΤΑ α' και β' βαθμού, τα Ν.Π.Δ.Δ. καθώς και τα Ν.Π.Ι.Δ.-φορείς της Γενικής Κυβέρνησης για την ενίσχυση δραστηριοτήτων συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας.

Τα κέρδη της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης και του Συνεταιρισμού Εργαζομένων δεν διανέμονται στα μέλη τους, εκτός αν τα μέλη αυτά είναι και εργαζόμενοι στις επιχειρήσεις. Στην περίπτωση αυτή, τα μετά τη φορολόγηση κέρδη διατίθενται ετησίως κατά ποσοστό 5% για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού, κατά ποσοστό μέχρι 35% διανέμονται στους εργαζομένους της επιχείρησης, και το υπόλοιπο διατίθεται για δραστηριότητες της διευρυμένης παραγωγικής της ικανότητας και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς και για τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής τους δραστηριότητας. (Το ποσοστό του 35% μπορεί να διατεθεί στο σύνολό του ή τμηματικά σε δραστηριότητες για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, καθώς και για τη γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής δραστηριότητας των Φορέων εάν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης το αποφασίσουν αιτιολογημένα).

2.1.11 ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΊΔΡΥΣΗΣ-ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ (ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.)

1ο ΒΗΜΑ

Μετέπειτα ακολούθησε η παρουσίαση για τις διαδικασίες ίδρυσης των ΚΟΙΝΣΕΠ.

1° ΒΗΜΑ

Οι ενδιαφερόμενοι πρέπει αρχικά να προμηθευτούν τα έντυπα που χρειάζονται να συμπληρωθούν για την εγγραφή στο Μητρώο. <http://www.ypakr.gr/> στο banner της Κοινωνικής Οικονομίας.

2ο ΒΗΜΑ Υποβολή αιτήματος εγγραφής

Η υποψήφια Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας (Σταδίου 29, Αθήνα):

- Το καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ. υπογεγραμμένο από τα ιδρυτικά μέλη,
- Αίτηση εγγραφής συμπληρωμένη,

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Υπεύθυνη δήλωση, υπογεγραμμένη ξεχωριστά από κάθε ιδρυτικό μέλος, περί συμμετοχής ή μη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. θεωρημένη γνησίως υπογραφής από ΚΕΠ,

(Μόνο οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης) Υπεύθυνη δήλωση περί τήρησης του κριτηρίου απασχόλησης ατόμων από ευάλωτες ομάδες πληθυσμού σε ποσοστό τουλάχιστον 40%.

Άλλα σχετικά δικαιολογητικά (όπου απαιτείται).

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- εγγραφή της Κοιν.Σ.Επ. στο Μητρώο,
- έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής η οποία ισχύει μόνο για έναρξη δραστηριότητας στο Δ.Ο.Υ.
- σήμανση του καταστατικού και αποστολή του στην Κοιν.Σ.Επ.

3ο ΒΗΜΑ: Έναρξη δραστηριοτήτων στην αρμόδια ΔΟΥ

- Σύνταξη ενός πρακτικού «ΙΔΡΥΣΕΩΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΛΟΓΗΣ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΟΙΚΟΥΣΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ» υπογεγραμμένο από τα μέλη.
- Πρέπει να έχει βρεθεί η έδρα της επιχείρησης και να γίνει μισθωτήριο (ηλεκτρονικά ΚΑΙ εγγράφως) από τον ιδιοκτήτη προς την υπό έναρξη Κοιν.Σ.Επ. ορίζοντας νόμιμο εκπρόσωπο έναν από τους 3 της προσωρινής Διοικούσας Επιτροπής.
- Συμπληρώνονται τα έντυπα Μ3, Μ7, Μ8 και Μ6 δραστηριοτήτων επιχείρησης (αν υπάρχουν παραπάνω από 3 ΚΑΔ)
- Επιπλέον φωτοαντίγραφα ταυτοτήτων των μελών

Μετά τον έλεγχο και την κατάθεση όλων αυτών στο Μητρώο ολοκληρώνεται η εγγραφή στη ΔΟΥ με την παραλαβή ΑΦΜ και της βεβαίωσης έναρξης εργασιών.

Ο ιδιοκτήτης του χώρου κάνει εκ νέου μισθωτήριο στη Κοιν.Σ.Επ. (ως συνέχεια του προηγούμενου, μόνο ηλεκτρονικά πλέον) και η Κοιν.Σ.Επ. το αποδέχεται αφού έχει κάνει αίτηση για κλειδάριθμο και εγγραφή στο TaxisNet.

4ο ΒΗΜΑ: Υποβολή πρόσθετων στοιχείων

Η Κοιν.Σ.Επ. υποβάλλει στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας:

- ✓ Αίτηση καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων (ακριβή διεύθυνση της έδρας της, τη Δ.Ο.Υ στην οποία υπάγεται, Α.Φ.Μ. και Κ.Α.Δ., το ετήσιο πρόγραμμα δραστηριοτήτων και τη σύνθεση της Διοικούσας Επιτροπής)
- ✓ Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.
- ✓ Πρακτικό συγκρότησης σε σώμα της Διοικούσας Επιτροπής.

Στο στάδιο αυτό καλό είναι η Κοιν.Σ.Επ. να έχει προμηθευτεί και Βιβλία Πρακτικών (Γ.Σ και Διοικούσας Επιτροπής) και Βιβλίο Μητρώου Μελών και αφού τα φυλλομετρήσει να τα καταθέσει με μια αίτηση προς θεώρηση στο Μητρώο πριν τα χρησιμοποιήσει. (άρθρο 28 καταστατικού)

Το Τμήμα Μητρώου ελέγχει τα υποβληθέντα στοιχεία και προβαίνει σε:

- Έγκριση του αιτήματος καταχώρισης πρόσθετων στοιχείων.
- Έκδοση Βεβαίωσης Εγγραφής (ισχύει έως την υποβολή του πρώτου Ετήσιου Προγράμματος).

- Δραστηριοτήτων και Απολογισμού, οπότε αντικαθίσταται από το Πιστοποιητικό Μέλους του Μητρώου).
- Θεώρηση των βιβλίων.

2.2. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ- ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΟΔΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΣΕΠ

Πέρα από την πληροφόρηση που έγινε στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ, έγινε και εκπαίδευση- κατάρτιση μέσω συνεδριών και συζητήθηκαν οι παρακάτω θεματικές ενότητες:

Παράγοντες Ανάπτυξης Των Κοινωνικών Επιχειρήσεων

2.2.1. Κοινωνικό Κεφάλαιο

Οι υλικοί και άυλοι πόροι είναι ζωτικής σημασίας για τη λειτουργία και την ανάπτυξη μιας Κοιν.Σ.Επ. Ανάλογα με το άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον, όπως και το είδος της δραστηριότητας, προέρχονται από ποικίλες πηγές. Οι λειτουργίες του εντοπισμού με αυτές της απόκτησης των πόρων, παρ' ότι συνδέονται στενά, δεν ταυτίζονται. Είναι συχνό φαινόμενο για τις επιχειρήσεις κάθε μορφής να μην γνωρίζουν την ύπαρξή τους. Άλλο τόσο συχνό είναι να γνωρίζουν τις πηγές, αλλά να μην έχουν τις δυνατότητες να τις αξιοποιήσουν. Απαιτείται επομένως διττή τεχνογνωσία.

2.2.2 Κατηγορίες πόρων

Μια κατηγοριοποίηση των πιθανών πόρων είναι η εξής:

- Εθελοντική εργασία: Προέρχεται κυρίως από το άμεσο εξωτερικό περιβάλλον δραστηριοποίησης. Η διαθεσιμότητα εξαρτάται από το οργανωσιακό και επικοινωνιακό προφίλ μιας Κοιν.Σ.Επ. και τα γενικότερα πολιτισμικά χαρακτηριστικά του περιβάλλοντος. Για παράδειγμα, είναι πιθανότερο να προσελκύσουμε εθελοντές σε μια οργάνωση συλλογικού σκοπού (π.χ. για την διοργάνωση ενός πολιτιστικού φεστιβάλ ή για κάποια οικολογική δραστηριότητα) παρά σε μια οργάνωση που παράγει ιδιωτικά καταναλωτικά αγαθά.
 - Τεχνογνωσία: Οι ειδικές γνώσεις και ικανότητες που απαιτούνται για τη λειτουργία μιας οργάνωσης. Αποκτώνται μέσω κατάρτισης, συμβουλευτικής ή αμοιβαίας μάθησης στο πλαίσιο συνεργασιών (π.χ. θερμοκοιτίδες επιχειρηματικότητας, δίκτυα συνεργασίας κ.α.).
 - Εξοπλισμός/ Υποδομές: Μπορούν να αποκτηθούν από διάφορες πηγές: Αγορά/ενοικίαση/leasing, ιδιωτικές δωρεές, κοινή χρήση και διαχείριση με άλλους οργανισμούς, παραχώρηση για χρήση από κάποιον ΟΤΑ, κοινοτικά προγράμματα, από φιλανθρωπικούς ή επενδυτικούς οργανισμούς κ.α. Οι συγκεκριμένοι πόροι ενδέχεται να είναι στοχευμένοι, ανάλογα με τη μορφή και το είδος δραστηριότητας ή τη γεωγραφική τοποθεσία.
 - Χρηματικοί πόροι: Ανάλογα με την Κοινωνική Επιχείρηση και τη δραστηριότητά της, αυτοί μπορεί να προέρχονται από πώληση αγαθών σε καταναλωτές, συμβόλαια από το κράτος και την τοπική αυτοδιοίκηση (π.χ. δημόσιες συμβάσεις κοινωνικής αναφοράς), συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα, μικροπιστώσεις, συνδρομές μελών, εκδηλώσεις οικονομικής υποστήριξης κ.ά. Κάποιοι κατευθύνονται απευθείας για την ενίσχυσή της, ενώ άλλοι (συχνότερα) για την υλοποίηση κάποιου συγκεκριμένου έργου.
- Οι ανωτέρω πόροι δύναται να προέρχονται από δημόσιους φορείς, από διαρθρωτικά ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από υπερεθνικούς οργανισμούς, από οργανισμούς προώθησης της επιχειρηματικής φιλανθρωπίας (venture philanthropy), την τοπική κοινωνία κ.ά.

2.2.3. Κοινωνική Δικτύωση

Η ανάγκη των επιχειρήσεων για καλύτερη ανταπόκριση στις συνεχώς μεταβαλλόμενες συνθήκες της αγοράς αλλά και για την επίτευξη ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος έχει συμβάλει στην ολοένα και μεγαλύτερη εξάπλωση των επιχειρηματικών δικτύων. Οι επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα μικρού και μεσαίου μεγέθους, αντιλαμβάνονται την κρισιμότητα να δημιουργούν δίκτυα συνεργασίας και να στοχεύουν σε αγορές μακρύτερα από τον περίγυρό τους, να επενδύουν σε έρευνα και ανάπτυξη και να επιχειρούν την έξοδό τους στη διεθνή αγορά. Προκειμένου να επιτευχθούν τέτοιοι στόχοι με σταθερότητα, οι συνεργασίες των επιχειρήσεων έχουν καθοριστική σημασία, καθώς και η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας. Έτσι, η παραδοσιακή οικονομία των αγορών αντικαθίσταται από τη νέα οικονομία των δικτύων όπου οι πωλητές προϊόντων μετατρέπονται σε πάροχοι υπηρεσιών, οι πελάτες σε χρήστες και η πρόσβαση στα δίκτυα αυτά αποκτά βαρύνουσα σημασία. Το ίδιο ισχύει και στην κοινωνική οικονομία και στην ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων. Στη νέα δικτυωμένη οικονομία, οι αγοραίες συναλλαγές παραχωρούν τη θέση τους στις στρατηγικές συμμαχίες, που βασίζονται στην από κοινού άντληση πόρων και κατανομή των κερδών.

Οι νέες επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων των Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να συγκεντρώνουν και να μοιράζονται τους συλλογικούς τους πόρους και τις στρατηγικές πληροφορίες, δημιουργώντας μεγάλα δίκτυα προμηθευτών-χρηστών που συνδιαχειρίζονται τις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Στο νέο οικονομικό περιβάλλον, η αλλαγή αυτή καθ' εαυτή αποτελεί τη μόνη σταθερά, οδηγώντας τις επιχειρήσεις να ενταχθούν σε ένα δίκτυο αμοιβαία επωφελών σχέσεων που είναι σχεδιασμένες να βελτιστοποιούν τη συλλογική προσπάθεια, εξασφαλίζοντας μεγαλύτερες εγγυήσεις για την επιτυχία του συνόλου του δικτύου, αλλά και της κάθε Κοιν.Σ.Επ. ξεχωριστά. Τα δίκτυα είναι πολύ ευέλικτα και ταιριάζουν καλύτερα στην ευμετάβλητη φύση του νέου οικονομικού περιβάλλοντος και ειδικότερα της εκδηλωνόμενης κρίσης που πλήττει τη χώρα τα τελευταία χρόνια, καθώς η συνεργασία και η ομαδική προσέγγιση στην επίλυση προβλημάτων δίνουν την ευκαιρία στα μέλη να ανταποκρίνονται πιο γρήγορα στις μεταβολές του εξωτερικού περιβάλλοντος.

Ενώ οι επιχειρηματίες (μέλη και συνέταιροι) μιας Κοιν.Σ.Επ. εκχωρούν έναν βαθμό αυτονομίας και κυριαρχίας, ο αυθορμητισμός και η δημιουργικότητα που απορρέουν από τη δικτυωμένη συνεργασία, θα μπορούσε να δώσει ένα συλλογικό πλεονέκτημα στη νέα, πιο απαιτητική οικονομία. Επειδή τα δίκτυα συνεπάγονται πολλούς διαύλους επικοινωνιών, ποικίλες προοπτικές, παράλληλες επεξεργασίες των πληροφοριών, συνεχή ανάδραση και ανταμείβουν την καινοτόμα σκέψη, τα μέλη είναι πιθανότερο να δημιουργήσουν νέες επαφές, να συλλάβουν νέες ιδέες και να καταστρώσουν νέα σχέδια δράσης, λειτουργώντας σε ένα υπερεμπορικό περιβάλλον.

Στα πλαίσια προώθησης δημιουργίας ενός τοπικού δικτύου Κοινωνικής Οικονομίας και Επιχειρηματικότητας, είναι αναγκαίο να επιδιωχθεί η διαμόρφωση μόνιμων δικτύων οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας με τοπικούς κοινωνικοοικονομικούς συντελεστές που ενδιαφέρονται ή μπορούν να συμβάλουν στην επίτευξη συγκεκριμένων στόχων συλλογικού οφέλους.

Οι ενδιαφερόμενες Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να ξεκινήσουν μια σειρά επαφών με την τοπική αυτοδιοίκηση και τις κοινωνικές και αναπτυξιακές επιχειρήσεις, καθώς και με την Περιφέρεια που ανήκουν, με γενικότερο στόχο την υποστήριξη και την ενίσχυση των επιχειρηματικών προσπάθειών των νέων ή υπό σύσταση κοινωνικών επιχειρήσεων.

Παράλληλα πρέπει να επιδιωχθεί συνεργασία και με εξωτερικούς φορείς, όπως για παράδειγμα τα Επιμελητήρια, τα Κέντρα Δια Βίου Μάθησης, τους Εμπορικούς Συλλόγους, τον ΕΛΟΤ για υπηρεσίες διασφάλισης ποιότητας, πρότυπα κ.λπ.

Συνέργειες για την ανάπτυξη σχέσεων πρέπει να αναπτυχθούν και με τον ερευνητικό και τεχνολογικό ιστό της περιοχής που ανήκει μια Κοιν.Σ.Επ., όπως Πανεπιστήμια, ΑΤΕΙ κ.ά. ερευνητικά ιδρύματα. Στόχος η σύναψη σταθερού πλαισίου συνεργασίας για παροχή επιστημονικών γνώσεων, η χρήση εργαστηριακού εξοπλισμού έναντι αμοιβής, η συμμετοχή σε εθνικά και κοινοτικά προγράμματα, οι αναζητήσεις εταίρων, η συμμετοχή σε ανθρωποδίκτυα κ.ά.

2.2.4. Δίκτυα και Clusters Κοινωνικών Επιχειρήσεων

Αναφορικά με το διαχωρισμό των δικτύων και των συστάδων κοινωνικών επιχειρήσεων, το δίκτυο είναι:

«Μια μορφή οργανωμένης οικονομικής δραστηριότητας, η οποία περιλαμβάνει ένα σύνολο συναλλασσομένων μερών (ατόμων ή οργανισμών) που συνδέονται μεταξύ τους με ένα σύνολο σχέσεων»

Όπως προκύπτει από τον παραπάνω ορισμό, τα δίκτυα των Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να διακριθούν σε προσωπικά και εταιρικά-συνεταιριστικά. Τα προσωπικά δίκτυα είναι οι σχέσεις συνεργασίας ενός εταίρου με άλλους εταίρους. Προσωπικά δίκτυα αναπτύσσονται σε όλες τις Κοιν.Σ.Επ. μιας και τα ιδρυτικά μέλη αλληλεπιδρούν και συνεργάζονται για την ανάπτυξη και εφαρμογή του κοινωνικού σκοπού της επιχείρησης.

Ιδιαίτερα στις μικρές Κοιν.Σ.Επ., το προσωπικό δίκτυο μεταξύ των εταίρων θεωρείται ως ισοδύναμο του συνολικού επιχειρηματικού δικτύου λόγω του μικρού αριθμού των εργαζομένων.

Τα συνεταιριστικά επιχειρηματικά δίκτυα μπορεί να είναι άτυπα ή τυπικά και να αφορούν στις σχέσεις της κοινωνικής επιχείρησης με άλλες επιχειρήσεις ή οργανισμούς.

Σαν ένα παράδειγμα άτυπου προσωπικού δικτύου θα μπορούσε να θεωρηθεί: Ένας εκ των συνεταίρων μιας Κοιν.Σ.Επ., προκειμένου να αξιοποιήσει τη γνώση και την πληροφορία προς όφελος της Κοιν.Σ.Επ. που εκπροσωπεί, μπορεί να συνομιλεί με διάφορα άτομα εξωτερικά προς την Κοιν.Σ.Επ. του ή άλλες Κοιν.Σ.Επ. και να αντλεί πληροφόρηση για κοινωνικές διεργασίες, διαδικασίες παραγωγής (σε περιπτώσεις παραγωγικού και συλλογικού σκοπού), τους προμηθευτές και τις αγορές διάθεσης των προϊόντων ή των υπηρεσιών.

Τα άτομα αυτά μπορεί να εργάζονται σε συνεργαζόμενες Κοιν.Σ.Επ., αλλά μπορεί να προέρχονται και από τον κοινωνικό περίγυρο του ή άλλες κοινές επιχειρήσεις. Σε αυτόν τον τύπο κοινωνικού δικτύου, ο χρόνος, ο στόχος και οι συμμετέχοντες του δικτύου δεν προκαθορίζονται με σαφήνεια ούτε προσδιορίζονται συμβατικά, αλλά διαμορφώνονται ατύπως.

Γενικότερα μέσα από τη συνεργασία τους, οι επιχειρήσεις συμπληρώνουν η μία την άλλη και επιτυγχάνουν στόχους τους οποίους δε θα μπορούσαν να επιτύχουν μεμονωμένα. Η συμμετοχή των κοινωνικών επιχειρήσεων σε τυπικά δίκτυα είναι πιο σπάνια από τη διατήρηση άτυπων σχέσεων συνεργασίας, καθώς στα τυπικά δίκτυα οι κοινωνικές επιχειρήσεις πρέπει να πληρούν κάποιες ελάχιστες προδιαγραφές. Τα τυπικά δίκτυα εστιάζουν κυρίως σε εμπορικά θέματα και καθορίζουν με σαφήνεια τον χρονικό ορίζοντα και το στόχο

του δικτύου, καθώς και τις συμμετέχουσες επιχειρήσεις. Αφορά κυρίως τις ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. συλλογικού και παραγωγικού σκοπού. Στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ των συνεργαζομένων επιχειρήσεων υπογράφεται κάποιο σύμφωνο συνεργασίας.

Επιχειρηματικά δίκτυα μπορεί να συνάψει μια Κοιν.Σ.Επ. με διάφορες επιχειρήσεις/οργανισμούς, όταν οι συναλλαγές τους υπερβαίνουν τις αυστηρά προδιαγεγραμμένες σχέσεις της αλυσίδας αξίας. Παραδείγματα τέτοιων επιχειρήσεων/οργανισμών αποτελούν: οι πελάτες, οι προμηθευτές, οι διανομείς, οι ανταγωνιστές, τα πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα, οι χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί.

Βαρύνουσα σημασία έχει δοθεί στη σύναψη δικτύων με τους πελάτες και τους προμηθευτές της κοινωνικής επιχείρησης. Οι στενοί και ποιοτικοί δεσμοί με τους πελάτες και η παρακολούθηση των μεταβαλλόμενων προτιμήσεων και αναγκών τους συμβάλλει σημαντικά στην καινοτομία της κοινωνικής επιχείρησης, στη σωστή τοποθέτηση της ίδιας και των προϊόντων ή υπηρεσιών της στην αγορά καθώς και στην εκπλήρωση του κοινωνικού σκοπού.

Οι ουσιαστικές σχέσεις συνεργασίας με τους προμηθευτές είναι επίσης σημαντικές, καθώς μπορούν να προσφέρουν σημαντική πληροφόρηση για την αγορά και τις τεχνολογικές εξελίξεις και να οδηγήσουν στην από κοινού ανάπτυξη νέων προϊόντων/υπηρεσιών. Σημαντικό ρόλο μπορεί, τέλος, να διαδραματίσει η δικτύωση της κοινωνικής επιχείρησης με πανεπιστήμια ή ερευνητικά κέντρα, ιδίως για την ασφαλέστερη εκτίμηση των αποτελεσμάτων εκπλήρωσης του κοινωνικού τους σκοπού. Αυτού του είδους οι συνεργασίες επιτρέπουν στην κοινωνική επιχείρηση να έχει πρόσβαση σε τεχνολογία αλλά και γνώση, χωρίς να χρειάζεται να κάνει μεγάλες επενδύσεις υψηλού ρίσκου σε εσωτερική έρευνα και ανάπτυξη.

Οι συστάδες επιχειρήσεων (clusters) είναι:

«...γεωγραφικά κοντινές επιχειρήσεις και άλλοι φορείς (όπως πανεπιστήμια), που αλληλεπιδρούν με τη βοήθεια της τεχνολογίας για την υλοποίηση ενεργειών σε συγκεκριμένους τομείς»

Το ίδιο ισχύει και για τις συστάδες κοινωνικών επιχειρήσεων. Κατά κύριο λόγο αποτελούνται από κοινωνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στον ίδιο κλάδο δραστηριότητας (οριζόντια clusters) ή σε διαφορετικούς κλάδους της διαδικασίας παραγωγής προϊόντων ή παροχής υπηρεσιών, ανήκουν δηλαδή στην ίδια εφοδιαστική αλυσίδα (κάθετα clusters). Οι επιχειρήσεις αυτές ονομάζονται είτε «επιχειρήσεις-εταίροι», είτε «επιχειρήσεις κορμού». Σκόπιμο είναι, όμως, να συμμετέχουν και άλλοι φορείς όπως είναι δημόσιοι φορείς, πανεπιστήμια, χρηματοπιστωτικοί οργανισμοί, ινστιτούτα κ.λπ.

Σε αντίθεση με τα δίκτυα, οι συστάδες κοινωνικών επιχειρήσεων εντοπίζονται σε συγκεκριμένη γεωγραφικά περιοχή, καθώς η γειννίαση διευκολύνει την επικοινωνία, τις μεταφορές, αλλά και την αλληλεπίδραση μεταξύ τους. Όμως, στην περίπτωση που οι επιχειρηματικές συναλλαγές δεν επηρεάζονται από τη γεωγραφική απόσταση, οι συστάδες δύνανται να αναπτυχθούν σε μεγαλύτερο γεωγραφικά εύρος. Έτσι, υπάρχουν συστάδες σε τοπικό, υπερτοπικό, εθνικό, αλλά και σε διεθνές επίπεδο. Συστάδες μπορεί ακόμα να αναπτυχθούν σε αστικό ή αγροτικό περιβάλλον.

Οι συστάδες κοινωνικών επιχειρήσεων αποτελούν μια από τις θεμελιακές ιδέες της κοινωνικής οικονομίας, η οποία στηρίζεται στην αλληλοβοήθεια, στην ανταλλαγή γνώσης, στη δημιουργία αλληλεξαρτήσεων έτσι ώστε να προαχθεί ο κοινωνικός σκοπός που επιτελούν.

Οι συστάδες συνήθως αναδύονται μέσα από ανάγκες της αγοράς και της κοινωνίας προκειμένου οι κοινωνικές επιχειρήσεις να:

- ✓ αποκτήσουν πρόσβαση σε νέα γνώση και συμπληρωματική τεχνολογία
- ✓ αξιοποιήσουν συνέργειες που τυχόν υπάρχουν ή να επιτύχουν οικονομίες κλίμακας
- ✓ να εξυπηρετήσουν το κοινωνικό σύνολο
- ✓ να εξαλείψουν τον επιχειρηματικό κίνδυνο
- ✓ να υλοποιήσουν από κοινού προγράμματα έρευνας και ανάπτυξης
- ✓ να ενισχύσουν την αποδοχή στο κοινό
- ✓ να ανταλλάξουν προμηθευτές και χρήστες
- ✓ να αποκτήσουν αμοιβαία οφέλη όπως προκύπτουν από τη συμπληρωματική χρήση των πόρων και τη συνδυασμένη γνώση
- ✓ να επιταχυνθεί η διαδικασία μάθησης
- ✓ να μειωθεί το κόστος συναλλαγής
- ✓ να ξεπεραστούν εμπόδια διείσδυσης σε νέες αγορές
- ✓ να επωφεληθούν χρηματοδοτήσεων

Όμως συχνά δυστοκίες ή ατέλειες δεν επιτρέπουν την ανάδειξη τέτοιων μορφών συνεργασίας είτε αφορούν την κοινωνική οικονομία, είτε παραδοσιακούς κλάδους της οικονομίας. Σε αυτές τις περιπτώσεις η πολιτεία μπορεί να υλοποιήσει πρωτοβουλίες που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη των συστάδων. Οι πρωτοβουλίες αυτές δρουν ως καταλύτης και επιταχύνουν τη δημιουργία συστάδων επιχειρήσεων, συμβάλλοντας στη συνειδητοποίηση της ανάγκης ή και παροτρύνοντας την ενεργή συμπεριφορά επιχειρήσεων για τη συμμετοχή τους.

Μια συστάδα κοινωνικών επιχειρήσεων είναι επιτυχής, εφόσον υλοποιεί δράσεις οι οποίες δεν μπορούσαν να προωθηθούν ή προωθούνταν λιγότερο αποτελεσματικά χωρίς τη σύναψη συνεργασιών. Η επιτυχημένη λειτουργία των συστάδων εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα των ανθρώπων να δημιουργούν σχέσεις και να συμμετέχουν σε δίκτυα, αλλά και από τη διάθεσή τους να μοιραστούν πληροφορίες. Κι αυτό γιατί η ύπαρξη επιχειρηματικών δικτύων μέσα σε μία συστάδα κοινωνικών επιχειρήσεων προωθεί τη συλλογική μάθηση τόσο κάθετα ανάμεσα στους πελάτες και προμηθευτές που ανήκουν στον ίδιο προμηθευτικό κύκλο όσο και οριζόντια μεταξύ ανταγωνιστικών επιχειρήσεων.

Η καλλιέργεια κουλτούρας, η οποία προωθεί τη συνύπαρξη ανταγωνισμού και συνεργασίας, μπορεί να διευκολύνει την ανάπτυξη τέτοιων δεσμών. Καταρχήν, όμως, θα πρέπει να υπάρχει συναίνεση σε βασικά στοιχεία, συνειδητοποίηση της ανάγκης συνεργασίας, κοινή πεποίθηση ότι τα οφέλη θα είναι αμοιβαία, καθώς και συνεχής προσωπική επικοινωνία. Η συνύπαρξη των ανωτέρω στοιχείων δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ των εμπλεκόμενων, η οποία είναι απαραίτητη για τη διάχυση της πληροφορίας και της γνώσης.

2.2.5. Διαφορές συστάδων κοινωνικών επιχειρήσεων και επιχειρηματικών δικτύων κοινωνικών επιχειρήσεων

Οι συστάδες και τα δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων συχνά θεωρούνται ως έννοιες ταυτόσημες. Κι αυτό γιατί τα δίκτυα αποτελούν βασικό δομικό στοιχείο των συστάδων κοινωνικών επιχειρήσεων. Η ύπαρξη δικτύων μέσα στις συστάδες διευκολύνει τη συνεργασία σε διάφορα θέματα όπως εκπαίδευση, χρηματοδότηση, τεχνολογική ανάπτυξη, επίτευξη κοινωνικού σκοπού, επίλυση κοινωνικών προβλημάτων, εξυπηρέτηση πληθυσμού που πλήττεται κοινωνικά, σχεδιασμό προϊόντων, εφαρμογή σχεδίου μάρκετινγκ, εξαγωγές και διανομή.

Οι βασικές διαφορές που εντοπίζονται μεταξύ των συστάδων και των επιχειρηματικών δικτύων κοινωνικών επιχειρήσεων είναι:

-Οι συστάδες αποτελούνται από πολύ μεγαλύτερο εύρος συνεργαζόμενων κοινωνικών επιχειρήσεων σε σύγκριση με τα δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων.

-Οι συστάδες έχουν συγκεκριμένο γεωγραφικό προσδιορισμό σε αντίθεση με τα δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων.

-Οι συστάδες έχουν ευρύτερο στρατηγικό στόχο από τα δίκτυα. Μέσα σε μια συστάδα μπορούν να λειτουργούν παράλληλα πολλά διαφορετικά δίκτυα σε διάφορα επίπεδα.

Αναλυτικότερα οι διαφορές μεταξύ των δύο σχηματισμών αναλύονται στον παρακάτω πίνακα.

Διαφορές συστάδων κοινωνικών επιχειρήσεων από τα δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων	
Συστάδες (clusters)	Δίκτυα
Συνήθως οι κοινωνικές επιχειρήσεις μέλη της συστάδας γειτνιάζουν	Δεν τίθενται γεωγραφικοί περιορισμοί
Όσο περισσότερα τα μέλη τόσο καλύτερα	Ο αριθμός των μελών καθορίζεται εξ αρχής και συνήθως δεν μεταβάλλεται
Η συμμετοχή των μελών είναι ισότιμη	Η συμμετοχή των μελών δεν είναι πάντα ισότιμη
Οι σχέσεις είναι ελαστικές	Οι σχέσεις των μελών είναι καθορισμένες
Αποτελούν ξεχωριστή οντότητα που εξελίσσεται	Αποτελούν δραστηριότητα των κοινωνικών επιχειρήσεων
Οι κοινωνικές επιχειρήσεις - μέλη διαθέτουν συνήθως ανταγωνιστικά προϊόντα / υπηρεσίες	Οι κοινωνικές επιχειρήσεις-μέλη των δικτύων διαθέτουν συνήθως συμπληρωματικά προϊόντα / υπηρεσίες

Ενθαρρύνουν την παροχή εξειδικευμένων υπηρεσιών σε συγκεκριμένη γεωγραφικά περιοχή	Τα δίκτυα επιτρέπουν την ανάπτυξη εξειδικευμένων υπηρεσιών σε χαμηλότερο κόστος
Δύνανται να περιέχουν δίκτυα επιχειρήσεων	Δεν δύνανται να περιέχουν συστάδες
Οι στόχοι μπορεί να είναι ποικίλοι και πάντως διαφορετικοί από τις κοινωνικές επιχειρήσεις που τις απαρτίζουν (π.χ. εξυπηρέτηση του κοινού οφέλους)	Οι στόχοι των δικτύων είναι ομοειδείς με τους στόχους των κοινωνικών επιχειρήσεων που τα απαρτίζουν

2.2.6. Κοινωνικά επιχειρηματικά δίκτυα και η ανάπτυξή τους

Στην παρούσα έκθεση γίνεται αναφορά στις δομές των επιχειρηματικών συμμαχιών, χρησιμοποιώντας τον όρο της δικτύωσης, αφενός γιατί εκφράζει καλύτερα τα δίκτυα μικρομεσαίων επιχειρήσεων όπως και είναι οι περισσότερες κοινωνικές επιχειρήσεις και αφετέρου, γιατί η δικτύωση αναφέρεται στην γενικότερη διαδικασία συνεργασίας και σύναψης συμμαχιών που λαμβάνει χώρα στη δημιουργία δικτύων.

Τις περισσότερες φορές, ομάδες κοινωνικών επιχειρήσεων, οι οποίες συνεργάζονται για την επίτευξη συγκεκριμένων επιδιώξεων, και για τα αποτελέσματα κοινής δραστηριότητας έχουν αναγνωρίσιμο και μετρήσιμο αντίκτυπο στα μέλη τους. Επιπλέον είναι σύνηθες να έχουν περιορισμένο αριθμό μελών που έχουν συμφωνήσει να συνεργαστούν με κάποιο τρόπο για να επιτύχουν συγκεκριμένους επιχειρηματικούς στόχους, οι οποίοι πιθανότατα οδηγούν στην ενίσχυση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος και στην δημιουργία αμοιβαίου οικονομικού οφέλους. Τα δίκτυα κοινωνικών επιχειρήσεων δεν είναι αμιγώς στοχευμένα στην ενίσχυση των επιχειρήσεων και κινητοποιούνται για την επίτευξη ευρύτερων στόχων που αφορούν στην περιφερειακή και εθνική οικονομική ανάπτυξη για το καλό του συνόλου της κοινωνίας.

Η βασικότερη διαβάθμιση σε υποκατηγορίες κοινωνικών επιχειρηματικών δικτύων γίνεται με βάση τον βαθμό καθετοποίησής τους και περιλαμβάνει τους εξής τρεις τύπους:

1.Κάθετα δίκτυα: τα μέλη αναπτύσσουν κάποιο βαθμό εξειδίκευσης σε συγκεκριμένο τομέα της παραγωγικής αλυσίδας (ή της παροχής υπηρεσιών). Τα δίκτυα αυτά στηρίζονται σε σχέσεις εισροών-εκροών, όπου το κάθε μέλος αναπτύσσει μια συγκεκριμένη εξειδίκευση στον τομέα του εξυπηρετώντας την αποτελεσματική παραγωγή (ή παροχή υπηρεσίας) και διάθεση μιας συγκεκριμένης κατηγορίας προϊόντων ή υπηρεσιών προς τις τελικές αγορές.

2.Οριζόντια δίκτυα: αποτελούνται από κοινωνικές επιχειρήσεις οι οποίες παράγουν ίδια ή παρόμοια προϊόντα ή υπηρεσίες και ανταγωνίζονται μεταξύ τους. Συνήθως συνίστανται με στόχο την κοινή προώθηση, την έρευνα και ανάπτυξη νέων προϊόντων ή υπηρεσιών, την κοινή προμήθεια πρώτων υλών κ.ά.

3. Συμπληρωματικά δίκτυα: αποτελούνται από κοινωνικές επιχειρήσεις οι οποίες δεν ανταγωνίζονται μεταξύ τους, ούτε συνδέονται μεταξύ τους σε μια αλυσίδα παραγωγής (ή παροχή υπηρεσίας). Συνήθως συνίστανται για την προώθηση κοινών συμφερόντων διαφορετικών κλάδων κοινωνικών επιχειρήσεων, για τη διαμόρφωση ολοκληρωμένων πακέτων προϊόντων και υπηρεσιών, και τη δημιουργία κέντρων πληροφόρησης κ.ά.

Για τη λειτουργία ενός δικτύου είναι απαραίτητος ο χρονοπρογραμματισμός. Τα μέλη του δικτύου θα πρέπει να εκμεταλλεύονται σε πραγματικό χρόνο την προσφερόμενη γνώση, πληροφορία και τη σύναψη επαφών με τα υπόλοιπα μέλη. Οι επαφές θα πρέπει να είναι τακτικές με συναντήσεις των εκπροσώπων των κοινωνικών επιχειρήσεων και με επιτόπιες επισκέψεις για την κατανόηση των αλληλοσυσχετίσεων. Θα πρέπει εξ αρχής να καταγραφεί η υφιστάμενη δράση κάθε μέλους κοινωνικής επιχείρησης και να καθοριστεί η μελλοντική σύμπλευση και η κοινή δράση. Ασφαλώς με την πάροδο του χρόνου μπορούν να γίνουν διορθωτικές κινήσεις για την εύρυθμη λειτουργία του δικτύου. Θα πρέπει μεταξύ των μελών να εξειδικευτούν οι θεματικές προτεραιότητες για την ανάπτυξη των πρωτοβουλιών προώθησης των προϊόντων και των υπηρεσιών. Ανάλογα με την εξειδίκευση και την εξυπηρέτηση του κοινωνικού σκοπού που υπηρετούν οι Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να καταγραφούν οι προϋποθέσεις δικτύωσης εξ αρχής και να υπάρχει μια λειτουργία ανάδρασης και ανατροφοδότησης των αποτελεσμάτων της λειτουργίας του δικτύου βάσει του χρονοπρογραμματισμού.

Πέραν του χρονοπρογραμματισμού, άλλα βασικά χαρακτηριστικά των δικτύων είναι:

το περιεχόμενο των δεσμών η δομή του δικτύου και

η ισχύς των δεσμών μεταξύ των συνεργατών

Περιεχόμενο των δεσμών (Network Content)

Το περιεχόμενο ενός δικτύου υποδεικνύει τον τύπο των σχέσεων και τους πόρους που ανταλλάσσονται μεταξύ των συνεργατών και κατ'επέκταση των Κοιν.Σ.Επ. Σημαντικοί τύποι δικτύων που μπορούν να συμβάλουν στην κοινωνική επιχειρηματικότητα είναι μεταξύ άλλων οι εξής:

Δίκτυο πληροφόρησης για την αγορά (market knowledge network)

Η γνώση για την αγορά αντικατοπτρίζει τη γνώση του κοινωνικού επιχειρηματία ή της Κοιν.Σ.Επ. για τους πιθανούς πελάτες, τα κανάλια διανομής, τις κοινωνικές ανάγκες και εν γένει τη λειτουργία της αγοράς. Ένα αποτελεσματικό δίκτυο πληροφόρησης για την αγορά και τις κοινωνικές ανάγκες μπορεί να οδηγήσει την κοινωνική επιχείρηση στην αναγνώριση και εκμετάλλευση επιχειρηματικών ευκαιριών, καθώς της παρέχει γνώση για τα προβλήματα και τις τάσεις της οικονομίας και τη βοηθάει να αξιολογήσει τη μελλοντική βιωσιμότητα.

Δίκτυο τεχνολογικής πληροφόρησης (technological knowledge network)

Η τεχνολογική γνώση είναι εξίσου σημαντική για την κοινωνική επιχειρηματικότητα, καθώς η πλειοψηφία των σύγχρονων Κοιν.Σ.Επ., ανεξάρτητα από τον αν είναι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, ή Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής και Συλλογικής Ωφέλειας, χρειάζονται και τεχνολογική γνώση για να πραγματοποιήσουν καινοτομίες και να αξιοποιήσουν αποτελεσματικά και γρήγορα τις ευκαιρίες που εντοπίζουν. Είναι σημαντικό, λοιπόν, για τις Κοιν.Σ.Επ. να διατηρούν ταυτόχρονα δίκτυα πληροφόρησης για την αγορά και για την τεχνολογία, καθώς οι δύο τύποι πληροφόρησης είναι συμπληρωματικοί. Η τεχνολογική αλλαγή από μόνη της δε δημιουργεί απαραίτητα επιχειρηματικές ευκαιρίες, ενώ η γνώση για την αγορά δεν μπορεί να αξιοποιηθεί αποτελεσματικά χωρίς την αξιοποίηση των τεχνολογικών εξελίξεων.

Δίκτυο συνεργασιών σκοπού (cooperative network)

Το δίκτυο συνεργασιών σκοπού αφορά στις συνεργασίες μεταξύ κοινωνικών επιχειρήσεων, που στοχεύουν στην από κοινού επίτευξη ενός σκοπού. Αυτή η μορφή δικτύωσης είναι ιδιαίτερα σημαντική στις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης. Έτσι προωθούνται πλήρως λύσεις και συνεργασίες για την επίλυση κοινωνικών προβλημάτων.

Δίκτυο οικονομικού κεφαλαίου (capital network)

Ο κοινωνικός επιχειρηματίας (ή η κοινωνική επιχείρηση) μπορεί να απευθυνθεί σε ένα ανάλογο δίκτυο οικονομικού κεφαλαίου, προκειμένου να εξασφαλίσει το απαραίτητο οικονομικό κεφάλαιο, για να υλοποιήσει μια καινούρια επιχειρηματική ευκαιρία. Δυστυχώς, λόγω των οικονομικών συγκυριών που πλήττουν την χώρα τα τελευταία χρόνια, ανάλογα δίκτυα είναι δύσκολο να αναπτυχθούν.

Εκτός, όμως, από τον τύπο των δεσμών σημαντικό είναι να μπορεί κανείς να αναγνωρίζει το μέγεθος του δικτύου και τα χαρακτηριστικά των πόρων που αντλεί από αυτό. Για παράδειγμα, σε ένα δίκτυο τεχνολογικής πληροφόρησης θα πρέπει κανείς να προσδιορίσει τον αριθμό των συνεργατών που του παρέχουν τεχνολογική πληροφόρηση, καθώς και την ποσότητα και την καινοτομικότητα της πληροφόρησης που αντλεί από κάθε μέλος και συνολικά σε επίπεδο δικτύου. Αναφορικά με το δίκτυο συνεργασιών σκοπού, θα πρέπει οι Κοιν.Σ.Επ. να προσβλέπουν σε κοινούς στόχους, στο μέγεθος επίτευξης αυτών και στην κοινωνική ανατροφοδότηση, μετρώντας τα αποτελέσματα στην κοινωνία.

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός είναι η απάντηση στο πρόβλημα της γρήγορης μεταβολής και της αστάθειας του περιβάλλοντος μιας τυπικής επιχείρησης, ενώ το ίδιο ισχύει και για τις κοινωνικές επιχειρήσεις. Η υψηλή ανταγωνιστικότητα, οι γρήγοροι ρυθμοί αλλαγής των προϊόντων και των αγορών, καθώς και η ταχύτατη εξέλιξη της τεχνολογίας καθιστούν σήμερα επιτακτική την ανάγκη εκπόνησης και εφαρμογής επιχειρηματικών σχεδίων στις κοινωνικές επιχειρήσεις.

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός είναι μια συνοπτική γραπτή περιγραφή των στόχων που ελπίζει να πετύχει κάθε κοινωνικός επιχειρηματίας αναλύοντας, ταυτόχρονα, τις μεθόδους και τις στρατηγικές που θα εφαρμόσει για να τους πετύχει, ενώ περιλαμβάνει ανάλυση, διάγνωση και αξιολόγηση του μελλοντικού περιβάλλοντος για τον εντοπισμό των ευκαιριών και κινδύνων, καθώς και αξιολόγηση των δυνατοτήτων και αδυναμιών της κοινωνικής επιχείρησης.

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός λειτουργεί ως εργαλείο στρατηγικού σχεδιασμού, επικοινωνίας, διαχείρισης ανθρώπινου δυναμικού, μάρκετινγκ, αποτελεσματικότητας και προώθησης της επιχειρηματικής ιδέας. Στην περίπτωση των κοινωνικών επιχειρήσεων, το επιχειρηματικό σχέδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως βασικό πειστήριο για να πείσει τόσο τους συνεταίρους-μέλη για να συμμετέχουν, όσο και τους δυνητικούς πελάτες/συνεργάτες να αγκαλιάσουν το εγχείρημα.

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές, μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών επιχειρήσεων, όσον αφορά στο μέγεθος, τη φύση των δραστηριοτήτων, την τεχνολογία που εφαρμόζουν, τα οικονομικά στοιχεία, τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων, το ειδικό ρυθμιστικό πλαίσιο, τις συνθήκες αγοράς, τον κλάδο, ή τομέα της οικονομίας στον οποίο ανήκουν κ.λπ. Έτσι το ακριβές περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου κάθε κοινωνικής επιχείρησης και το βάθος ανάλυσης που γίνεται σε κάθε τμήμα του, πρέπει να διαμορφώνεται ανάλογα με τις ανάγκες και τις ιδιαιτερότητές της. Γενικά, όμως, εκτιμάται ότι σε ένα επιχειρηματικό σχέδιο πρέπει να

περιλαμβάνονται σε μεγαλύτερο ή μικρότερο βαθμό οι ακόλουθες έξι ενότητες:

- Αποστολή ιστορικού και συνοπτική περιγραφή της κοινωνικής επιχείρησης

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει την καταγραφή του οράματος και των αόριστων σκέψεων των κοινωνικών επιχειρηματιών, όπως αυτές διαμορφώνονται μέσα στις συνθήκες και την πίεση του περιβάλλοντος, οι οποίες οδηγούν στη διαμόρφωση ενός συστήματος προθέσεων που είναι πραγματοποιήσιμες και ακολούθως καταλήγει στη διατύπωση της αποστολής της κοινωνικής επιχείρησης. Επίσης, στο τμήμα αυτό γίνεται μια σύντομη αναδρομή της λειτουργίας της κοινωνικής επιχείρησης και αποτυπώνονται τα επιτεύγματα και η στρατηγική που έχει ακολουθηθεί μέχρι σήμερα για την ανάπτυξή της.

- Ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος της κοινωνικής επιχείρησης

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει ανάλυση-διάγνωση και αξιολόγηση του εξωτερικού περιβάλλοντος, προκειμένου να προσδιορισθούν οι προοπτικές και προϋποθέσεις ανάπτυξης της κοινωνικής επιχείρησης, στο πλαίσιο των ευκαιριών και απειλών που υπάρχουν στο περιβάλλον που αυτή δραστηριοποιείται.

- Ανάλυση του εσωτερικού περιβάλλοντος της κοινωνικής επιχείρησης

Το τμήμα αυτό περιλαμβάνει ανάλυση-διάγνωση και αξιολόγηση των δυνατοτήτων ή αδυναμιών της κοινωνικής επιχείρησης, καθώς και τον προσδιορισμό των στρατηγικών πλεονεκτημάτων που έχει η επιχείρηση σήμερα. Στην ουσία γίνεται η διαγνωστική ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης προκειμένου να καθοριστεί επακριβώς η θέση της, να εντοπιστούν οι περιοχές βελτίωσης και να προδιαγραφούν οι μελλοντικοί στόχοι της. Η ανάλυση εστιάζεται στις λειτουργίες, τους πόρους και τα συστήματα της κοινωνικής επιχείρησης, και στο τέλος παρουσιάζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία της τελευταίας πενταετίας.

- Αξιολόγηση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος της κοινωνικής επιχείρησης – ανάπτυξη των σχεδίων δράσης

Στο τμήμα αυτό γίνεται αξιολόγηση της υπάρχουσας στρατηγικής της κοινωνικής επιχείρησης, σε συνδυασμό με τα συμπεράσματα από την ανάλυση και αξιολόγηση τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού περιβάλλοντος της. Επίσης, το τμήμα αυτό περιλαμβάνει την ανάλυση και αξιολόγηση (ανάλυση SWOT) των δυνατών και αδύνατων σημείων της κοινωνικής επιχείρησης και των ευκαιριών και απειλών του περιβάλλοντος, προκειμένου να γίνει επανεξέταση και αξιολόγηση της υπάρχουσας στρατηγικής. Επίσης, το τμήμα αυτό περιλαμβάνει τη σύνθεση όλων των προηγούμενων, τα οποία θα οδηγήσουν στη διαμόρφωση-κατάρτιση της νέας στρατηγικής της κοινωνικής επιχείρησης. Τέλος, στο τμήμα αυτό αναπτύσσονται τα σχέδια δράσης, τα οποία αφορούν όλες τις λειτουργίες και τα συστήματα της επιχείρησης και περιλαμβάνουν τους επιμέρους στόχους, τις ενέργειες που πρέπει να αναληφθούν, τους πόρους που θα απαιτηθούν, τις υπευθυνότητες και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

- Προβλέψεις οικονομικών αποτελεσμάτων

Στο τμήμα αυτό περιλαμβάνονται οι προβλέψεις των οικονομικών αποτελεσμάτων της κοινωνικής επιχείρησης (για τα επόμενα χρόνια), δηλαδή οι βασικές οικονομικές καταστάσεις όπως ο ισολογισμός, η κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, οι πηγές και χρήσεις πόρων κ.λπ. Στο τμήμα αυτό εντοπίζονται οι κρίσιμες παράμετροι οι οποίες, εάν μεταβληθούν, θα επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα (ανάλυση ευαισθησίας).

Ο επιχειρηματικός σχεδιασμός θέτει συγκεκριμένους αντικειμενικούς σκοπούς και στόχους μιας κοινωνικής

επιχείρησης, έχοντας εξετάσει και αποκωδικοποιήσει το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον, στο οποίο αυτή δραστηριοποιείται. Το επόμενο βήμα είναι χάραξη της πολιτικής μάρκετινγκ της κοινωνικής επιχείρησης, έτσι ώστε να προσδιοριστούν οι παράγοντες εκείνοι που θα καταστήσουν εφικτούς και υλοποιήσιμους τους στόχους.

Η λειτουργία ενός σχεδίου μάρκετινγκ αφορά τη διάγνωση και τον προγραμματισμό για τον καθορισμό των στόχων, τη στρατηγική αλλά και το σχέδιο δράσης της κοινωνικής επιχείρησης. Αυτά τα στοιχεία οδηγούν στην ανάπτυξη της κοινωνικής επιχείρησης και αποτελούν αντικείμενο του σχεδίου μάρκετινγκ. Η λειτουργία του μάρκετινγκ περιλαμβάνει όλες εκείνες τις ενέργειες που είναι απαραίτητες για να φθάσουν τα προϊόντα ή υπηρεσίες της κοινωνικής επιχείρησης στον καταναλωτή, καθώς είναι η γέφυρα μεταξύ παραγωγής και κατανάλωσης, αποτελώντας το συνδετικό κρίκο της κοινωνικής επιχείρησης και του περιβάλλοντος.

Το σχέδιο μάρκετινγκ αποτελείται από τις παρακάτω επιμέρους ενότητες:

- **Ανάλυση του περιβάλλοντος της κοινωνικής επιχείρησης και των ευκαιριών στην αγορά.**

Στην ανάλυση του περιβάλλοντος γίνεται εξέταση και αξιολόγηση των συνθηκών στην αγορά και της θέσης της κοινωνικής επιχείρησης σε αυτή. Οι κυριότερες ευκαιρίες και τα προβλήματα εξετάζονται, ενώ εναλλακτικές λύσεις και στρατηγικές προτείνονται και αξιολογούνται. Εξετάζονται όχι μόνο η αγορά με τους πελάτες, αλλά και οι προμηθευτές, οι ανταγωνιστές, οι διανομείς κ.ά. Η ανάλυση του περιβάλλοντος περιλαμβάνει και τον καθορισμό της ανταγωνιστικής θέσης της κοινωνικής επιχείρησης στην αγορά, μεταξύ των διαφόρων τύπων ανταγωνισμού.

- **Έρευνα και ανάλυση της αγοράς.**

Είναι η συστηματική, αντικειμενική και σχολαστική συγκέντρωση, καταχώρηση και ανάλυση στοιχείων της αγοράς με σκοπό να κατευθυνθεί η κοινωνική επιχείρηση στη δημιουργία προβλέψεων για πωλήσεις των προϊόντων ή υπηρεσιών της, τη σχεδίαση νέων προϊόντων, τη συσκευασία, την ανάλυση πωλήσεων ή κόστους την αξιολόγηση των διαφημίσεων κ.λπ. Το σχέδιο μάρκετινγκ περιλαμβάνει πολλά υποδεέστερα τμήματα έρευνας, τα πιο σπουδαία από τα οποία είναι η έρευνα και ανάλυση αγοράς, η έρευνα προϊόντος, η έρευνα πωλήσεων, η έρευνα καταναλωτών και η έρευνα προβολής και προώθησης.

- **Στρατηγική μάρκετινγκ και το σχέδιο δράσης.**

Η δημιουργία της στρατηγικής μάρκετινγκ περιλαμβάνει δυο ξεχωριστά αλλά συγχρόνως συσχετιζόμενα βήματα, την επιλογή αγοράς-στόχου (το τμήμα εκείνο της αγοράς, που επιλέχθηκε για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες της κοινωνικής επιχείρησης), με τη δημιουργία και προσφορά ενός προϊόντος ή υπηρεσίας και την ανάπτυξη του μίγματος μάρκετινγκ (να επιλέγουν, δηλαδή, τα στοιχεία που πρόκειται να συνδυάσουν την προσπάθεια ικανοποίησης των αναγκών της αγοράς- στόχου). Οι μεταβλητές που μπορεί να επηρεάσουν την επιτυχία της προσπάθειας μπορούν να συγκεντρωθούν σε τέσσερις μεγάλες κατηγορίες, προϊόν, τιμή, περιοχή και προώθηση ή προβολή.

- **Εφαρμογή του προγράμματος μάρκετινγκ.**

Η εφαρμογή της στρατηγικής marketing και των σχεδίων δράσης στην πράξη είναι το επόμενο δύσκολο βήμα, καθώς οποιοδήποτε σχέδιο δεν αξίζει εάν δεν μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη και να μεταφραστεί σε αποτέλεσμα.

- **Έλεγχος και επαναπληροφόρηση**

Ο έλεγχος στο πρόγραμμα μάρκετινγκ πρέπει να είναι προγραμματισμένος και τακτικός, να λειτουργεί έτσι ώστε κάθε ενέργεια μάρκετινγκ, πριν προχωρήσει σε επόμενο βήμα, να εξετάζεται και να ελέγχεται.

Μετά την ολοκλήρωση της ανάλυσης του μάρκετινγκ, ο κοινωνικός επιχειρηματίας μπορεί να δημιουργήσει το επίσημο σχέδιο μάρκετινγκ. Είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι κάθε κοινωνική επιχείρηση είναι διαφορετική και κάθε σχέδιο μάρκετινγκ είναι μοναδικό. Ένας κοινωνικός επιχειρηματίας δε θα πρέπει να αισθάνεται ότι πρέπει να δημιουργήσει μια πανομοιότυπη έκδοση του σχεδίου μιας άλλης κοινωνικής επιχείρησης. Το σχέδιο μάρκετινγκ θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει μέρη της ανάλυσης της αγοράς, του ανταγωνισμού και της στρατηγικής μάρκετινγκ.

Το σχέδιο μάρκετινγκ μιας κοινωνικής επιχείρησης κατευθύνει τις ενέργειες που πρέπει να υλοποιηθούν, προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι που έχουν τεθεί στο επιχειρηματικό σχέδιο, ενώ διευκολύνει την επικοινωνία μεταξύ των μελών των διαφόρων τμημάτων της κοινωνικής επιχείρησης, καθώς προσφέρει τη δυνατότητα πλήρους ενημέρωσής τους, σχετικά με το τι πρέπει να ακολουθηθεί στην πορεία λειτουργίας της κοινωνικής επιχείρησης και με ποιους τρόπους πρέπει να εφαρμοστεί. Συνοπτικά, το σχέδιο μάρκετινγκ περιλαμβάνει τις παρακάτω τρεις βασικές φάσεις.

Ανάλυση υφιστάμενης κατάστασης: ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος, ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος και ανάλυση SWOT

Καθορισμός στόχων και στρατηγικής: καθορισμός στόχων μάρκετινγκ, καθορισμός στρατηγικής, αγορά-στόχος
Πρόγραμμα δράσης: καθορισμός μείγματος μάρκετινγκ (προϊόν, τιμή, περιοχή, προώθηση), καθορισμός προϋπολογισμού, καθορισμός χρονοδιαγράμματος ενεργειών, υλοποίηση-παρακολούθηση-αναθεώρηση.

Με βάση τα παραπάνω, ένα σχέδιο μάρκετινγκ (marketing plan) περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέρη, όπως αυτά παρατίθενται ακολούθως:

Περίληψη

Υφιστάμενη κατάσταση (ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος, νομική μορφή κοινωνικής επιχείρησης, ιστορικό και πεδία δράσης, αποστολή της επιχείρησης, επιχειρησιακοί στόχοι, υπάρχοντα προϊόντα-υπηρεσίες, χρηματοοικονομική κατάσταση)

Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος (αγορά, ανταγωνισμός, προμηθευτές, δίκτυα διανομής, πελάτες)

SWOT Analysis

Καθορισμός στρατηγικής μάρκετινγκ (προσδιορισμός πεδίου δράσης, καθορισμός ομάδας στόχου, μίγμα μάρκετινγκ, προϊόν, τιμή διανομή, διαφήμιση, προώθηση πωλήσεων)

Χρονοδιάγραμμα προγράμματος

Προϋπολογισμός προγράμματος

Παράρτημα (πίνακες, διαγράμματα)

Τέλος, το σχέδιο μάρκετινγκ των κοινωνικών επιχειρήσεων θα πρέπει να περιλαμβάνει σε κάθε βήμα την επαλήθευση τήρησης του κοινωνικού σκοπού και των κοινωνικών δεσμεύσεων.

2.2.7. Διοίκηση Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης και συνεταιρισμού Εργαζομένων

Σύμφωνα με όσα ορίζει ο Νόμος για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, προκειμένου να συστήσουμε Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση Ένταξης απαιτείται ιδρυτική ομάδα 7 μελών, για τη σύσταση Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας η απαίτηση περιορίζεται σε 5 μέλη, ενώ για τη σύσταση Συνεταιρισμού

Εργαζομένων στα τρία. Στους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων τα μέλη μπορούν να είναι αποκλειστικά φυσικά πρόσωπα, ενώ στις Κοιν.Σ.Επ. τα μέλη μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά, εφόσον βεβαίως τα νομικά πρόσωπα δεν ξεπερνούν το 1/3 του συνόλου των μελών. Η συμμετοχή των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης απαγορεύεται, με μόνη εξαίρεση τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, όπου και επιτρέπεται η συμμετοχή Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται σε Ο.Τ.Α. με την προϋπόθεση ότι έχουν εξασφαλίσει την έγκριση του εποπτευόμενου φορέα. Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα, ενώ κάθε μέλος μπορεί να συμμετέχει μόνο σε έναν Συνεταιρισμό Εργαζομένων. Κάθε μέλος της Κοιν.Σ.Επ. ή του Συνεταιρισμού Εργαζομένων διαθέτει από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό (100) ευρώ. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η απόκτηση μέχρι και πέντε προαιρετικών μερίδων στην περίπτωση μιας Κοιν.Σ.Επ., ενώ αντίστοιχα για το Συνεταιρισμό Εργαζομένων ο αριθμός των προαιρετικών μερίδων δεν μπορεί να ξεπερνά τις τρεις. Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται με την υποχρέωση αγοράς τουλάχιστον μίας μερίδας.

Η διοίκηση της Κοιν.Σ.Επ. και του Συν.Εργ. γίνεται από τη Γενική Συνέλευση των μελών της και τη Διοικούσα Επιτροπή/Διοικητικό Συμβούλιο, αντίστοιχα, η οποία/το οποίο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση, αποτελείται από τουλάχιστον τρία μέλη, συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον, μία φορά ανά τρεις μήνες, ή όσο συχνά κριθεί αναγκαίο από το 1/3 των μελών της, αλλά όχι λιγότερα από δύο άτομα. Η ιδιότητα του μέλους Διοικούσας Επιτροπής/Διοικητικού Συμβουλίου είναι άμισθη. Αν η Κοιν.Σ.Επ. έχει μόνο πέντε (5) μέλη, αντί Διοικούσας Επιτροπής, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν διαχειριστή, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες της Διοικούσας Επιτροπής. Αντίστοιχα, αν ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων έχει μόνο τρία μέλη, αντί Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν διαχειριστή, ο οποίος και σ' αυτή την περίπτωση αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται τακτικά, κατόπιν απόφασης της Διοικούσας Επιτροπής/Δ.Σ., μία τουλάχιστον φορά κάθε έτος και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης, με σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής ή του διαχειριστή που απευθύνεται προς τα μέλη, προ τουλάχιστον τριών (3) ημερών. Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως με πρόσκληση που απευθύνεται προς τα μέλη τουλάχιστον προ δύο (2) ημερών, είτε με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής/Διοικητικού Συμβουλίου, είτε με πρωτοβουλία του διαχειριστή, είτε εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή από το 1/3 των μελών της Γ.Σ. Αν η Διοικούσα Επιτροπή/Διοικητικό Συμβούλιο αρνείται τη σύγκληση αυτή, τα μέλη αυτά δικαιούνται να τη συγκαλέσουν αυτοβούλως.

2.2.8 Ζητήματα Ασφαλιστικής και Φορολογικής Νομοθεσίας

Διανομή κερδών

Ο Νόμος για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία προβλέπει περιορισμένη διανομή των κερδών αποκλειστικά στα μέλη-εργαζομένους και στους απλούς εργαζομένους της Κοιν.Σ.Επ. και του Συν.Εργ. σύμφωνα με το ακόλουθο τρόπο:

Ποσοστό έως 35% διανέμεται στα μέλη-εργαζομένους και στους απλούς εργαζομένους της Κοιν.Σ.Επ. και του Συν.Εργ. ως κίνητρο απόδοσης,

Ποσοστό έως 5% διατίθεται για το σχηματισμού του τακτικού αποθεματικού της επιχείρησης

Ποσοστό έως 60% διατίθεται για δραστηριότητες της διευρυμένης παραγωγικής ικανότητας της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. και του Συν.Εργ. που δεν είναι εργαζόμενοι δεν έχουν, λοιπόν, δικαίωμα στη διανομή των κερδών. Από την πρόβλεψη του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται τα μέλη των Αστικών

Συνεταιρισμών του Ν. 1667/1986 (Α' 196), που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας, για τα κέρδη που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των μελών με το συνεταιρισμό, τα οποία και καλούνται πλεονάσμα. Για το σχηματισμό του πλεονάσματος τηρείται διακριτός λογαριασμός. Με απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών ρυθμίζονται οι λεπτομέρειες τήρησης και εφαρμογής του ανωτέρω λογαριασμού.

Φορολογικές Ελαφρύνσεις

Μάλιστα, το ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων, το οποίο καταβάλλεται από τους Φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας στους εργαζόμενους τους θεωρείται ως ακαθάριστο εισόδημα από μισθωτή εργασία. Ειδικά, για τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας, στον προσδιορισμό του κέρδους από επιχειρηματική δραστηριότητα δεν περιλαμβάνεται αυτό το ποσοστό έως 35% των κερδών προ φόρων, εφόσον αυτό καταβάλλεται στους εργαζομένους τους».

Επιπρόσθετα στο Νόμο έχει προβλεφθεί εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για εκείνους τους φορείς Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας με τη μορφή Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης ή Συνεταιρισμού Εργαζομένων, εφόσον δεν έχουν παρέλθει πέντε (5) έτη από την πρώτη έναρξη εργασιών τους.

Υποχρεώσεις της Κοιν.Σ.Επ.

Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι και εργαζόμενοί της με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αμείβονται για την παρεχόμενη εργασία και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Υπόχρεη προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι η Κοιν.Σ.Επ.

Επισημαίνεται, ότι η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου μόνο με την ιδιότητα του μέλους σε Κοιν.Σ.Επ. δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ατομικές ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.

Βεβαίως, η παροχή υπηρεσιών προς εξυπηρέτηση του σκοπού της Κοιν.Σ.Επ. από μέλη της, τα οποία δεν βρίσκονται σε εργασιακή σχέση με αυτήν, είναι μη αμειβόμενη σύμβαση εντολής κατ' άρθρο 713 επ. Α.Κ.. Η σύμβαση εντολής που συνάπτεται μεταξύ μελών και Κοιν.Σ.Επ. οφείλει να γίνεται εγγράφως, να περιγράφει με σαφήνεια την παρεχόμενη υπηρεσία και σε καμία περίπτωση δε μπορεί να υπερβαίνει τις 16 ώρες εβδομαδιαίως. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης θα ρυθμιστούν οι ειδικότεροι όροι υπό τους οποίους παρέχονται οι σχετικές υπηρεσίες και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Για τους Κοι.Σ.Π.Ε. εφαρμόζεται το άρθρο 12 του Ν. 2716/1999 (Α' 270).

Η Κοιν.Σ.Επ. οφείλει να τηρεί Μητρώο Εθελοντών, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις του Φορέα. Οι λεπτομέρειες τήρησης του Μητρώου Εθελοντών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Η Κοιν.Σ.Επ. δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις προς τα μη μέλη που λειτουργούν ως εθελοντές, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- α. Από την εθελοντική δράση δεν παράγονται άμεσα έσοδα για το Φορέα.
- β. Η δράση έχει προαποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Φορέα. Η απόφαση, η πρόσκληση και το πρόγραμμα της δράσης που θα γίνει χρήση εθελοντών καταγράφονται σε πρακτικό, το οποίο προδημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα.

Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας: α) Ευθύνεται για τυχόν ζημιές που προξενήθηκαν στον

εθελοντή κατά την παροχή της εθελοντικής του απασχόλησης στο Φορέα. β) Σε περίπτωση που ο εθελοντής απασχολείται στο εξωτερικό, ο Φορέας παροχής εθελοντικής απασχόλησης αναλαμβάνει πλήρως τα έξοδα ταξιδιού, διαβίωσης, καταλύματος, επαναπατρισμού και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που θα προκύψει κατά τη διάρκεια διαμονής του εθελοντή στο εξωτερικό.

Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ.. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται μέχρι και το 50% του συνολικού ποσοστού των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Τμήματος Μητρώου επί αιτήσεως της Κοιν.Σ.Επ. για την αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ανά ημερολογιακό έτος.

Ειδικά για τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες. Η συμμετοχή σε αυτές των φυσικών προσώπων που ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού και προσμετρώνται στο παραπάνω ποσοστό πρέπει να διενεργείται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο προσδιορίζεται στο καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ.. Αν για οποιονδήποτε λόγο σταματήσει να πληρούνται το ανωτέρω ποσοστό, ο Φορέας πρέπει εντός τριών (3) μηνών να προβεί στις απαραίτητες εγγραφές μελών ή προσλήψεις εργαζομένων. Άλλως μετατρέπεται σε Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας.

Ομοίως για τις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων, ποσοστό 50% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες. Η συμμετοχή σε αυτές των φυσικών προσώπων που ανήκουν στις Ειδικές Ομάδες Πληθυσμού και προσμετρώνται στο παραπάνω ποσοστό πρέπει να διενεργείται για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, το οποίο προσδιορίζεται στο καταστατικό της Κοιν.Σ.Επ.. Αν για οποιονδήποτε λόγο σταματήσει να πληρούνται το ανωτέρω ποσοστό, ο Φορέας πρέπει εντός τριών (3) μηνών να προβεί στις απαραίτητες εγγραφές μελών ή προσλήψεις εργαζομένων.

Η Κοιν.Σ.Επ. υποχρεούται, από τη δεύτερη χρήση λειτουργίας της, να παρουσιάζει ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του. Η υποχρέωση αυτή αφορά τους Φορείς με κύκλο εργασιών και έσοδα επιχορηγήσεων της προηγούμενης ετήσιας χρήσης μεγαλύτερα από το 300 % του ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης ενός υπαλλήλου πλήρους απασχόλησης, με βάση τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό χωρίς επιδόματα. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών λαμβάνεται, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Α', του Ν. 4308/2014 (Α' 251).

Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των συνολικών εσόδων της επιχείρησης, υπολογιζόμενου σε τριετή βάση. Από την πρόβλεψη του προηγούμενου εδαφίου, εξαιρούνται οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 14 του Νόμου.

Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η Κοιν.Σ.Επ. με την περιουσία της. Ειδικά, για τις υποχρεώσεις προς το Δημόσιο ο διαχειριστής ή ο πρόεδρος της διοικούσας επιτροπής της ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με την Κοιν.Σ.Επ. για τις οφειλές της προς το Δημόσιο, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 4321/2015 (Α' 32), το άρθρο 115 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) και το άρθρο 4 του Ν. 2556/1997 (Α' 270) και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ. Για τις οφειλές προς το Δημόσιο διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών της Κοιν.Σ.Επ., τα οποία για τις οφειλές του προηγούμενου εδαφίου, ευθύνονται έναντί του απεριόριστα και εις ολόκληρον.

Γενικά, η φορολόγηση των κερδών των Κοιν.Σ.Επ. ακολουθεί το συντελεστή φορολόγησης που ισχύει για τις Μ.Μ.Ε. Δεν υπόκεινται σε φορολογία των συνδρομών των μελών τους, καθώς και των δωρεών ή χορηγιών που τους γίνονται. Τέλος, το διανεμόμενο στους εργαζόμενους ποσό εκ των κερδών λογίζεται ως εισόδημα

από μισθωτή εργασία και απαλλάσσεται της φορολογίας περί εισοδήματος νομικών προσώπων, της φορολογίας διανεμόμενων κερδών από νομικά πρόσωπα. Τέλος, οι Κοιν.Σ.Επ. έχουν υποχρέωση ενημέρωσης βιβλίων Β' κατηγορίας για ακαθάριστα έσοδα έως του ποσού του 1.500.000 ευρώ, ενώ για μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας.

Υποχρεώσεις του Συνεταιρισμού Εργαζομένων

Το σύστημα αμοιβών και οι όροι εργασίας των μελών καθορίζεται από το καταστατικό ή ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση, που πάντως οφείλουν να κινούνται στο πλαίσιο της ισχύουσας εργατικής νομοθεσίας.

Ως προς τις ασφαλιστικές τους υποχρεώσεις, τα μέλη του Συνεταιρισμού Εργαζομένων εγγράφονται και ασφαλίζονται στον Οργανισμό Ασφάλισης Ελευθέρων Επαγγελματιών, διέπονται από τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1, 2, 3 και 9 του άρθρου 39 και της παρ. 2 του άρθρου 41 του Ν. 4387/2016 (Α' 85), από την έναρξη εφαρμογής αυτών. Το ασφαλισμένο κατά τα ανωτέρω μέλος του Συνεταιρισμού Εργαζομένων δεν υπόκειται σε περαιτέρω ή άλλη παράλληλη ασφαλιστική υποχρέωση που προκύπτει εξ άλλης ιδιότητάς ή ως επιτηδευματίας ατομικής δραστηριότητας, και μόνη η ως άνω ασφαλιστική του κάλυψη, εκ της ιδιότητάς του ως μέλος του Συνεταιρισμού Εργαζομένων, το απαλλάσσει από κάθε άλλη προηγούμενη ή επόμενη ταυτόχρονη ασφαλιστική υποχρέωση, από την οποία να απορρέει ασφάλιση. Τέλος, η δαπάνη για τις ασφαλιστικές εισφορές των μελών βαρύνει το Συνεταιρισμό Εργαζομένων και εκπίπτει φορολογικά από τα έσοδά του.

Ως προς τις φορολογικές τους υποχρεώσεις για τις αμοιβές που λαμβάνουν τα μέλη, υπάγονται στις διατάξεις του εδαφίου δ' της παρ. 2 του άρθρου 12, καθώς και στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 15 του Ν. 4172/2013 περί Κ.Φ.Ε., οι δε αμοιβές τους εκπίπτουν από τα ακαθάριστα έσοδα του Συνεταιρισμού.

Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων δύναται να προσλαμβάνει εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς αυτοί να καθίστανται μέλη του. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται μέχρι και το 50% του συνόλου των εργαζομένων, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του τμήματος Μητρώου επί αιτήσεως του Συνεταιρισμού Εργαζομένων για αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες ανά ημερολογιακό έτος. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων υποχρεούται να αποδίδει τις ασφαλιστικές εισφορές κάθε εργαζομένου στο οικείο ταμείο υπαγωγής του. Ο αριθμός των εργαζόμενων μη μελών δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 25% του αριθμού των μελών.

Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων υποχρεούται, από τη δεύτερη χρήση λειτουργίας του, να παρουσιάζει ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του. Η υποχρέωση αυτή αφορά τους Φορείς με κύκλο εργασιών και έσοδα επιχορηγήσεων της προηγούμενης ετήσιας χρήσης μεγαλύτερα από το 300 % του ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης ενός υπαλλήλου πλήρους απασχόλησης, με βάση τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό χωρίς επιδόματα. Ο ετήσιος κύκλος εργασιών λαμβάνεται, όπως ορίζεται στο Παράρτημα Α', του Ν. 4308/2014 (Α' 251).

Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων οφείλει να τηρεί Μητρώο Εθελοντών, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις του Φορέα. Οι λεπτομέρειες τήρησης του Μητρώου Εθελοντών καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης. Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις προς τα μη μέλη που λειτουργούν ως εθελοντές, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

α. Από την εθελοντική δράση δεν παράγονται άμεσα έσοδα για το Φορέα.

β. Η δράση έχει προαποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Φορέα. Η απόφαση, η πρόσκληση και το πρόγραμμα της δράσης που θα γίνει χρήση εθελοντών καταγράφονται σε

πρακτικό, το οποίο προδημοσιεύεται στην ιστοσελίδα του Φορέα.

Ο Φορέας Κοινωνικής και Αλληλεγγύης Οικονομίας:

α) Ευθύνεται για τυχόν ζημίες που προξενήθηκαν στον εθελοντή κατά την παροχή της εθελοντικής του απασχόλησης στο Φορέα.

β) Σε περίπτωση που ο εθελοντής απασχολείται στο εξωτερικό, ο Φορέας παροχής εθελοντικής απασχόλησης αναλαμβάνει πλήρως τα έξοδα ταξιδιού, διαβίωσης, καταλύματος, επαναπατρισμού και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που θα προκύψει κατά τη διάρκεια διαμονής του εθελοντή στο εξωτερικό.

Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων με την περιουσία του. Ειδικά για τις υποχρεώσεις προς το Δημόσιο, ο Διαχειριστής ή ο πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού Εργαζομένων ευθύνεται αλληλεγγύως και εις ολόκληρον με το Συνεταιρισμό Εργαζομένων, σύμφωνα με το άρθρο 31 του Ν. 4321/2015 (Α' 32), το άρθρο 115 του Ν. 2238/1994 (Α' 151) και το άρθρο 4 του Ν. 2556/1997 (Α' 270) και διατηρεί δικαίωμα αναγωγής κατά των λοιπών μελών του Συνεταιρισμού Εργαζομένων, τα οποία για τις οφειλές αυτές ευθύνονται έναντί του απεριόριστα και εις ολόκληρον.

Γενικά, η φορολόγηση των κερδών των Συνεταιρισμών Εργαζομένων ακολουθεί το συντελεστή φορολόγησης που ισχύει για τις Μ.Μ.Ε. Δεν υπόκεινται σε φορολογία των συνδρομών των μελών τους, καθώς και των δωρεών ή χορηγιών που τους γίνονται. Τέλος, το διανεμόμενο στους εργαζόμενους ποσό εκ των κερδών λογίζεται ως εισόδημα από μισθωτή εργασία και απαλλάσσεται της φορολογίας περί εισοδήματος νομικών προσώπων, της φορολογίας διανεμόμενων κερδών από νομικά πρόσωπα. Όπως διευκρινίστηκε και για τις Κοιν.Σ.Επ. και για τους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων έχει προβλεφθεί εξαίρεση από την υποχρέωση καταβολής του τέλους επιτηδεύματος για εκείνους τους φορείς, που δεν έχουν παρέλθει πέντε (5) έτη από την πρώτη έναρξη εργασιών τους. Τέλος, οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων έχουν υποχρέωση ενημέρωσης βιβλίων Β' κατηγορίας για ακαθάριστα έσοδα έως του ποσού του 1.500.000 ευρώ, ενώ για μεγαλύτερα ακαθάριστα έσοδα υποχρεούνται σε τήρηση βιβλίων Γ' κατηγορίας.

Παράρτημα 2: Παρουσιολόγιο

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Ενότητα 3: Παρουσίαση και μετάδοση στην ΚΟΙΝΣΕΠ του θεσμικού πλαισίου και καλών πρακτικών δράσης ΚΟΙΝΣΕΠ, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.

Η ενημέρωση που έγινε στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ για το θεσμικό πλαίσιο γενικότερα αλλά και ειδικότερα σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων ήταν διεξοδική και αναλυτική, έγινε μέσω μίας συνεδρίας και αφορούσε τις παρακάτω θεματικές ενότητες:

3.1. ΝΟΜΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

Το θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία (Ν.4430/2016, ΦΕΚ 205/Α/31-10-2016, όπως ισχύει) και η εφαρμοστική Υπουργική Απόφαση 61621/Δ5.2643/30-12-2016 (ΦΕΚ 56/Β/18-01-2017), στην οποία προστέθηκε άρθρο υπ' αριθμ. 33 με την Υπουργική Απόφαση 61986/3269 (ΦΕΚ 4757/Β/29-12-2017), ρυθμίζουν το πεδίο της κοινωνικής οικονομίας και την παρέμβαση-εποπτεία του Κράτους σε αυτό.

Σκοπός του εν λόγω θεσμικού πλαισίου είναι η ανάπτυξη του τομέα της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, μέσω της δημιουργίας ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος, που θα διευκολύνει τη συμμετοχή όλων των πολιτών σε όλες τις δυνατές παραγωγικές δραστηριότητες, με τη διάχυση πρακτικών δημοκρατίας, ισότητας, αλληλεγγύης, συνεργασίας, καθώς και του σεβασμού στον άνθρωπο και το περιβάλλον.

Ειδικότερα, το νομοθετικό πλαίσιο για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία στην Ελλάδα είναι το ακόλουθο:

➤ **Νόμος 4019/2011 – «Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα και λοιπές διατάξεις»:**

Το 2011 το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ανέλαβε την πρωτοβουλία να εισάγει το Νόμο για την Κοινωνική Οικονομία και Κοινωνική Επιχειρηματικότητα (Ν. 4019/2011). Ο νόμος αυτός όρισε για πρώτη φορά στην Ελλάδα την κοινωνική οικονομία. Μια σημαντική πτυχή του Ν.4019/2011 ήταν η δημιουργία και θέσπιση του Μητρώου Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και Κοινωνικών Συνεταιρισμών Περιορισμένης Ευθύνης του ΥΠ.Ε.Κ.Α.Α. (Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας) στο οποίο ενεγράφησαν όλοι οι σχετικοί φορείς. Ωστόσο, ο νόμος αυτός δέχτηκε κριτική σχετικά με το επίκεντρο και το πεδίο εφαρμογής του, αλλά και για το ότι ήταν υπερβολικά γραφειοκρατικός.

➤ **Νόμος 4430/2016 – «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της και άλλες διατάξεις»:**

Τον Οκτώβριο του 2016, τέθηκε σε εφαρμογή ο νόμος 4430/2016 (ΦΕΚ Α'205) που επιχειρεί να ρυθμίσει οριζόντια τη λειτουργία των Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. στη χώρα, αφού πρωτίστως οριοθετήσει εκ νέου το πεδίο. Ο νόμος αυτός παρείχε ένα νέο πλαίσιο για διαφορετικούς τύπους φορέων ή επιχειρήσεων με ξεκάθαρο συλλογικό και κοινωνικό αντίκτυπο, οι οποίοι παράλληλα ανταποκρίνονται σε μια κοινωνική ανάγκη. Στόχο είχε να διαδεχθεί και να βελτιώσει την προγενέστερη νομοθεσία, συμπεριλαμβανομένου του Ν. 4019/2011, αντιμετωπίζοντας ένα σύνολο

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

ζητημάτων. Συγκεκριμένα, οι φορείς της Κ.ΑΛ.Ο. δεν καθορίζονται πια από τη νομική τους μορφή, αλλά από το νομικό τους καθεστώς. Επιπλέον, προσδιορίστηκε και κατέστη λειτουργική η ιδέα του «κοινωνικού αντικτύπου», από την άποψη της συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας, μια έννοια που απουσίαζε από την προγενέστερη νομοθεσία. Τέλος, δημιουργήθηκε η Ειδική Γραμματεία για την Κ.ΑΛ.Ο. ως η πρώτη διακριτή διοικητική μονάδα για το συγκεκριμένο τομέα.

➤ **ΥΑ 61621/Δ5.2643/30-12-2016 – «Τήρηση και λειτουργία του Γενικού Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. του Ν.4430/2016»:**

Η Υπουργική Απόφαση Αριθ. 61621/Δ5.2643/30-12-2016 (ΦΕΚ 56/Β/2017) -στην οποία προστέθηκε άρθρο υπ' αριθμ. 33 με την Υπουργική Απόφαση 61986/3269 (ΦΕΚ 4757/Β/29-12-2017)- ορίζει τις διαδικασίες τήρησης και λειτουργίας του Γενικού Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. Μεταξύ άλλων ορίζει και τις διαδικασίες για τη μετάπτωση των υφιστάμενων φορέων Κ.ΑΛ.Ο. στο νέο Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.

Με τη ψήφιση του Ν.4430/2016 και την έκδοση της εφαρμοστικής Υπουργικής Απόφασης 61621/Δ5.2643 (30-12-2016) ενεργοποιήθηκαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες του θεσμικού πλαισίου για την Κ.ΑΛ.Ο. στην Ελλάδα.

Ο Νόμος 4430/2016 «Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία και ανάπτυξη των φορέων της» στοχεύει:

- ✓ Στη διάχυση της Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας σε όλους τους δυνατούς τομείς οικονομικής δραστηριότητας.
- ✓ Στη στήριξη και την ενίσχυση των παραγωγικών εγχειρημάτων αυτοδιαχείρισης και της συλλογικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας.

❖ **Έννοια Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας**

Στους «Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας» ανήκουν οι ακόλουθες κατηγορίες:

- Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ. Επ.).
- Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.).
- Οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων.
- Οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα, όπως ιδίως αγροτικοί συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016 (Α' 78), αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, Αστικές Εταιρίες των άρθρων 741 επ. του Α.Κ., εφόσον σωρευτικά συντρέχουν οι εξής προϋποθέσεις:
 - ο Αναπτύσσει δραστηριότητες συλλογικής και κοινωνικής ωφέλειας.
 - ο Μεριμνά για την πληροφόρηση και τη συμμετοχή των μελών του και εφαρμόζει δημοκρατικό σύστημα λήψης αποφάσεων, σύμφωνα με την αρχή ένα μέλος μία ψήφος, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά κάθε μέλους.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Το καταστατικό του προβλέπει περιορισμούς στη διανομή του ως εξής:
 - i. ποσοστό τουλάχιστον 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού,
 - ii. ποσοστό έως 35% αποδίδεται στους εργαζόμενους του Φορέα, εκτός κι αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου,
 - iii. το υπόλοιπο διατίθεται για τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και τη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας.
- Εφαρμόζει σύστημα σύγκλισης στην αμοιβή της εργασίας, κατά το οποίο ο ανώτατος καθαρός μισθός δεν μπορεί να υπερβαίνει περισσότερο από τρεις φορές τον κατώτατο, εκτός και αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης αποφασίσουν διαφορετικά. Η υποχρέωση αυτή ισχύει και σε οποιαδήποτε μορφή σύμπραξης δύο ή περισσότερων Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.
- Αποβλέπει στην ενδυνάμωση των οικονομικών δραστηριοτήτων του και τη μεγιστοποίηση της παραγόμενης κοινωνικής ωφέλειας μέσω της οριζόντιας και ισότιμης δικτύωσης με άλλους φορείς Κ.ΑΛ.Ο.
- Δεν έχει ιδρυθεί και δεν διοικείται άμεσα ή έμμεσα από Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. α' ή β' βαθμού ή από άλλο νομικό πρόσωπο του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

❖ Χαρακτηριστικά Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας

- ❑ Τα μέλη του Φορέα Κ.ΑΛ.Ο. που **δεν είναι εργαζόμενοι δεν έχουν δικαίωμα στη διανομή των κερδών**, με εξαίρεση των μελών των Αστικών Συνεταιρισμών του Ν. 1667/1986 (Α' 196), που έχουν αποκτήσει την ιδιότητα του Φορέα Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας, για τα κέρδη που προκύπτουν από τις συναλλαγές μεταξύ των μελών με το συνεταιρισμό, τα οποία και καλούνται πλεόνασμα.
- ❑ Ο Φορέας Κ.ΑΛ.Ο. οφείλει να τηρεί **Μητρώο Εθελοντών**, στο οποίο καταγράφονται τα μη μέλη, που λειτουργούν ως εθελοντές και υποστηρίζουν τις δράσεις του Φορέα. Ο Φορέας δεν έχει ασφαλιστικές υποχρεώσεις προς τα μη μέλη που λειτουργούν ως εθελοντές εφόσον από την εθελοντική εργασία δεν παράγονται άμεσα έσοδα για το Φορέα και η δράση έχει προαποφασισθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο ή τη Διοικούσα Επιτροπή του Φορέα.
- ❑ Ο Φορέας Κ.ΑΛ.Ο. υποχρεούται, από τη δεύτερη χρήση λειτουργίας του, να παρουσιάζει **ετήσια δαπάνη μισθοδοσίας τουλάχιστον ίση με το 25% του κύκλου εργασιών της προηγούμενης χρήσης του**. Η υποχρέωση αυτή αφορά τους Φορείς με κύκλο εργασιών και έσοδα επιχορηγήσεων της προηγούμενης ετήσιας χρήσης μεγαλύτερα από το 300% του ετήσιου κόστους μισθοδοτικής δαπάνης ενός υπαλλήλου πλήρους απασχόλησης, με βάση τον κατώτατο νομοθετημένο μισθό χωρίς επιδόματα.

❖ Κατηγορίες ΚΑΛΟ

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ. Επ.) είναι οι αστικοί συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986, που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη συλλογική και την κοινωνική ωφέλεια και διαθέτουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται στις εξής κατηγορίες:

- **Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης**, οι οποίες διακρίνονται σε δύο υποκατηγορίες:
 - Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες. *Ποσοστό 30% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες.*
 - Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων, οι οποίες επιδιώκουν την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων που ανήκουν στις ειδικές ομάδες πληθυσμού. *Ποσοστό 50% κατ' ελάχιστον των μελών και των εργαζομένων στις επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά σε αυτές τις κατηγορίες.*
 - **Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής ωφέλειας**, οι οποίες αναπτύσσουν δραστηριότητες «βιώσιμης ανάπτυξης» ή/και παρέχουν «κοινωνικές υπηρεσίες γενικού συμφέροντος».
 - **Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε.)** του άρθρου 12 του Ν. 2716/1999 (θεωρούνται αυτοδικαίως Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης).

❖ Γενικά Χαρακτηριστικά Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

- ✓ Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης και εφόσον πληρούνται οι προβλεπόμενες στο Ν.4430/2016 προϋποθέσεις, *μία Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να τροποποιήσει το καταστατικό της με σκοπό να ενταχθεί σε άλλη κατηγορία Κοιν.Σ.Επ.* Η τροποποίηση αφορά μόνο στην κατηγορία Κοιν.Σ.Επ. και τα λοιπά στοιχεία εγγραφής και λειτουργίας της διατηρούνται.
- ✓ Η συμμετοχή *νομικών προσώπων στην Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να υπερβαίνει το 1/3 του συνόλου των μελών της.*
- ✓ Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε αυτήν των *Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) που υπάγονται σε Ο.Τ.Α.* Κατ' εξαίρεση, στις Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης, μπορούν να είναι μέλη νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου κατόπιν έγκρισης του δημόσιου φορέα που τα εποπτεύει.
- ✓ Μέλος μίας Κοιν.Σ.Επ. δεν μπορεί να είναι μέλος και άλλης Κοιν.Σ.Επ. *με ίδια δραστηριότητα.*
- ✓ Η συμμετοχή ενός φυσικού προσώπου μόνο με την ιδιότητα του μέλους σε Κοιν.Σ.Επ. δεν του προσδίδει εμπορική ιδιότητα και δεν δημιουργεί ατομικές ασφαλιστικές ή φορολογικές υποχρεώσεις.
- ✓ Το ποσοστό των ακαθαρίστων εσόδων από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. που προέρχεται από Ν.Π.Δ.Δ. και Ο.Τ.Α. δεν επιτρέπεται να υπερβαίνει το 65% των συνολικών εσόδων της

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

επιχείρησης, υπολογιζόμενου σε τριετή βάση. Από την πρόβλεψη αυτή, εξαιρούνται οι Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.

❖ Σύσταση και Λειτουργία Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων

- Η σύσταση μίας Κοιν.Σ.Επ. και η υπαγωγή της στις διατάξεις του Ν. 4430/2016 συντελείται με την *εγγραφή της στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.*, οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.
- Για τη σύσταση μίας Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας απαιτείται η συμμετοχή σε αυτήν και η υπογραφή του καταστατικού της από τουλάχιστον πέντε πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, και από τουλάχιστον επτά, αν πρόκειται για Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης.
- Το κεφάλαιο της επιχείρησης διαιρείται σε συνεταιριστικές μερίδες. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Κάθε μέλος της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτει από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, το ύψος της οποίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό ευρώ.
- Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. διαθέτουν από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, ως ελάχιστη συμμετοχή στο κεφάλαιο της επιχείρησης και είναι ίση για όλα τα μέλη. Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η απόκτηση μέχρι πέντε προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου.
- Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται μόνο η Κοιν.Σ.Επ. με την περιουσία της.
- Εκτελεστικό διοικητικό όργανο της Κοιν.Σ.Επ. είναι η Διοικούσα Επιτροπή.
- Η Κοιν.Σ.Επ. καταχωρεί στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. κάθε μεταβολή του καταστατικού της, λοιπών στοιχείων της αλλά και τον ετήσιο προγραμματισμό, τον ετήσιο απολογισμό και τον ετήσιο ισολογισμό ή Οικονομική Κατάσταση Αποτελεσμάτων, εγκεκριμένους από τη Γενική Συνέλευση των μελών της.

❖ Σχέσεις μεταξύ μελών και της Κοιν.Σ.Επ.

- Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται και συντελείται με την εγγραφή τους ως μέλη. Τα νέα μέλη αποκτούν μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, η ονομαστική αξία της οποίας δε μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται στο νόμο 4430/2016 και στο καταστατικό.
- Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται με την αποχώρηση, την αποβολή ή τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής του μερίδας και είναι καταχωριστέα στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.
- Η ιδιότητα του μέλους δεν κληροδοτείται και, αν μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας καταβάλλεται στον ειδικό ή καθολικό διάδοχο. Αν μέλος νομικό πρόσωπο τεθεί σε εκκαθάριση λόγω λύσης ή πτώχευσής του, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας καταβάλλεται σε αυτό. Αν ο αριθμός των μελών μειώνεται κάτω των πέντε, τότε επιβάλλεται η αναπλήρωσή τους, με την είσοδο νέων μελών, άλλως, η Κοιν.Σ.Επ. λύεται.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να είναι και εργαζόμενοι της με σχέση εξαρτημένης εργασίας. Αμείβονται για την παρεχόμενη εργασία και έχουν όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την εργατική και ασφαλιστική νομοθεσία. Υπόχρεη προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι η Κοιν.Σ.Επ.
- **Σχέσεις Κοιν.Σ.Επ. με εργαζόμενους μη μέλη**
- Ο αριθμός των εργαζομένων μη μελών δε μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 40% του συνόλου των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται μέχρι και το 50% του συνολικού ποσοστού των εργαζομένων της Κοιν.Σ.Επ. κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του Τμήματος Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. επί αιτήσεως της Κοιν.Σ.Επ. για την αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών για χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες ανά ημερολογιακό έτος.
- ❖ **Γενική Συνέλευση της Κοιν.Σ.Επ.**
- Η τακτική Γενική Συνέλευση της Κοιν.Σ.Επ. συγκαλείται υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης, με σχετική απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής ή του διαχειριστή που απευθύνεται προς τα μέλη, προ τουλάχιστον τριών ημερών.
- Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως με πρόσκληση που απευθύνεται προς τα μέλη τουλάχιστον προ δύο ημερών, είτε με απόφαση της Διοικούσας Επιτροπής, είτε με πρωτοβουλία του διαχειριστή, είτε εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη Διοικούσα Επιτροπή από το 1/3 των μελών της Γ.Σ.
- Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκεται το 1/2 των μελών της. Επί μη απαρτίας, συγκαλείται νέα Γενική Συνέλευση μέσα σε δύο μέχρι επτά ημέρες, κατά την οποία απαιτείται η ίδια ως άνω απαρτία. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.
- ❖ **Διοικούσα Επιτροπή της Κοιν.Σ.Επ.**
- Η Διοικούσα Επιτροπή (Δ.Ε.) απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και δύο τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών της πρέπει να είναι περιττός αριθμός. Τα μέλη της Δ.Ε. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν η Κοιν.Σ.Επ. έχει μόνο πέντε μέλη, αντί Διοικούσας Επιτροπής, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν διαχειριστή, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες της Διοικούσας Επιτροπής.
- Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται από το καταστατικό. Η Δ.Ε. βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκεται το 1/2 των μελών της και οι αποφάσεις της λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της Δ.Ε. Σε περίπτωση ισοψηφίας των παρόντων μελών, υπερτερεί η ψήφος του προέδρου της.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Η Διοικούσα Επιτροπή συνεδριάζει τακτικά μία τουλάχιστον φορά κάθε τρεις μήνες ή συχνότερα αν το ζητήσει το 1/3 των μελών της, αλλά όχι λιγότερα από δύο άτομα.

❖ Ορισμός Συνεταιρισμού Εργαζομένων

- **Συνεταιρισμοί Εργαζομένων** είναι οι Αστικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986 που έχουν ως καταστατικό σκοπό τη «συλλογική ωφέλεια» και διαθέτουν εκ του νόμου εμπορική ιδιότητα. Μέλη τους είναι αποκλειστικά και μόνο φυσικά πρόσωπα, τα οποία επιθυμούν να βιοποριστούν, παράγοντας από κοινού αγαθά και υπηρεσίες για τρίτους.
- Μέλος ενός Συνεταιρισμού Εργαζομένων *δεν μπορεί να είναι μέλος άλλου Συνεταιρισμού Εργαζομένων*.

❖ Σύσταση Συνεταιρισμού Εργαζομένων

- Η σύσταση Συνεταιρισμού Εργαζομένων και η υπαγωγή του στις διατάξεις του Νόμου 4430/2016 συντελείται με την εγγραφή του στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο., οπότε αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.
- Για τη σύσταση Συνεταιρισμού Εργαζομένων απαιτείται η συμμετοχή σε αυτήν και η υπογραφή του καταστατικού της από τουλάχιστον τρία φυσικά πρόσωπα.

❖ Λειτουργία Συνεταιρισμού Εργαζομένων

- ❑ Το κεφάλαιο του Συνεταιρισμού Εργαζομένων διαιρείται σε *συνεταιριστικές μερίδες*. Ο αριθμός των μερίδων και η ονομαστική τους αξία, η οποία είναι ίδια για κάθε μερίδα, καθορίζονται στο καταστατικό της επιχείρησης. Κάθε μέλος του Συνεταιρισμού Εργαζομένων διαθέτει από μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, *το ύψος της οποίας δεν μπορεί να είναι κατώτερο των εκατό ευρώ*.
- ❑ Στο καταστατικό μπορεί να προβλέπεται η απόκτηση *μέχρι τριών προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου*.
- ❑ Για τις εταιρικές υποχρεώσεις ευθύνεται *μόνο ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων με την παρουσία του*.
- ❑ Το *σύστημα αμοιβών* και οι *όροι εργασίας των μελών* καθορίζονται από το καταστατικό ή από ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευση.
- ❑ Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων καταχωρεί στο Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. κάθε μεταβολή του καταστατικού του, λοιπών στοιχείων του αλλά και τον ετήσιο προγραμματισμό, τον ετήσιο απολογισμό και ισολογισμό ή οικονομική κατάσταση αποτελεσμάτων, εγκεκριμένα από τη Γενική Συνέλευση των μελών του.

❖ Σχέσεις μεταξύ μελών και του Συνεταιρισμού Εργαζομένων

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται με την εγγραφή του στο Συνεταιρισμό. Τα νέα μέλη αποκτούν μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα, η αξία της οποίας δε μπορεί να είναι μικρότερη από αυτή που ορίζεται στο Ν.4430/2016 και στο καταστατικό.
- Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται με την αποχώρηση, τη μεταβίβαση της συνεταιριστικής του μερίδας, την αποβολή ή το θάνατο και είναι καταχωριστέα στο Τμήμα Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.
- Η ιδιότητα του μέλους δεν κληροδοτείται, αν μέλος φυσικό πρόσωπο αποβιώσει, η αξία της συνεταιριστικής του μερίδας καταβάλλεται στον ειδικό ή καθολικό του διάδοχο. Αν με το θάνατο του φυσικού προσώπου, ο αριθμός των μελών μειώνεται κάτω των τριών, τότε επιβάλλεται η αντικατάστασή του με την είσοδο νέου μέλους, άλλως ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων λύεται.
- Ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων μπορεί να προσλαμβάνει εργαζόμενους με σχέση εξαρτημένης εργασίας, χωρίς αυτοί να καθίστανται μέλη του. Υπόχρεος προς απόδοση των ασφαλιστικών εισφορών προς τους οργανισμούς κοινωνικής ασφάλισης είναι ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων.
- Ο αριθμός των εργαζόμενων μη μελών δεν μπορεί να υπερβαίνει σε ποσοστό το 25% του αριθμού των μελών. Το ποσοστό αυτό μπορεί να αυξάνεται μέχρι και το 50% του συνόλου των εργαζομένων, κατόπιν αιτιολογημένης απόφασης του τμήματος Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. επί αιτήσεως του Συνεταιρισμού Εργαζομένων για αντιμετώπιση έκτακτων εποχικών αναγκών, το οποίο σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έξι μήνες ανά ημερολογιακό έτος.

❖ Γενική Συνέλευση Συνεταιρισμού Εργαζομένων

- Η τακτική Γενική Συνέλευση συγκαλείται υποχρεωτικά τουλάχιστον μία φορά κατ' έτος και σε κάθε περίπτωση πριν την υποβολή της ετήσιας φορολογικής δήλωσης, με σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή του διαχειριστή που απευθύνεται προς τα μέλη, προ τουλάχιστον τριών ημερών.
- Η Γενική Συνέλευση των μελών συνέρχεται εκτάκτως με πρόσκληση που απευθύνεται προς τα μέλη τουλάχιστον προ δύο ημερών, είτε με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου είτε με πρωτοβουλία του διαχειριστή είτε εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς το Διοικητικό Συμβούλιο από το 1/3 των μελών της Γ.Σ.
- Η Γενική Συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρευρίσκεται το 1/2 των μελών της. Επί μη απαρτίας, συγκαλείται νέα Γενική Συνέλευση μέσα σε δύο μέχρι επτά ημέρες, κατά την οποία απαιτείται η ίδια ως άνω απαρτία. Οι αποφάσεις της λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της.

❖ Διοικητικό Συμβούλιο Συνεταιρισμού Εργαζομένων

- Το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) απαρτίζεται από τον Πρόεδρο και δύο τουλάχιστον μέλη. Σε κάθε περίπτωση ο συνολικός αριθμός των μελών του πρέπει να είναι περιττός αριθμός. Τα μέλη του Δ.Σ. εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Αν ο Συνεταιρισμός Εργαζομένων έχει μόνο τρία μέλη,

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

αντί Διοικητικού Συμβουλίου, τα μέλη μπορεί να εκλέξουν *διαχειριστή*, ο οποίος αναλαμβάνει όλες τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.

- Η διάρκεια της θητείας των μελών ορίζεται από το καταστατικό. Το Δ.Σ. βρίσκεται σε *απαρτία* όταν *παρευρίσκεται το 1/2 των μελών του* και οι αποφάσεις του λαμβάνονται πάντα με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών του Δ.Σ. Σε περίπτωση ισοψηφίας των παρόντων μελών, υπερτερεί η ψήφος του προέδρου του.
- Το Δ.Σ. συνεδριάζει τακτικά *μία τουλάχιστον φορά κάθε τρεις μήνες ή συχνότερα* αν το ζητήσει το 1/3 των μελών του, αλλά όχι λιγότερα από δύο άτομα.

❖ Αποθεματικά και Διανομή Κερδών των Κοιν.Σ.Επ. και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων

Τα κέρδη διατίθενται ετησίως ως εξής:

1. κατά **ποσοστό 5%** για το *σχηματισμό τακτικού αποθεματικού*,
2. κατά **ποσοστό 35%** διανέμονται στους *εργαζομένους της επιχείρησης*, εκτός αν τα 2/3 των μελών της Γενικής Συνέλευσης του Φορέα αποφασίσουν αιτιολογημένα τη διάθεση μέρους ή όλου του ποσοστού αυτού σε δραστηριότητες του στοιχείου 3,
3. το **υπόλοιπο** διατίθεται για τη *δημιουργία νέων θέσεων εργασίας* και τη *γενικότερη διεύρυνση της παραγωγικής του δραστηριότητας*.

ΠΟΡΟΙ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ. ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΥΣ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

- Ως **πόροι** των Κοιν.Σ.Επ. και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων νοούνται το κεφάλαιο της επιχείρησης, κάθε έσοδο από την επιχειρηματική τους δραστηριότητα και από την αξιοποίηση της περιουσίας τους, δωρεές τρίτων, επιχορηγήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού, έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαια από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων.
- Εργαζόμενοι στους Συνεταιρισμούς Εργαζομένων και στις Κοιν.Σ.Επ., οι οποίοι ανήκουν στις *Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού* και λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή επιδόματα επανένταξης ή οποιασδήποτε μορφής νοσήλιο ή παροχή ή σύνταξη ως έμμεσα ασφαλισμένοι, συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους από την Κοιν.Σ.Επ. ή το Συνεταιρισμό Εργαζομένων.

ΜΗΤΡΩΟ ΦΟΡΕΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- ❖ Το **Τμήμα Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.** του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης είναι η αρμόδια διοικητική αρχή για τον έλεγχο νομιμότητας κατά τη σύσταση των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων και των Συνεταιρισμών Εργαζομένων, για την εποπτεία και τον έλεγχο νομιμότητας αυτών και των υποχρεωτικών καταχωριστέων στο

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Μητρώο πράξεών τους κατά τη λειτουργία τους, καθώς και για την απόδοση της ιδιότητας του Φορέα Κ.ΑΛ.Ο. στα νομικά πρόσωπα που πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να εγγραφούν στο Ειδικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

- ❖ Το **Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας** είναι η βάση δεδομένων που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή από το Τμήμα Μητρώου Φορέων Κ.ΑΛ.Ο., στην οποία εγγράφονται οι Φορείς Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας. Η τήρηση και η λειτουργία του Γενικού Μητρώου ρυθμίζονται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
- ❖ Ως διαδικτυακή πύλη (e-kalo) για την ηλεκτρονική υποβολή αιτήσεων στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. έχει οριστεί ο ιστότοπος **kalo.yeka.gr**. Η συγκεκριμένη ηλεκτρονική πλατφόρμα αποτελεί βασικό εργαλείο για τη διευκόλυνση των συναλλαγών των Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. με τις αρμόδιες Υπηρεσίες της Ειδικής Γραμματείας Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας.
- ❖ Από 10/2/2018, η υποβολή αιτήσεων στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο γίνεται **αποκλειστικά μόνο μέσω της διαδικτυακής πλατφόρμας**, απλοποιώντας και συντομεύοντας τις διοικητικές διαδικασίες.
- ✓ Οι διαδικασίες οι οποίες υλοποιούνται μέσω της διαδικτυακής πύλης είναι οι εξής:
 - Εγγραφή στο Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο. και υποβολή πρόσθετων στοιχείων εγγραφής.
 - Χορήγηση Πιστοποιητικού Μέλους.
 - Χορήγηση βεβαιώσεων καταχώρισης τροποποιήσεων στοιχείων του Φορέα (Καταστατικού ή Οργάνου Διοίκησης).
 - Χορήγηση βεβαιώσεων ιστορικού μεταβολών (βεβαίωση τροποποιήσεων καταστατικού, σύνθεσης Οργάνου Διοίκησης, μη λύσης-μη εκκαθάρισης).
 - Χορήγηση βεβαιώσεων διαγραφής από το Γενικό Μητρώο Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.
- ✓ Οι παραπάνω διαδικασίες συμπεριλαμβάνουν την υποβολή αίτησης από τον ενδιαφερόμενο, τη διαχείριση της αίτησης από τη Διεύθυνση Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας της Ειδικής Γραμματείας Κ.ΑΛ.Ο. και την έκδοση και κοινοποίηση στον αιτούντα της απάντησης.
- ✓ Δυνατότητα χρήσης της ειδικής διαδικτυακής πύλης (e-kalo) έχουν όλοι οι πολίτες, εφ' όσον έχουν ήδη πιστοποιηθεί στο σύστημα. Για την πιστοποίηση στο σύστημα, χρησιμοποιείται η διαδικασία και οι κωδικοί πιστοποίησης στις υπηρεσίες της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (taxisnet).

Οι Βεβαιώσεις, που εκδίδονται και χορηγούνται με χρήση ηλεκτρονικής μεθόδου επικοινωνίας μέσω της διαδικτυακής πύλης Κ.ΑΛ.Ο., αποτελούν διοικητικά έγγραφα και είναι έγκυρα για κάθε χρήση από τους ενδιαφερομένους

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΗΤΡΩΩΝ ΦΟΡΕΩΝ Κ.ΑΛ.Ο.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Το Γενικό Μητρώο Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας αποτελείται από τα εξής επιμέρους Μητρώα:

➤ **Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας (Μ.Κ.Ε.),** στο οποίο εγγράφονται:

1. υποχρεωτικά, οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.) και οι Συνεταιρισμοί Εργαζομένων (Συν.Εργ.), οι οποίες συστήνονται με βάση το Ν. 4430/ 2016 και οι Κοι.Σ.Π.Ε. του Ν. 2716/1999 και
2. προαιρετικά, οι Κοιν.Σ.Επ. που συστάθηκαν με το Ν. 4019/2011.

Το Μ.Κ.Ε περιλαμβάνει πέντε επιμέρους κατηγορίες:

- ο Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ευάλωτων Ομάδων,
- ο Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης Ειδικών Ομάδων,
- ο Κοι.Σ.Π.Ε,
- ο Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας και
- ο Συνεταιρισμοί Εργαζομένων.

Κάθε νομικό πρόσωπο έχει δικαίωμα εγγραφής μόνο σε μία κατηγορία του Μητρώου.

➤ **Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας (Ε.Μ.Α.Φ.Κ.Α.Ο.),** στο οποίο εγγράφονται προαιρετικά τα υφιστάμενα νομικά πρόσωπα, τα οποία πληρούν σωρευτικά τα ειδικά κριτήρια που περιγράφονται στο άρθρο 3, παρ.1 εδάφ. δ' του Ν. 4430/2016 (οποιοδήποτε άλλο μη μονοπρόσωπο νομικό πρόσωπο, εφόσον έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα).

Το Ειδικό Μητρώο διακρίνεται σε επιμέρους κατηγορίες ανάλογα με την νομική μορφή των εγγεγραμμένων Φορέων. Ειδικότερα, περιλαμβάνει τις εξής κατηγορίες:

- ο Αγροτικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 4384/2016
- ο Αστικοί Συνεταιρισμοί του Ν. 1667/1986
- ο Αστικές εταιρίες των αρ. 741 Α.Κ
- ο Λοιπές νομικές μορφές.

Τα κριτήρια για την εγγραφή και την πιστοποίηση στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας διακρίνονται σε:

- i. **Γενικά κριτήρια,** τα οποία έχουν οριζόντια εφαρμογή για όλα τα νομικά πρόσωπα ανεξάρτητα από την κατηγορία του Μητρώου που θα εγγραφούν και
- ii. **Ειδικά κριτήρια,** τα οποία πρέπει να πληρούνται ανάλογα με την επιμέρους κατηγορία του Μητρώου στην οποία επιθυμούν να εγγραφούν.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

❖ Διαδικασία εγγραφής στο Μ.Κ.Ε. (Κοιν.Σ.Επ. και Συνεταιρισμοί Εργαζομένων)

☐ Ο υποψήφιος Φορέας μετά τη σύνταξη του καταστατικού, οφείλει να υποβάλει ηλεκτρονικά στο Μητρώο αίτηση εγγραφής.

☐ Η αίτηση εγγραφής συνοδεύεται από:

- i. Το καταστατικό σε ψηφιακή μορφή με εμφανείς τις πρωτότυπες υπογραφές των ιδρυτικών μελών σε όλες τις σελίδες και,
- ii. ξεχωριστή υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986, υπογεγραμμένη από το κάθε ιδρυτικό μέλος, στην οποία θα αναγράφεται ότι δεν συμμετέχει σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. με ίδια δραστηριότητα, (για σύσταση Κοιν.Σ.Επ.) ή σε άλλο Συν. Εργ. (για σύσταση Συν.Εργ.) ή διαφορετικά τα στοιχεία της Κοιν.Σ.Επ. ή του Συν.Εργ. στον οποίο συμμετέχει.
- iii. Επιπλέον δικαιολογητικά ανάλογα με την κατηγορία του Φορέα.

Στην περίπτωση που ιδρυτικό μέλος της Κοιν.Σ.Επ. είναι νομικό πρόσωπο, θα πρέπει επιπρόσθετα να υποβληθούν ακριβή αντίγραφα νομιμοποιητικών εγγράφων για την συμμετοχή του στην υπό σύσταση Κοιν.Σ.Επ. και εξουσιοδότηση σε φυσικό πρόσωπο για την υπογραφή του Καταστατικού της.

☐ Το Τμήμα Μητρώου προβαίνει σε εξέταση της αίτησης εγγραφής. Μετά την εξέτασή της, χορηγείται **βεβαίωση εγγραφής** που αποτελεί δικαιολογητικό για την πραγματοποίηση της έναρξης εργασιών στην αρμόδια Φορολογική Αρχή, καθώς και για υποβολή σε άλλες Δημόσιες Αρχές.

☐ Ο Φορέας αφού λάβει τη Βεβαίωση Εγγραφής, οφείλει να υποβάλει μέσω της πλατφόρμας τα εξής δικαιολογητικά:

1. Αντίγραφο βεβαίωσης έναρξης εργασιών στη Δ.Ο.Υ,
2. Ετήσιο Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων με περίοδο αναφοράς έως το τέλος του τρέχοντος έτους. Ειδικά, για τις εγγραφές που πραγματοποιούνται τους τελευταίους τέσσερις μήνες του έτους, η περίοδος αναφοράς εκτείνεται έως το τέλος του επόμενου έτους,
3. Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης για εκλογή της Διοικούσας Επιτροπής (για Κοιν.Σ.Επ.) ή του Διοικητικού Συμβουλίου (για Συν.Εργ.), εκτός εάν αυτή έχει οριστεί απευθείας από το Καταστατικό και
4. Πρακτικό της Διοικούσας Επιτροπής (για Κοιν.Σ.Επ.) ή του Διοικητικού Συμβουλίου (για Συν.Εργ.) για συγκρότησή της σε σώμα.

☐ Τα στοιχεία του Φορέα που έχουν καταχωρηθεί στο Μητρώο τροποποιούνται με ευθύνη του εγγεγραμμένου Φορέα και μετά από έγκριση του Τμήματος Μητρώου στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. τροποποίηση στοιχείων του καταστατικού, και

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

2. αλλαγή της σύνθεσης της Διοικούσας Επιτροπής (Κοιν.Σ.Επ.) ή του Διοικητικού Συμβουλίου (Συν.Εργ.).

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων τροποποίησης στοιχείων του Φορέα υλοποιείται αποκλειστικά μέσω της πλατφόρμας.

❖ Εγγραφή των Κοι.Σ.Π.Ε. στο Μ.Κ.Ε.

- ✓ Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης, που διέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 12 του Ν. 2716/1999 εγγράφονται στο Μ.Κ.Ε. και συγκεκριμένα στην κατηγορία «Ένταξης», **αυτοδίκαια**.
- ✓ Ο Κοι.Σ.Π.Ε οφείλει να συμπληρώσει την αίτηση εγγραφής στο Μητρώο και να την υποβάλει ηλεκτρονικά, συνοδευόμενη από τα εξής:
 - ο Ισχύον καταστατικό σε ηλεκτρονική μορφή.
 - ο Πιστοποιητικό εγγραφής και μεταβολών στα Μητρώα του Ειρηνοδικείου.
 - ο Πρακτικό Γενικής Συνέλευσης για την εκλογή Εποπτικού και Διοικητικού Συμβουλίου.
 - ο Πρακτικό συγκρότησης αυτών σε σώμα.
 - ο Αποδεικτικά στοιχεία κατάθεσης των πρακτικών στο Ειρηνοδικείο.
 - ο Βεβαίωση Έναρξης Δραστηριότητας.
 - ο Αναλυτικός πίνακας με τα στοιχεία εργαζομένων για τη χρήση που προηγείται του έτους εγγραφής.
 - ο Άδεια Λειτουργίας ή Βεβαίωση νόμιμης απαλλαγής από αυτή.
 - ο Απόφαση έγκρισης σκοπιμότητας από το Υπουργείο Υγείας.
- ✓ Το Τμήμα Μητρώου προβαίνει σε εξέταση του ηλεκτρονικού αιτήματος και στην έκδοση της σχετικής **βεβαίωσης εγγραφής**.
- ✓ Τα στοιχεία του Μητρώου *τροποποιούνται με ευθύνη του εγγεγραμμένου Κοι.Σ.Π.Ε* στις ακόλουθες περιπτώσεις:
 1. τροποποίηση στοιχείων του καταστατικού,
 2. αλλαγή της σύνθεσης του οργάνου Διοίκησης ή του Εποπτικού Συμβουλίου και
 3. αλλαγή λοιπών στοιχείων του Κοι.Σ.Π.Ε.

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων τροποποίησης στοιχείων του Κοι.Σ.Π.Ε υλοποιείται αποκλειστικά μέσω της πλατφόρμας.

❖ Υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμμετοχή στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Οι Φορείς Κ.ΑΛ.Ο. υποχρεούνται σε *ετήσια βάση* να υποβάλουν στο Τμήμα Παρακολούθησης και Ελέγχου Φορέων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας στοιχεία για την λειτουργία τους, από τα οποία να τεκμηριώνεται *η πλήρωση των κριτηρίων εγγραφής τους*.
- Συγκεκριμένα, οφείλουν να υποβάλουν το Ετήσιο Πρόγραμμα Δραστηριοτήτων και Απολογισμού, το οποίο περιλαμβάνει τον προγραμματισμό των δράσεων που θα αναπτύξουν, καθώς και τον απολογισμό των δραστηριοτήτων του προηγούμενου έτους. Επίσης, υποχρεούνται να υποβάλλουν τις Οικονομικές Καταστάσεις που προβλέπονται από το ν. 4308/2014.

❖ Εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

- ☐ Κάθε φορέας αυτής της κατηγορίας οφείλει να συμπληρώσει και να υποβάλει ηλεκτρονικά την αίτηση εγγραφής μέσω της πλατφόρμας, συνοδευόμενη από τα εξής δικαιολογητικά:

1. Αίτηση εγγραφής (σύμφωνα με προτυποποιημένο έντυπο).
2. Κωδικοποιημένο ισχύον καταστατικό.
3. Βεβαίωση για τις τροποποιήσεις του καταστατικού από αρμόδια υπηρεσία.
4. Πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης για την εκλογή Οργάνου Διοίκησης.
5. Πρακτικό συγκρότησης του Οργάνου Διοίκησης σε σώμα.
6. Αποδεικτικά στοιχεία κατάθεσης των πρακτικών στην αρμόδια υπηρεσία.
7. Βεβαίωση έναρξης Δραστηριότητας στη Δ.Ο.Υ.
8. Απόφαση αρμοδίου Οργάνου του Φορέα για εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο.

❖ Εγγραφή στο Ειδικό Μητρώο Άλλων Φορέων Κ.ΑΛ.Ο.

- ☐ Το Τμήμα Μητρώου προβαίνει σε εξέταση του ηλεκτρονικού αιτήματος και με την έγκρισή του παράγεται από την πλατφόρμα η **Βεβαίωση Εγγραφής** στο Ειδικό Μητρώο.

- ☐ Τα στοιχεία του Μητρώου *τροποποιούνται με ευθύνη του εγγεγραμμένου Φορέα* στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. τροποποίηση στοιχείων του καταστατικού,
2. αλλαγή των μελών του Οργάνου Διοίκησης και
3. αλλαγή λοιπών στοιχείων του Φορέα.

Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων τροποποίησης στοιχείων του Φορέα υλοποιείται αποκλειστικά ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας.

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΑΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

- Με το Ν.4430/2016 συστάθηκε στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, **Ειδική Γραμματεία Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας**, υπαγόμενη απευθείας στον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιο για θέματα Κοινωνικής Οικονομίας.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Επικεφαλής της Ειδικής Γραμματείας και υπεύθυνος για την εκτέλεση και τη διοικητική εφαρμογή της πολιτικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία, όπως αυτή καθορίζεται από την Κυβέρνηση και τα όργανά της, είναι ο **Ειδικός Γραμματέας**.
- Η Ειδική Γραμματεία έχει ως *κύριο έργο τη χάραξη, εκτέλεση και εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία με αποτελεσματικότερο τρόπο, καθώς καθίσταται δυνατή η εκπόνηση και η παρακολούθηση βραχυπρόθεσμων αλλά και μεσομακροπρόθεσμων πολιτικών για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία*.
- Αναλυτικότερα, η Ειδική Γραμματεία:
 - καταρτίζει την Εθνική Στρατηγική για την Κοινωνική και Αλληλέγγυα Οικονομία,
 - παρακολουθεί και συντονίζει τις σχετικές δράσεις για την εφαρμογή και τη διασφάλιση της συνεκτικότητας της Εθνικής Στρατηγικής,
 - μελετά και παράγει πολιτικές και επιβλέπει την εφαρμογή τους, προς όφελος του πολίτη,
 - αναπτύσσει συνεργασία στους θεματικούς τομείς με αρμόδια Υπουργεία,
 - εξειδικεύει την Εθνική Στρατηγική ανά τομέα, σε συνεργασία με τα αρμόδια Υπουργεία και φορείς,
 - παρακολουθεί τις διεθνείς εξελίξεις.

ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ Κ.ΑΛ.Ο.

- Στο Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συνιστάται **Εθνική Επιτροπή για την Κοινωνική Οικονομία**. Η Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, αρμόδιου για την κοινωνική οικονομία.
- Αρμοδιότητα της Επιτροπής είναι η *προώθηση του κοινωνικού διαλόγου για τη διαμόρφωση πολιτικών ανάπτυξης των δραστηριοτήτων Κοινωνικής και Αλληλέγγυας Οικονομίας και η γνωμοδότηση για την αναθεώρηση, την εξειδίκευση και την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία*.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΗΝ Κ.ΑΛ.Ο.

- Συνιστάται **Συντονιστική Επιτροπή για την Κ.ΑΛ.Ο.** με Πρόεδρο τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με απόφαση του οποίου συγκροτείται η Επιτροπή.
- Η Συντονιστική Επιτροπή έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:
 1. Τη γνωμοδότηση για θέματα που αφορούν στην Εθνική Στρατηγική για την Κ.ΑΛ.Ο., η οποία εκπονείται και εφαρμόζεται από το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

2. Την αξιολόγηση, παρακολούθηση της εφαρμογής και επικαιροποίηση της Εθνικής Στρατηγικής για την Κ.ΑΛ.Ο.
3. Την εισήγηση προς τον Υπουργό Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και τους συναρμόδιους Υπουργούς, για την εκπόνηση μελετών και προγραμμάτων σχετικά με την προώθηση της εφαρμογής της Εθνικής Στρατηγικής για την Κ.ΑΛ.Ο.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

- ✓ Τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ειδικότερα **το Ευρωκοινοβούλιο, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή (ΕΟΚΕ)**, έχουν επιχειρήσει να ενισχύσουν την ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας μέσω μιας σειράς πρωτοβουλιών πολιτικής.
- ✓ Η **πρώτη Διάσκεψη της κοινωνίας των πολιτών** που διοργανώθηκε σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία πραγματοποιήθηκε τον Οκτώβριο του 1999 με πρωτοβουλία της ΕΟΚΕ, επιβεβαίωσε το σημαντικό ρόλο που οφείλουν να διαδραματίσουν οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη ενός συμμετοχικού κοινωνικού προτύπου, καθώς και στη διαμόρφωση και υλοποίηση πολιτικών που μπορούν να ενισχύσουν την εμπιστοσύνη στη δημοκρατική διαδικασία.

Η κοινωνική οικονομία, με το συμμετοχικό χαρακτήρα της και τον ενεργό ρόλο των ενδιαφερόμενων μερών, αναγνωρίστηκε ως φορέας ενός δυναμικού ικανού να συμβάλει στον εκσυγχρονισμό των ευρωπαϊκών συστημάτων πρόνοιας και την ενεργό εμπλοκή των πολιτών στην εξεύρεση και την εφαρμογή λύσεων για ορισμένες από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για την κοινωνία. Οι οργανισμοί κοινωνικής οικονομίας από ολόκληρη την ΕΕ εκπροσωπούνται άμεσα στην ΕΟΚΕ.
- ✓ Το 2003, το Συμβούλιο της ΕΕ εξέδωσε έναν **κανονισμό περί του καταστατικού της Ευρωπαϊκής Συνεταιριστικής Εταιρείας (SCE)** με στόχο τη *στήριξη της ανάπτυξης των διασυνοριακών και διακρατικών δραστηριοτήτων των συνεταιρισμών*.
- ✓ Το 2004, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εξέδωσε μια «**Ανακοίνωση για την προώθηση των συνεταιριστικών εταιρειών στην Ευρώπη**» στην οποία συνιστούσε να δοθεί μεγαλύτερη προσοχή στα νέα κράτη μέλη και τις υποψήφιες προς ένταξη χώρες, όπου ο συνεταιριστικός τομέας παρουσίαζε σχετικά χαμηλή ανάπτυξη.
- ✓ Μια μεγάλη ευρωπαϊκή επένδυση στην ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο της **κοινοτικής πρωτοβουλίας EQUAL**, του κλάδου καινοτομίας και του πειραματικού κλάδου του ΕΚΤ κατά την περίοδο προγραμματισμού 2000-2006. Το ΕΚΤ επένδυσε πάνω από 300 εκατομμύρια ευρώ σε πάνω από 420 εταιρικές σχέσεις που είχαν ως βασικό αντικείμενο:
 - ο την εξεύρεση νέων τρόπων βελτίωσης των κανονιστικών συνθηκών για τις κοινωνικές επιχειρήσεις (π.χ. δημόσιες συμβάσεις, μέτρηση αντικτύπου),

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- ο τη στήριξη της σύστασης νέων κοινωνικών επιχειρήσεων (ιδίως κοινωνικών επιχειρήσεων ένταξης σε εργασία και σε τομείς ανάπτυξης, όπως το περιβάλλον, ο τουρισμός, η περιθάλψη και οι υπηρεσίες σε επίπεδο γειτονιάς),
- ο τη βελτίωση της διαχείρισης ποιότητας και της πρόσβασης σε χρηματοδότηση,
- ο την αναπαραγωγή επιτυχημένων μοντέλων κοινωνικής επιχείρησης,
- ο τη συμβουλή στην τοπική ανάπτυξη.
- ο Η πρωτοβουλία EQUAL εφάρμοσε πιλοτικά και πρωτοπόρα σχέδια δημόσιας στήριξης της κοινωνικής οικονομίας σε πολλές χώρες με τη συμμετοχή οργανώσεων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και της κοινωνίας των πολιτών, για την καταπολέμηση όλων των μορφών διακρίσεων και ανισότητας στην αγορά εργασίας, τόσο για τους εργαζόμενους όσο και για όσους αναζητούν εργασία. Επίσης, ανέδειξε, διάδωσε και ενσωμάτωσε ορθές πρακτικές.

Οι εταιρικές σχέσεις EQUAL τόνωσαν, στήριξαν και ενίσχυσαν τη σύσταση και εδραίωση πολλών κοινωνικών επιχειρήσεων που συνέβαλαν στον εντοπισμό υφιστάμενων αναγκών μέσω της παραγωγής προϊόντων και υπηρεσιών γενικού συμφέροντος που απευθύνονται σε όσους έχουν ανάγκη.

- ✓ Η πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα (**Social Business Initiative – SBI**), εγκαινιάστηκε το 2011 και αποτελεί μία από τις ευρύτερες πρωτοβουλίες της ΕΕ μέχρι σήμερα στο πεδίο της κοινωνικής οικονομίας, αποσκοπώντας στην ενίσχυση της ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων σε ολόκληρη την Ευρώπη.

Η Επιτροπή αντιλαμβάνεται την πρωτοβουλία ως θεμελιώδες συστατικό της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς, δίνοντας ώθηση στην επιχειρηματικότητα και τονώνοντας τις πολιτικές απασχόλησης. Το SBI στοχεύει στη δημιουργία σε ολόκληρη την Ευρώπη ενός ευνοϊκού οικοσυστήματος που θα προάγει την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και της ευρύτερης κοινωνικής οικονομίας.

Η πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα αναγνωρίζει ότι οι κοινωνικοί επιχειρηματικές είναι καινοτόμοι και αποτελούν κινητήριες δυνάμεις κοινωνικής αλλαγής. Περιέχει μέτρα για τη βελτίωση της ορατότητας και της αναγνώρισης των κοινωνικών επιχειρήσεων, την απλοποίηση του κανονιστικού περιβάλλοντος, ώστε οι κοινωνικές επιχειρήσεις να μπορούν ευκολότερα να υπερβαίνουν τα εθνικά σύνορα και την αναβάθμιση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση.

Η Επιτροπή προέτρεψε τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες να καταρτίσουν διεξοδικές στρατηγικές και να εντείνουν τις προσπάθειές τους για την προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων, αξιοποιώντας πλήρως τα διαρθρωτικά ταμεία της ΕΕ προς το σκοπό αυτό.

- ✓ Πέρα από το SBI, η Επιτροπή πρότεινε την καθιέρωση, στο πλαίσιο του *προγράμματος για την κοινωνική αλλαγή και την καινοτομία 2014-2020*, ενός χρηματοπιστωτικού μέσου που θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αγοράς χρηματοδότησης κοινωνικών

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

επιχειρήσεων, παρέχοντας μέσα συμμετοχής στο κεφάλαιο, δανειοδότησης και καταμερισμού του κινδύνου.

- ✓ Τον Φεβρουάριο του 2013, η Επιτροπή υπέβαλε ανακοίνωση σχετικά με τις **«κοινωνικές επενδύσεις για την ανάπτυξη και τη συνοχή»**, παρουσιάζοντας ένα όραμα εκσυγχρονισμού του κράτους πρόνοιας στο πλαίσιο της παρατεταμένης οικονομικής κρίσης, καθώς και πιο μακροπρόθεσμων διαρθρωτικών προκλήσεων. Η δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις παροτρύνει τα κράτη μέλη να δώσουν *προτεραιότητα σε δαπάνες που προσφέρουν στα άτομα τη δυνατότητα πλήρους συνεισφοράς στην οικονομία και συμμετοχής στην κοινωνία*.
- ✓ Παράλληλα, υποδεικνύει στα κράτη μέλη πώς μπορούν να *ενισχύσουν τις στρατηγικές ενεργού ένταξης και να χρησιμοποιήσουν τους κοινωνικούς προϋπολογισμούς περισσότερο αποτελεσματικά*. Δίνει έμφαση στη σημασία των δημοσίων επενδύσεων για την *ανάπτυξη και ενεργοποίηση του ανθρώπινου κεφαλαίου καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής του ατόμου*, αλλά και *αναδεικνύει αυτά που μπορούν να πράξουν ο ιδιωτικός και ο «τρίτος» τομέας για τη βελτίωση της κοινωνικοοικονομικής ένταξης*.

Η δέσμη μέτρων για τις κοινωνικές επενδύσεις υπογραμμίζει την ανάγκη και την ευκαιρία για επενδύσεις στην ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, υπό το πρίσμα της συνεισφοράς τους στην απασχόληση χωρίς αποκλεισμούς, την κοινοτική ανάπτυξη και την κοινωνική καινοτομία.

- ✓ Η **πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίσθηκε σε:**
 - Βελτίωση της πρόσβασης στις χρηματοδοτήσεις
 - Διευκόλυνση της πρόσβασης στις ιδιωτικές χρηματοδοτήσεις.
 - Κινητοποίηση των Ευρωπαϊκών Ταμείων.
 - Βελτίωση της προβολής της κοινωνικής επιχειρηματικότητας
 - Ανάπτυξη εργαλείων για την καλύτερη κατανόηση του τομέα και για να προβληθεί περισσότερο η κοινωνική επιχειρηματικότητα.
 - Ενίσχυση των ικανοτήτων διαχείρισης, του επαγγελματισμού και της κοινωνικής δικτύωσης των επιχειρηματιών.
- ✓ Η **πρωτοβουλία για την κοινωνική επιχειρηματικότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής βασίσθηκε σε:**
 - Βελτίωση του νομικού περιβάλλοντος
 - Ανάπτυξη κατάλληλων ευρωπαϊκών νομικών μορφών που θα μπορούσαν να χρησιμοποιούνται από την ευρωπαϊκή κοινωνική επιχειρηματικότητα.
 - Δημόσιες συμβάσεις.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Κρατικές ενισχύσεις.
- Κατά τα τελευταία χρόνια, για την προώθηση της «**κοινωνικής οικονομίας της αγοράς με υψηλό βαθμό ανταγωνιστικότητας**» η Επιτροπή έχει θέσει την κοινωνική οικονομία και την κοινωνική καινοτομία στο *επίκεντρο του προβληματισμού της*, τόσο από την άποψη της εδαφικής συνοχής όσο και της αναζήτησης πρωτότυπων λύσεων για τα κοινωνικά προβλήματα, όπως εκφράζεται στη Στρατηγική της «Ευρώπη 2020», στην εμβληματική πρωτοβουλία «Ένωση Καινοτομίας», στην Ευρωπαϊκή πλατφόρμα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και στην «Πράξη για την Ενιαία Αγορά» (ΠΕΑ).
- Το **κοινωνικό μοντέλο της ΕΕ**, σύμφωνα με την Στρατηγική «Ευρώπη 2020», αποσκοπώντας στην κοινωνική ευημερία και την προάσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων υποστηρίζει την *οικονομική μεγέθυνση, την κοινωνική προστασία για όλους, την ποιότητα ζωής και τις ποιοτικές συνθήκες εργασίας, ενώ οι βασικοί συντελεστές που συμβάλλουν στην κοινωνική ευημερία των πολιτών είναι το κοινωνικό κράτος, οι επιχειρήσεις του ιδιωτικού τομέα, οι κοινωνικοί εταίροι και οι ΜΚΟ*. Ο τομέας της κοινωνικής οικονομίας αντιμετωπίζεται από την ΕΕ ως προνομιακό πεδίο εφαρμογής πολιτικών για την *απασχόληση, την τοπική ανάπτυξη, την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού* ο οποίος ανοίγει νέες διεξόδους επιχειρηματικής δράσης ενώ δημιουργεί προϋποθέσεις επένδυσης στο λεγόμενο «κοινωνικό κεφάλαιο» και στην κοινωνική καινοτομία.
- Στη Στρατηγική για την «Ευρώπη 2020» η κοινωνική οικονομία αποτελεί **ξεχωριστή πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής** με στόχο τη συγκέντρωση των φορέων της κοινωνίας των πολιτών και την αξιοποίηση τους προς μια δυναμική και καινοτόμο Ευρώπη. Σε αυτήν αναγνωρίζεται ότι στόχοι και προκλήσεις για την περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας αποτελούν μια σειρά από θέματα, όπως η ολοκληρωμένη πολιτική προσέγγιση, το θεσμικό πλαίσιο, η πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η προώθηση του θεσμού της καινοτομίας σε πολλά πεδία πολιτικής, καθώς μπορεί να συνδυάσει, μεταξύ άλλων, την κερδοφορία με την αλληλεγγύη, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, την ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής, την ενεργό συμμετοχή των πολιτών και εν γένει την ανάπτυξη μιας οικονομίας με δημοκρατικές αξίες, τοποθετώντας σε πρώτο ρόλο τον άνθρωπο.
- Η ΕΕ έχει υποστηρίξει την εκκίνηση και την ανάπτυξη σε τοπικό ή εθνικό επίπεδο άλλων σχετικών πρωτοβουλιών ιδίως μέσω του **Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου** και του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης**. Οι κανονισμοί για τη λειτουργία και των δύο αυτών ταμείων για την περίοδο 2014-2020 προβλέπουν την «*προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας*» ως ειδική επενδυτική προτεραιότητα.
- Επιπλέον, η ΕΕ έχει προωθήσει τον πειραματισμό στο πεδίο της κοινωνικής οικονομίας, την ανταλλαγή και τη συνεργασία σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες, τον προσδιορισμό και τη διάδοση των *ορθών πρακτικών* (περιλαμβανομένων όσων αφορούν τη νομοθεσία και τις οργανωτικές μορφές), καθώς και την κατάρτιση των νέων επαγγελματιών της κοινωνικής οικονομίας. Μέσω

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

αυτών των πρωτοβουλιών, η ΕΕ έχει συμβάλει στην καινοτομία των πολιτικών κοινωνικής συνοχής στα κράτη μέλη.

3.1.1. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- Τις τελευταίες δύο δεκαετίες η διαχείριση στερεών αποβλήτων στην Ελλάδα έχει αναβαθμιστεί.
- Το νομικό πλαίσιο που καθορίζει την κατεύθυνση της διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα ακολουθεί στενά την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής διαχείρισης αποβλήτων και των αντίστοιχων οδηγιών.
- Την τελευταία δεκαετία έχουν μεταφερθεί όλες οι σχετικές οδηγίες της ΕΕ στους ελληνικούς νόμους, με την πιο πρόσφατη περίπτωση τη μεταφορά της Οδηγίας-πλαισίου για τα απόβλητα (2008/98 / ΕΚ) στο νόμο 4042/2012.
- Το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΕΣΔΑ) και το Εθνικό Στρατηγικό Πρόγραμμα Πρόληψης Απορριμμάτων εγκρίθηκαν το 2015 με το άρθρο 31 του Ν. 4342/2015 "Τροποποίηση και έγκριση του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Απορριμμάτων (ΕΣΔΑ) και του Σχεδίου Πρόληψης Απορριμμάτων Εθνικού Στρατηγικού Σχεδίου"
- Η σημαντικότερη κινητήρια δύναμη διαχείρισης αποβλήτων στην Ελλάδα είναι η Κοινή Υπουργική Απόφαση 50910/2727/2003 «για τα μέτρα και τους όρους διαχείρισης στερεών αποβλήτων - διαχείριση εθνικού και περιφερειακού σχεδιασμού» με το εθνικό σχέδιο διαχείρισης αποβλήτων.
- Οι βασικές αρχές και στόχοι για τη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, μαζί με τις προδιαγραφές για τον εθνικό και περιφερειακό σχεδιασμό, καθορίζονται εκεί. Το σχέδιο θα αναθεωρείται κάθε πέντε χρόνια ή νωρίτερα αν χρειαστεί.
- Το Υπουργείο Περιβάλλοντος είναι αρμόδιο για τη χάραξη πολιτικής, τον εθνικό προγραμματισμό, τα τεχνικά θέματα, καθώς και για τη χορήγηση αδειών και τη ρύθμιση της χρηματοδότησης μεγάλων εγκαταστάσεων επεξεργασίας και διάθεσης αποβλήτων
- Σύμφωνα με το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΕΣΔΑ), η λειτουργία σταθμών μεταφοράς, η επεξεργασία και η διάθεση των αποβλήτων εμπίπτει στη δικαιοδοσία των Αρχών Διαχείρισης Αποβλήτων (ΑΔΑ), ΦΟΣΔΑ
- Το Υπουργείο Εσωτερικών είναι υπεύθυνο για τη δημιουργία του μητρώου Αρχών Διαχείρισης Αποβλήτων
- Για τα ρεύματα αποβλήτων εκτός των ΑΣΑ, η ευθύνη διαχείρισης ανήκει στους παραγωγούς, σύμφωνα με την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» που εισήγαγε το 2003 το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Η Διυπουργική Επιτροπή για την ολοκληρωμένη διαχείριση των αποβλήτων συστάθηκε το Μάρτιο του 2008 σύμφωνα με το άρθρο 325/14.03.08 με τίτλο «Δημιουργία Διυπουργικής Επιτροπής Διαχείρισης Αποβλήτων» και έχει αναλάβει ευθύνες στρατηγικού σχεδιασμού.

3.1.2. Καλές πρακτικές δράσης ΚΟΙΝΣΕΠ, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.

Μία καλή πρακτική δράσης ΚΟΙΝΣΕΠ είναι η Ionian Recycle Hellas , η οποία αποτελεί δίκτυο της Κοινωνικής Αλληλέγγυας και Συνεργατικής Οικονομίας στην Ημαθία. Η Ionian Recycle Hellas δημιουργήθηκε το 2002 από τον σημερινό πρόεδρο της κοιν.σ.επ τον Διονύση Κορσιάνο με την νομική μορφή τότε ως ατομική επιχείρηση και με έδρα την Π.Ε Κεφαλλονιάς , οι δράσεις της ατομικής επιχείρησης επικεντρώνονταν αποκλειστικά στην οργανωμένη συλλογή των υγρών αποβλήτων (τηγανελαιίων) από τα καταστήματα υγειονομικού ενδιαφέροντος στην Κεφαλλονιά και Ιθάκη , αργότερα εντάχθηκαν οι Π.Ε Ζακύνθου , Λευκάδας , αργότερα η Π.Ε Πέλλας , Κομοτηνής , Ξάνθης , και Ημαθίας .

Η έδρα της εταιρίας:

Επέλεξαν ως έδρα μας μια αποκεντρωμένη Π.Ε μακριά από μεγάλα αστικά κέντρα , οι κεντρικές εγκαταστάσεις μας βρίσκονται στην λεωφόρο Ερμού 164 στο Δ/Δ Κοπανού 6 χιλιόμετρα από την πόλη της Νάουσας στην Π.Ε Ημαθίας . Σε ένα χώρο 350 τετραγωνικών έχουμε δημιουργήσει μια μικρή ευέλικτη μονάδα διαχείρισης ανακυκλώσιμων προϊόντων κατά τα πρότυπα ευρωπαϊκών κέντρων .

Στην μονάδα τους τα ανακυκλώσιμα προϊόντα μετατρέπονται σε αξιοποιημένες δευτερογενείς ύλες και προωθούνται σε περιφερειακές βιομηχανίες, είτε εξάγονται σε τρίτες χώρες .

Οι δράσεις τους για το περιβάλλον

Ο Συνεταιρισμός δραστηριοποιείται αρκετά χρόνια με την ενεργή προστασία του περιβάλλοντος , γνωρίζουν ότι εμείς οι πολίτες μπορούμε να δημιουργήσουμε την ασπίδα προστασίας για το περιβαλλοντικό αύριο των παιδιών μας . Από το 2010 έχοντας εξασφαλίσει άδεια από το Υπουργείο Παιδείας και ενημερώνουμε σε τακτή βάση τους μαθητές της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσής μεταλαμπαδεύοντας την ορθή έννοια της προστασίας του περιβάλλοντος στους αυριανούς ενεργούς πολίτες . Κάδοι συλλογής τηγανελαιίων σήμερα υπάρχουν σε όλα σχεδόν τα σχολεία της Π.Ε Πέλλας , όπως και στις Εκκλησιές της ως άνω Π.Ε.

Κάθε χρόνο διοργανώνουμε δράσεις με φορείς και συλλογικότητες απορρύπανσης κοινόχρηστων χώρων .

Στηρίζουν και προωθούν την ανταποδοτική ανακύκλωση δίνοντας την δυνατότητα στον πολίτη να έχει συμμετοχή στα κέρδη που αποκομίζουν από την αξιοποίηση των προϊόντων, λειτουργώντας ως δίαυλος μεταφοράς των κερδών της Κοιν.σ.επ στην κοινωνία των πολιτών. Διαθέτουν το 60% των κερδών τους για την στήριξη κοινωνικών δράσεων και σκοπών στην Π.Ε που

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

δραστηριοποιούνται , π.χ στην Π.Ε Πέλλας την περίοδο 2013-14 παρείχαν δωρεάν πετρέλαιο θέρμανσης στα δημοτικά σχολεία του νομού.

Η δραστηριότητα τους δημιουργεί νέες βιώσιμες θέσεις εργασίας, έχοντας ως απώτερο στόχο την μείωση της τοπικής ανεργίας.

Επιβραβεύουν τους συνεργάτες εργαζομένους τους διανέμοντας το 35% των ετησίων κερδών τους ισομερώς ως μπόνους της παραγωγικής συμμετοχής τους στην Κοιν.σ.επ.

Η Δραστηριότητα τους :

Ο Συνεταιρισμός δραστηριοποιείται ως αδειοδοτημένος διαχειριστής στις περιφέρειες : Κεντρικής Μακεδονίας , Ηπείρου , Ιονίων Νήσων, Νοτίου Αιγαίου είμαστε εγγεγραμμένοι στο μητρώο διαχειριστών του ΥΠΕΝ 1054, έχουμε δε πιστοποιηθεί για την διαχείριση των απόβλητων Τηγανελαίων με προδιαγραφή κατά ISCC.

Διαχειρίζονται χωρίς οικονομικό κόστος για τους ΟΤΑ και τους Πολίτες :

Τηγανέλαια, Ηλεκτρικές και Ηλεκτρονικές συσκευές, Συσκευασίες Αλουμινίου, Χαρτί και Χαρτόνι, Πλαστικές συσκευασίες, Απόβλητα συσκευών Λιποδιάλυσης, Μέταλλα όλων των κατηγοριών, Απόβλητα Εκσκαφών, Ρουχισμό, Οργανικά προϊόντα, Συσκευασίες Φυτοφαρμάκων, Διαχείριση Ναυαγίων

Οικονομικά οφέλη που παρέχει η δραστηριότητα τους στην κοινωνία των Πολιτών:

Η δομή και η φιλοσοφία του συνεταιρισμού δεν είναι ουσιαστικά κερδοσκοπική, προσβλέπουν στο οικονομικό όφελος ώστε να διασφαλίζουν την βιωσιμότητα του εγχειρήματος και των εργαζόμενων τους, το δε πλεόνασμα των κερδών τους διανέμεται με βάση το καταστατικό τους, ένα μέρος στους εργαζόμενους και το υπόλοιπο το διαθέτουμε για κοινωνικές ανταποδοτικές δράσεις .

Πιο αναλυτικά:

Η Ionian Recycle Hellas Κοιν.σ.επ είναι κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση (Συλλογικής και Κοινωνικής Ωφέλειας) που διαθέτει το μεγαλύτερο μέρος των κερδών της , που προέρχονται από την διαχείριση – αξιοποίηση των απορριμμάτων ως προϊόντα , το 60% των κερδών για την στήριξη κοινωνικών δράσεων και σκοπών στην κοινωνία των πολιτών που δραστηριοποιούνται, στηρίζουν οικονομικά το θεσμό του Κοινωνικού παντοπωλείου, του Κοινωνικού Φροντιστηρίου και του Κοινωνικού Ιατρείου .Η δραστηριοποίηση της στην κοινωνία των πολιτών , βασίζεται στο να υλοποιούν την Φιλοσοφία τους για την πολιτική της διαχείρισης των απορριμμάτων, που δεν είναι μόνο αντικείμενο μιας τεχνικής διαδικασίας, αλλά είναι θέμα κοινωνικής και πολιτικής συμπεριφοράς από όλους μας .

Σχεδιάζουν–Παρουσιάζουν και Εφαρμόζουν το πρόγραμμα “ΑΝΑΚΥΚΛΟΣ ΙΣΧΥΣ” που δίνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διαχείριση & αξιοποίηση των απορριμμάτων, που προϋποθέτει, εκτός των τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων, και την ενεργό συμμετοχή του κάθε πολίτη σε μια προσπάθεια μείωσης των παραγόμενων ποσοτήτων, μέσω της ανάκτησης της ανακύκλωσης και τελικής αξιοποίησης των υλικών και όχι ως απορρίμματα .

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Η δραστηριότητα τους προβάλλει την υιοθέτηση καινοτόμων πρακτικών που συμβάλλουν στην αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, με αποτέλεσμα την προστασία του περιβάλλοντος.

Η καινοτομία του προγράμματος “ΑΝΑΚΥΚΛΟΣ ΙΣΧΥΣ” στο ότι πέρα των περιβαλλοντικών οφελών που απορρέουν από την υλοποίηση του, εξασφαλίζονται νέες περιφερειακές θέσεις εργασίας σε κάθε Π.Ε που δραστηριοποιούνται, δίνοντας πλέον τη δυνατότητα στον ενεργό πολίτη να έχει οικονομικό αντιστάθμισμα από την αξιοποίηση των προϊόντων – απορριμμάτων.

Προσβλέπουν με την συνεργασία τους μέσω προγραμματικών συμβάσεων με τους Ο.Τ.Α., ώστε αυτό να επιφέρει άμεσα οικονομικά αντισταθμιστικά οφέλη στους συνεργαζόμενους δήμους, παρέχοντας καινοτόμες λύσεις στο διαρκώς ογκούμενο πρόβλημα των απορριμμάτων.

Ένα παράδειγμα είναι η συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Αλμωπίας της Π.Ε Πέλλας για την λήψη απόφαση σύναψης προγραμματικής σύμβασης με την Κοιν.σ.επ Ionian Recycle Hellas όπου (έγινε δεκτή ομόφωνα από όλες τις πλευρές), το αποτέλεσμα τους δείχνει ότι οι δημότες και οι τοπικοί ιθύνοντες αντιλαμβάνονται τα οφέλη που απορρέουν από την κοινωνική συνέργεια τόσο για το κοινωνικό σύνολο αλλά και για το περιβάλλον.

Οι Εγκεκριμένες προγραμματικές συμβάσεις τους με δήμους είναι:

1. δήμος Αλμωπίας Π.Ε Πέλλας
2. δήμος Σκύδρας Π.Ε Πέλλας
3. δήμος Κορδελιού Εύοσμου Π.Ε Θεσσαλονίκης
4. δήμος Παύλου Μελά Π.Ε Θεσσαλονίκης

Το πρόγραμμα “ΑΝΑΚΥΚΛΟΣ ΙΣΧΥΣ” αποδεικνύει ένα διαφορετικό τρόπο προσέγγισης του προβλήματος απορρίμματα, η υλοποίηση του από την κοινωνική συνεταιριστική Ionian Recycle Hellas, διασφαλίζει ότι το κόστος της διαχείρισης θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα, εφόσον η διαχείρισή γίνεται από κοινωνικούς εταίρους, και όχι από κερδοσκόπους πολυεθνικές εταιρείες.

Ο Συνεταιρισμός δραστηριοποιείται ως αδειοδοτημένος διαχειριστής στις περιφέρειες: Κεντρικής Μακεδονίας, Ηπείρου, και Ιονίων Νήσων, Νοτίου Αιγαίου και είναι εγγεγραμμένοι στο μητρώο διαχειριστών του ΥΠΕΝ 1054, έχουν δε πιστοποιηθεί για την διαχείριση των απόβλητων Τηγανελαίων με προδιαγραφή κατά ISCC.

Συμμετέχουν ενεργά ως μέλη σε συμπράξεις Κοιν.σ.επ έχοντας ως αποτέλεσμα την διάδοση της κοινωνικής οικονομίας στην κοινωνία των πολιτών και λειτουργώντας ως δίαυλος μεταφοράς των κερδών στην κοινωνία.

Από το 2016 είναι ομόρρυθμοι εταίροι της ένωσης κοινωνικών συνεταιρισμών Γερμανίας RPG και μάλιστα είναι η πρώτη φορά που συμμετέχει στην ένωση ένας Ελληνικός Συνεταιρισμός.

Η δημιουργία ενός συνεταιρισμού κοινωνικού οφέλους, και όχι μιας κερδοσκοπική Α.Ε έγινε λόγω της κοινής φιλοσοφίας των ιδρυτικών μελών, έχοντας στόχο και όραμα ένα καθαρότερο περιβάλλον. Για αυτόν τον λόγο χτίσανε τον συνεταιρισμό διότι οι ενέργειες τους δεν είχαν ως

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

έρεισμα τα οικονομικά οφέλη (πέρα της βιωσιμότητας) αλλά στην ουσιαστική προστασία του περιβάλλοντος.

Γενικές πληροφορίες

Η IONIAN RECYCLE HELLAS κοιν.σ.επ. είναι επίσημα αδειοδοτημένη επιχείρηση, που αντιμετωπίζει τα χρησιμοποιημένα φυτικά λάδια φαγητού ως απόβλητα και τα διαχειρίζεται με βάση τους κανόνες που θέτει η σχετική νομοθεσία για τα μη επικίνδυνα απόβλητα. Η επιχείρηση στηρίζεται στο καινοτόμο πρόγραμμα σχεδιασμού της που στοχεύει:

- ✓ Στην προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος.
- ✓ Στην εξοικονόμηση πρώτων υλών και ενέργειας.
- ✓ Στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για το πρόβλημα που προκύπτει από την κακή διαχείριση των αποβλήτων τηγανελαίων.
- ✓ Στην ενθάρρυνση της υπεύθυνης διαχείρισης τους από τους καταναλωτές.

Η όλη κίνηση έγινε με κριτήριο την προστασία του περιβάλλοντος και μόνο, εφόσον η συλλογή των υγρών αποβλήτων ήταν δευτερεύων αντικείμενο εργασιών του κ. Κορσιάνου, μέχρι το 2009 χρηματοδοτούσε την όλη δραστηριότητα σε αγορά πάγιων εξοπλισμών, επάνδρωση εγκαταστάσεων, αυτοκίνητα κ.λ.π χωρίς να αποκομίζει κέρδος από την διαχείριση των αποβλήτων, απλά η επένδυση για αυτόν ήταν εκ φιλοσοφίας αναγκαιότητα για την προστασία του περιβάλλοντος αλλά και πρόκληση στο να αποδείξει ότι η έννοια σκουπίδι – απόβλητο δεν υφίσταται διότι αποτελούν αξιοποιήσιμα προϊόντα που μπορούν να αξιοποιηθούν προς όφελος των πολιτών και του περιβάλλοντος.

Έτσι το 2012 όταν είδε ότι υπάρχει ένα νομικό πλαίσιο που ανταποκρίνεται στην επιδίωξη και τον σκοπό του για την προστασία του περιβάλλοντος μέσα από την κοινωνική συμμετοχή και συνέργεια, ο οποίος είναι ο νόμος 4019/11, μετά από ένα μικρό χρονικό διάστημα σιγουρεύτηκε ότι η κοινωνική οικονομία ήρθε στην Ελλάδα και θα παραμείνει. Χρειάστηκαν ακόμα 14 μήνες ώστε να ξεπεραστούν νομικά – γραφειοκρατικά κωλύματα, για μεταβιβάσεις εξοπλισμού, αδειών, αυτοκινήτων κ.λ.π από την ατομική επιχείρηση στην κοινωνική συνεταιριστική

Από τον Ιούλιο του 2014 η ατομική επιχείρηση έχει εκχωρηθεί – παραχωρηθεί στο σύνολο των εξοπλισμών κινητών και ακίνητων, τα εμπορικά σήματα, τα πνευματικά δικαιώματα επί των μελετών, τα σχεδιαστικά σκαριφήματα και πνευματικά δικαιώματα, προς την κοινωνική συνεταιριστική Ionian Recycle Hellas ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ έναντι υποτυπώδους οικονομικού ανταλλάγματος που δεν ξεπέρασε τις 1.600 ευρώ.

Η ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ διαχειρίζεται έναν όγκο πελατών στην επαγγελματική δραστηριότητα που ανέρχεται σε 1376 πελάτες εστιατόρια, από την οικιακή χρήση τοποθέτησαν κάδους συλλογής αποβλήτων σε 145 δημοτικά σχολεία, σε 43 Ιερούς Ναούς, και σε 17 δημοτικά κτήρια σε πέντε περιφερειακές ενότητες.

Η διαχείριση των απορριμμάτων αποτελεί ειδικά σήμερα αναγκαιότητα σε κάθε τοπική κοινότητα, ανεξάρτητα από το μέγεθος της. Η προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας για την Ionian Recycle Hellas Κοιν.σ.επ είναι ο πρωταρχικός και ο κυριότερος σκοπός της. Ως κοινωνική συνεταιριστική επιχείρηση (εγγεγραμμένη στο μητρώο του υπουργείου εργασίας με

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

αριθμό Δ00552), εξειδικεύονται στον σχεδιασμό προγραμμάτων ορθολογιστικής διαχείρισης των απορριμμάτων στην πηγή παραγωγής τους, αξιολογούν στοιχεία, παραμέτρους, και ιδιαιτερότητες από την μέχρι σήμερα πιλοτική εφαρμογή του προγράμματος “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” στην Κεντρική Μακεδονία, το οποίο εφαρμόστηκε πιλοτικά για 48 μήνες (χωρίς καμιά εξωτερική χρηματοδότηση) μόνο υπό την αιγίδα της Π.Ε Πέλλας & της Ιερής μητροπόλεως , και που είχε ως αποτέλεσμα να βελτιώσουν το πρόγραμμα διαχείρισης “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” ώστε να λειτουργεί ως εργαλείο στα χέρια κάθε ενεργού πολίτη παρέχοντας οικονομική ανταπόδοση που απορρέει από την αξιοποίηση των προϊόντων .Εστιάζουν το βάρος της ενημέρωσης τους στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση , προσδοκώντας ότι οι μικροί μαθητές , οι αυριανοί ενεργοί πολίτες θα αποκτήσουν επιπλέον περιβαλλοντικές ευαισθησίες αλλά και επιβράβευση για την συμμετοχή τους παρέχοντας δωρεάν πετρέλαιο θέρμανσης στα σχολεία. Έμαθαν πόσο σημαντικό είναι να κατανοήσουμε και να αντιμετωπίσουμε τα ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ ως ΠΡΟΪΟΝΤΑ πλήρως αξιοποιήσιμα μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ”.

Η πολιτική διαχείρισης των απορριμμάτων δεν είναι μόνο αντικείμενο μιας τεχνικής διαδικασίας, αλλά είναι θέμα κοινωνικής και πολιτικής συμπεριφοράς από όλους μας, υποστηρίζει ο κος. Κορτσιάνος. Ο “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” δίνει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση στη διαχείριση των απορριμμάτων, προϋποθέτει, εκτός των τεχνικών και επιστημονικών γνώσεων, και την ενεργό συμμετοχή του κάθε πολίτη σε μια προσπάθεια μείωσης των παραγόμενων ποσοτήτων, μέσω της ανάκτησης της ανακύκλωσης , και τελικής αξιοποίησης των υλικών. Προβάλλει την υιοθέτηση πρακτικών που συμβάλλουν στην αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων, και στην προστασία του περιβάλλοντος.

Η καινοτομία του προγράμματος “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” έγκειται στο ότι πέρα των περιβαλλοντικών οφελών, εξασφαλίζονται νέες περιφερειακές θέσεις εργασίας ,αλλά και δίνεται πλέον η δυνατότητα στον ενεργό πολίτη να έχει οικονομικό αντιστάθμισμα από την αξιοποίηση των προϊόντων.

Η συνεργασία τους μέσω προγραμματικών συμβάσεων με τους Ο.Τ.Α, επιφέρει άμεσα οικονομικά αντισταθμιστικά οφέλη στους δήμους , παρέχοντας καινοτόμες λύσεις στο διαρκώς ογκούμενο πρόβλημα των απορριμμάτων. Η πρόσφατη συνεδρίαση του δημοτικού συμβουλίου του δήμου Αλμωπίας της Π.Ε Πέλλας(για την απόφαση σύναψης προγραμματικής σύμβασης με την κοιν.σ.επ) στις 27.3.2015 μας δείχνει ότι οι δημότες και οι ιθύνοντες αντιλαμβάνονται τα οφέλη που απορρέουν από την κοινωνική συνέργεια .

Στις αρχές Μαΐου του 2015 εντάσσεται στο πρόγραμμα “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” το μεγαλύτερο σχολικό συγκρότημα της πόλης των Γιαννιτσών στην Π.Ε ΠΕΛΛΑΣ, 900 μαθητές της δευτεροβάθμιας παιδείας συμμετέχουν ενεργά στο πρόγραμμα δείχνοντας σε όλους μας, ότι οι νέοι θέλουν αλλά και μπορούν να διαχειριστούν το περιβαλλοντικό τους αύριο.

Το πρόγραμμα “ΑΡΧΙΜΗΔΗΣ” δείχνει ένα διαφορετικό τρόπο προσέγγισης του προβλήματος απορρίμματα, η υλοποίηση του από την κοινωνική συνεταιριστική Ionian Recycle Hellas , διασφαλίζει ότι το κόστος της διαχείρισης θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα , εφόσον η διαχείρισή γίνεται από κοινωνικούς εταίρους , και όχι από πολυεθνικές εταιρείες.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Ενότητα 4: Παροχή υποστήριξης και κατάρτισης, με αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων, στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ, για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των προσόντων τους, ειδικά σε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων.

Η παροχή υποστήριξης και κατάρτισης στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ για την ανάπτυξη των δεξιοτήτων τους, των ικανοτήτων τους και των προσόντων τους, έγινε από έναν εισηγητή, ο οποίος ανέπτυξε θέματα διαχείρισης και αξιοποίησης βιοαποβλήτων, μέσω 2 συνεδριών και δόθηκε σε αυτούς και το αντίστοιχο εκπαιδευτικό υλικό.

Παρακάτω καταγράφονται συνοπτικά οι θεματικές ενότητες που παρουσιάστηκαν στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ.

4.1. Η ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ – ΚΑΤΗΓΟΡΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Τα στερεά απόβλητα προκύπτουν από την παραγωγή, τη μεταφορά, την επεξεργασία και την κατανάλωση αγαθών και δημιουργούν κινδύνους για την υγεία του ανθρώπου και αποτελούν σημαντική αιτία υποβάθμισης του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος με τεράστιες οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις. Επιπρόσθετα παρουσιάστηκε στα μέλη η συνήθης ορολογία η οποία αφορά τα εξής:

ΣΑ: Στερεά Απόβλητα, ΑΣΑ: Αστικά Στερεά Απόβλητα, ΕΑ: Επικίνδυνα Απόβλητα, ΕΣΔΑ: Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, ΠΕΣΔΑ: Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων, ΕΚΑ: Ευρωπαϊκός Κατάλογος Αποβλήτων, ΜΠΑ: Μοναδιαία Παραγωγή Αποβλήτων, ΟΤΚΖ: Οχήματα στο Τέλος του Κύκλου Ζωής, ΑΗΗΕ: Απόβλητα Ηλεκτρικού - Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού, ΑΕΚΚ: Απόβλητα Εκσκαφών - Κατεδαφίσεων, ΧΟ: Χρησιμοποιημένα Ορυκτέλαια, ΑΛΕ: Απόβλητα Λιπαντικών - Ελαίων, ΦοΔΣΑ: Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων, ΔσΠ: Διαλογή στην Πηγή, ΣΜΑ: Σταθμός Μεταφόρτωσης Αποβλήτων, ΚΑ: Κέντρο Ανακύκλωσης, ΚΔΑΥ: Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών, ΜΘΕ: Μονάδα Θερμικής Επεξεργασίας, ΜΒΕ: Μονάδα Βιολογικής Επεξεργασίας, ΧΑΔΑ: Χώρος Ανεξέλεγκτης Διάθεσης Αποβλήτων, ΧΥΤΑ: Χώρος Υγειονομικής Ταφής Αποβλήτων, ΧΥΤΥ: Χώρος Υγειονομικής Ταφής Υπολειμμάτων.

Στην Ελλάδα έχουν εντοπιστεί:

- ✓ 5 εκατ. τόνοι οικιακών απορριμμάτων
- ✓ 450.000 τόνοι επικίνδυνων βιομηχανικών αποβλήτων
- ✓ 15.000 τόνοι μολυσματικών νοσοκομειακών αποβλήτων

4.2. ΜΕΘΟΔΟΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΩΝ:

- 1 ΑΝΕΞΕΛΕΓΚΤΗ ΔΙΑΘΕΣΗ
- 2 ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η θερμική επεξεργασία των στερεών αποβλήτων περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες μετατροπής του περιεχομένου τους σε αέρια, υγρά και στερεά προϊόντα, με ταυτόχρονη ή συνεπακόλουθη αποδέσμευση θερμικής ενέργειας. Οι τεχνικές θερμικής επεξεργασίας μπορούν να κατηγοριοποιηθούν ως εξής:

- ✓ αποτέφρωση – καύση (incineration - combustion)
- ✓ αεριοποίηση (gasification)

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- ✓ τεχνική του πλάσματος (plasma technology)
- ✓ πυρόλυση (pyrolysis)

3 ΒΙΟΛΟΓΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι μέθοδοι βιολογικής επεξεργασίας, μπορούν να εφαρμοστούν μόνο σε απόβλητα που επιδέχονται τέτοια επεξεργασία, δηλαδή σε βιοαποδομήσιμα ή οργανικά απόβλητα.

Σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνεται μια μεγάλη ποικιλία αγροτικών αποβλήτων και υπολειμμάτων (κοπριές, φυτικά υπολείμματα καλλιέργειών, απόβλητα εκκοκκιστηρίων βάμβακος, ελαιοπυρήνα κλπ), πολλά στερεά απόβλητα και ιλύες από βιομηχανίες τροφίμων, η ιλύς βιολογικών καθαρισμών αστικών λυμάτων καθώς και το βιοαποδομήσιμο κλάσμα των αστικών αποβλήτων (BAA).

Αερόβια Βιολογική Επεξεργασία (Κομποστοποίηση)

Αναερόβια βιολογική επεξεργασία – Αναερόβια ζύμωση

Βιολογική Ξήρανση

Συνδυασμός Μηχανικής και Βιολογικής Επεξεργασίας

Υγειονομική Ταφή

Μηχανική Ανακύκλωση

Στις εγκαταστάσεις μηχανικής ανακύκλωσης πραγματοποιείται διαχείριση κυρίως των μικτών οικιακών στερεών αποβλήτων και επιτυγχάνεται μηχανικός διαχωρισμός, ανάκτηση καθώς και περαιτέρω επεξεργασία υλικών που περιέχονται σε αυτά. Τα υλικά που ανακτώνται είναι κυρίως:

- Βιοαποδομήσιμα οργανικά
- Χαρτί - Πλαστικό
- Μίγμα χαρτιού και πλαστικού
- Σιδηρούχα μέταλλα - Αλουμίνιο

Πέρα από τις μεθόδους παρουσιάστηκε ο κύκλος ζωής των υλικών:

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

4.3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Τα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ ενημερώθηκαν ότι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων διέπεται από τις ακόλουθες αρχές:

- ❖ Την αρχή της πρόληψης
- ❖ Την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
- ❖ Την αρχή της εγγύτητας

Ότι η διαχείριση των στερεών αποβλήτων στοχεύει στην:

- ❖ Πρόληψη ή μείωση της παραγωγής αποβλήτων
- ❖ Αξιοποίηση των υλικών (ανακύκλωση, ανάκτηση)
- ❖ Τελική διάθεση κατά τρόπο περιβαλλοντικά αποδεκτό

Και ότι η Εξειδίκευση των παραπάνω στόχων:

- ✓ Εξάλειψη του φαινομένου της ανεξέλεγκτης διάθεσης (παύση της λειτουργίας ΧΑΔΑ)
- ✓ Μεταφορά αποβλήτων (δίκτυο σταθμών μεταφόρτωσης)
- ✓ Αξιοποίηση των αποβλήτων συσκευασίας και άλλων προϊόντων (συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης)
- ✓ Διαλογή στην πηγή
- ✓ Σταδιακή διαχρονική μείωση της ποσότητας των βιοποδομήσιμων αποβλήτων που οδηγούνται προς υγειονομική ταφή
- ✓ Κάλυψη του συνόλου της χώρας με σύγχρονες και ολοκληρωμένες εγκαταστάσεις
- ✓ Πληροφόρηση και ευαισθητοποίηση του κοινού

4.4. Η ΕΘΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ -ΣΤΟΧΟΙ

- ✓ τα κατά κεφαλή παραγόμενα απόβλητα να έχουν μειωθεί δραστικά,
- ✓ η προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση και η ανακύκλωση με χωριστή συλλογή ανακυκλώσιμων - βιοαποβλήτων να εφαρμόζεται στο 50% του συνόλου των ΑΣΑ,
- ✓ η ανάκτηση ενέργειας να αποτελεί συμπληρωματική μορφή διαχείρισης, όταν έχουν εξαντληθεί τα περιθώρια κάθε άλλου είδους ανάκτησης και
- ✓ η υγειονομική ταφή να αποτελεί την τελευταία επιλογή και να έχει περιοριστεί σε λιγότερο από το 30% του συνόλου των ΑΣΑ.

4.5.ΟΙ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Στην συνεδρία αναλύθηκαν οι στρατηγικές για την εφαρμογή της νέας εθνικής πολιτικής διαχείρισης των αποβλήτων στα μέλη της ΚοινΣΕπ ΣΥΝΟΧΗ αλλά και οι στρατηγικές που υιοθετούνται ανά ρεύμα αποβλήτων.

- ✓ Κατάρτιση ολοκληρωμένου πλαισίου σχεδιασμών διαχείρισης αποβλήτων
- ✓ Διασφάλιση της υψηλής προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας
- ✓ Εφαρμογή της Διαλογής στην Πηγή, ως του πλέον δόκιμου τρόπου συλλογής με σκοπό την επίτευξη υψηλής ποιότητας ανακύκλωσης.
- ✓ Εξορθολογισμός κόστους υπηρεσιών διαχείρισης αποβλήτων και προώθηση οικονομικά και περιβαλλοντικά βιώσιμων επενδύσεων στον τομέα των αποβλήτων, με στόχο τη θεσμοθέτηση ανταποδοτικού οφέλους προς τον πολίτη από την ανακύκλωση
- ✓ Ανάκτηση Ενέργειας- Ενεργειακή Αξιοποίηση Αποβλήτων

Ανά ρεύμα αποβλήτων οι στρατηγικές που υιοθετούνται είναι:

1.Αστικά στερεά απόβλητα

- ❖ Καθιέρωση της χωριστής συλλογής και ανάκτησης βιοαποβλήτων.
- ❖ Καθιέρωση της χωριστής συλλογής χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων και πλαστικών.
- ❖ Οργάνωση της χωριστής συλλογής και σε άλλα ρεύματα των ΑΣΑ με στοχευμένη συλλογή για περαιτέρω προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση .
- ❖ Θεώρηση της οικιακής κομποστοποίησης ως ανακύκλωσης και όχι ως πρόληψης.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- ❖ Θεσμοθέτηση μέτρων για πρόληψη παραγωγής αποβλήτων και ιδίως για τα απόβλητα τροφίμων και την συσκευασία. Ανάπτυξη Ζώνης Ειδικής Διαχείρισης Αποβλήτων (ΖΕΔΑ) για τις νησιωτικές και τουριστικές περιοχές.
- ❖ Αναβάθμιση της ποιότητας του εξοπλισμού των πόλεων (κάδοι, οχήματα, αποτμήσεις πεζοδρομίων, δημόσιοι συμβολισμοί καθαριότητας, σάρωθρα οδών , κλπ).
- ❖ Θεσμοθέτηση κανονιστικών πράξεων των ΟΤΑ που θα οργανώνουν τις τοπικές κοινωνίες και θα επιβραβεύουν την περιβαλλοντική διαχείριση των ΑΣΑ.

2. Ιλúες αστικού τύπου

- ❖ Αντιμετώπιση της ιλúος ως πόρο - πηγή οργανικής ουσίας για χρήση επ' ωφέλεια της γεωργίας ή για την ανάκτηση ενέργειας.

3. Απόβλητα εγκαταστάσεων κοινής ωφέλειας, εξυπηρέτησης κοινού κ.λπ.

- ❖ Προώθηση της εφαρμογής συστημάτων χωριστής συλλογής τουλάχιστον χαρτιού, γυαλιού, μετάλλων και πλαστικού με τη βέλτιστη οικονομικά και περιβαλλοντικά μέθοδο και με μεγιστοποίηση της απόδοσης με ευθύνη των φορέων των εγκαταστάσεων

4. Γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα

- ❖ Επιδίωξη πλήρους ανάκτησης των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων, με προτεραιότητα την ανάκτησή τους στη γεωργία και καθιέρωση της συνεργασίας με τη βιομηχανία ανακύκλωσης βιοαποδομήσιμων αποβλήτων.
- ❖ Βέλτιστη αξιοποίηση του ενεργειακού περιεχομένου των γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων.
- ❖ Προώθηση βιολογικών μεθόδων στη γεωργική παραγωγή, ώστε να αυξηθεί η απορρόφηση του παραγόμενου από τα γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα εδαφοβελτιωτικού υλικού- κομπόστ.
- ❖ Διασφάλιση της περιβαλλοντικά ορθής διαχείρισης των απορριμμάτων γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής (πλαστικά θερμοκηπίων, συσκευασίες γεωργικών φαρμάκων κ.λπ.).
- ❖ Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των παραγωγών γεωργικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, σχετικά με τα οφέλη (οικονομικά και άλλα) που μπορεί να αποφέρει η σύννομη διαχείριση των εν λόγω αποβλήτων.

Στην επόμενη συνεδρία αναλύθηκαν όλες οι παρακάτω ενότητες στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ.

4.6. ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

- Η κομποστοποίηση στην Ελλάδα εξακολουθεί να είναι μια έννοια σχετικά άγνωστη στο ευρύ κοινό, ενώ ταυτόχρονα στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες της Ευρώπης, Αμερική και Ασία είναι ένας σημαντικός τρόπος για την απόρριψη στερεών αποβλήτων

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Για την Ελλάδα, η κομποστοποίηση γίνεται ακόμα πιο σημαντική, καθώς ανήκει στη Μεσόγειο, όπου οι κλιματολογικές συνθήκες, οι συνθήκες εδάφους και οι γεωργικές πρακτικές οδηγούν σε υψηλό βαθμό υποβάθμισης του οργανικού εδάφους

4.7. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΟΡΓΑΝΙΚΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η υποβάθμιση της οργανικής ουσίας ως βιολογικής διαδικασίας και όπως συμβαίνει στη φύση, έχει δύο κύρια μειονεκτήματα:

- ❖ Είναι μια αργή διαδικασία
- ❖ Η ανθρώπινη παρέμβαση προκειμένου να επηρεαστεί η διαδικασία είναι πολύ δύσκολη

4.8. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΚΟΜΠΟΣΤ

- Η διαδικασία της βιολογικής αποδόμησης των οργανικών υπολειμμάτων και αποβλήτων, με την παρέμβαση του ανθρώπου και κάτω από ελεγχόμενες συνθήκες, αποδίδεται με το διεθνή όρο composting (κομπόστινκ).
- Το υλικό στο οποίο μετατρέπονται τα οργανικά υπολείμματα με αυτή τη διαδικασία ονομάζεται διεθνώς compost (κόμποστ) και είναι ένα οργανικό (οργανοχουμικό) βελτιωτικό εδάφους.
- Η κομποστοποίηση είναι μια φυσική βιολογική διαδικασία αποδόμησης της οργανικής ύλης, την οποία η παρέμβαση του ανθρώπου έχει απλώς εντατικοποιήσει και έχει μεγιστοποιήσει την απόδοση της. Η διαδικασία είναι μικροβιακή, αερόβια, θερμόφιλη και αποδίδει ένα σταθεροποιημένο προϊόν το κόμποστ.

4.9. ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

- Μικροβιακή: Ένας μεγάλος αριθμός μικροοργανισμών (γαιοσκωλήκων, ακάρεων κ.α.) καθώς και ένας ποικιλόμορφος και πολυπληθής συνδυασμός διαφορετικών μικροοργανισμών (μυκήτων, βακτηρίων, ζυμών, ακτινομυκήτων κ.α.) είναι υπεύθυνοι για τη διαδικασία αποδόμησης της οργανικής ύλης
- Αερόβια: Η παρουσία επαρκούς ποσότητας οξυγόνου είναι αναγκαία για τη γρήγορη, αποτελεσματική και χωρίς προβλήματα αποδόμηση της οργανικής ουσίας μέσω των αερόβιων (κυρίως) προαναφερθέντων μικροοργανισμών.
- Θερμόφιλη: Το αποτέλεσμα της μικροβιακής αποδόμησης είναι η παραγωγή ενέργειας, η οποία οδηγεί στην αύξηση της θερμοκρασίας των υλικών που αποδομούνται

4.10. ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΚΟΜΠΟΣΤ

- Κύριο χαρακτηριστικό της νεκρής οργανικής ύλης είναι η αστάθειά της, δεδομένου ότι βρίσκεται συνεχώς στη διαδικασία της αποδόμησης (αποσύνθεσης) κάτω από ορισμένες ευνοϊκές συνθήκες.
- Με την κομποστοποίηση επιτυγχάνεται η γρήγορη αποσύνθεσή της και το πέρασμά της σε σχετική σταθεροποίηση, κατά την οποία η αποδόμησης της συνεχίζεται μεν αλλά με αργούς ρυθμούς.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- Σ' αυτήν την κατάσταση δεν προκαλούνται περιβαλλοντικά προβλήματα ταυτόχρονα καθίσταται δυνατή η αξιοποίησή της γεωργικά αλλά και σε άλλες χρήσεις.

4.11. ΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

- Υπολείμματα καλλιεργειών & καλλωπιστικών φυτών (κλαδιά, βλαστοί).
- Διάφορα αγριόχορτα (να μην έχουν ώριμους σπόρους).
- Φύλλα.
- Χώμα από γλάστρες (όταν ανανεώνεται το χώμα τους).
- Κλαδιά δένδρων και θάμνων.
- Κομμένο γρασίδι από χλοοτάπητες.
- Υπερώριμα ή χαλασμένα φρούτα.
- Τσόφλια από αυγά.
- Υπολείμματα του καφέ (με τα φίλτρα) και υπολείμματα τσαγιού.
- Υπολείμματα λαχανικών από το καθάρισμα τους στην κουζίνα (πατατόφλουδες, βολβοί από φασόλια, αρακά, κουκιά κ.ά.)
- Υπολείμματα βρασμένων φαγητών στα οποία δεν έχει προστεθεί λάδι.
- Λουλούδια από τα ανθοδοχεία.
- Ροκανίδια & πριονίδια ξύλου.

4.12. ΑΝΕΠΙΘΥΜΗΤΑ ΥΛΙΚΑ ΠΡΟΣ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

- πέτρες,
- μεταλλικά αντικείμενα,
- πλαστικά,
- γυαλί,
- τυπωμένο χαρτί,
- υπολείμματα φαγητών που περιέχουν λίπη, κρέας, κόκκαλα,
- υλικά καθαρισμού,
- υπολείμματα προσβεβλημένων καλλιεργειών ή υπερβολικά ραντισμένων,
- κοπριές από ζώα σε θεραπεία με αντιβιοτικά
- μεγάλες ποσότητες από φλούδες εσπεριδοειδών
- πευκοβελόνες

4.13. ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΗΝ ΚΟΜΠΟΣΤΟΠΟΙΗΣΗ

1. Μέγεθος τεμαχιδίων της οργανικής ύλης.

- Επηρεάζει σημαντικά την μικροβιακή
- δραστηριότητα – αυξημένη επιφάνεια επίδρασης.
- Μειώνει όμως τα κενά αέρα – επικράτηση
- αναερόβιων συνθηκών.
- Άριστο μέγεθος τεμαχιδίων: 1,5 – 7,5 cm

2. Μικροχλωρίδα.

- Τα σημαντικότερα αθροίσματα μικροοργανισμών της κομποστοποίησης είναι τα βακτήρια, οι μύκητες και οι ακτινομύκητες.
- Η μικροχλωρίδα αυτή υπάρχει φυσιολογικά στα απορρίμματα, προϋπάρχει στο έδαφος, τον αέρα και το νερό και συνήθως δεν είναι απαιτητή η προσθήκη μολύσματος μικροχλωρίδας στους σωρούς των σειραδίων

3. Υγρασία των σειραδίων κομποστοποίησης.

- Το ιδανικό επίπεδο υγρασίας διαφέρει ανά κατηγορία προέλευσης του υλικού προς αποδόμηση.
- Η περιεκτικότητα υγρασίας των σειραδίων δεν μπορεί να υπερβαίνει το 70%, καθώς απαιτείται διάκενο μεταξύ των τεμαχίων τουλάχιστον 30% για την κυκλοφορία του αέρα.
- Επιθυμητή υγρασία = 45% για λεπτόκοκκα υλικά
- Επιθυμητή υγρασία = 60% για χονδρόκοκκα υλικά

4. Η αναλογία C / N (άνθρακας / άζωτο).

- Τα διάφορα οργανικά υπολείμματα έχουν συνήθως υψηλή αναλογία C/N
- Η άριστη τιμή της σχέσης C/N, στο προς χώνευση υλικό είναι εκείνη του 30 / 1, αφού από τα 30 μέρη οι μικροοργανισμοί κρατούν το 1/3 για τη δόμηση των δικών τους κυττάρων και αποβάλλουν τα 2/3 ως CO₂

5. Το pH των σειραδίων κομποστοποίησης.

- Άριστο pH για το composting θεωρείται το ελαφρώς αλκαλικό, δεδομένου ότι ευνοεί τη δραστηριότητα των βακτηρίων χωρίς να περιορίζει σημαντικά εκείνη των μυκήτων.
- Δεν είναι όμως απαραίτητη η διόρθωση του pH του υλικού καθώς με την έναρξη της χώνευσης το pH ανεβαίνει στην ελαφρώς αλκαλική περιοχή εξαιτίας κυρίως της ελευθέρωσης αμμωνίας και κατά συνέπεια καλύπτεται αυτή η ανάγκη από την ίδια τη διαδικασία

6. Θερμοκρασία κομποστοποίησης.

- Αμέσως μετά τη διαμόρφωση του σειραδίου, αρχίζει η μικροβιακή δράση που με την ελευθέρωση ενέργειας, ανεβάζει την θερμοκρασία του σωρού, καθώς τα εξωτερικά στρώματά του επενεργούν θερμομονωτικά στα εσωτερικά.
- Έτσι στα πρώτα δύο ή τρία 24ωρα η θερμοκρασία μπορεί να υπερβεί και τους 70 οC και να διατηρηθεί σε αυτό το επίπεδο για αρκετές ημέρες.
- Μετά από την πάροδο 5-10 περίπου ημερών, η θερμοκρασία αρχίζει να πέφτει εξαιτίας της εξάντλησης του διαθέσιμου οξυγόνου ή της μείωσης της υγρασίας.
- Σε αυτό το σημείο είναι απαραίτητη η επέμβαση για οξυγόνωση του υλικού που μπορεί να γίνει είτε με το γύρισμα (ανακάτεμα) του σωρού, είτε με την παροχή αέρα υπό πίεση στη βάση του σωρού, είτε ακόμα με αναρρόφηση των εγκλωβισμένων αερίων στη μάζα του υλικού και την αντικατάστασή τους με ατμοσφαιρικό αέρα.
- Ιδανική θερμοκρασία για τη μικροβιακή δραστηριότητα στους σωρούς του composting θεωρείται εκείνη μεταξύ των 50 και 65 οC.

4.14. ΠΟΙΟΤΗΤΑ - ΕΦΑΡΜΟΓΕΣ ΤΟΥ ΚΟΜΠΟΣΤ

- Η ποιότητα του compost εξαρτάται κυρίως από την πρώτη ύλη και από την σωστή διαδικασία της κομποστοποίησης.
- Τα compost χρησιμοποιούνται με δύο τρόπους στη γεωργική πρακτική.
- Ο ένας είναι για τη βελτίωση των καλλιεργούμενων εδαφών και ο άλλος για τη παρασκευή υποστρωμάτων για την ανάπτυξη κηπευτικών και ανθοκομικών φυτών.
- Η προσθήκη ώριμου compost στο έδαφος έχει θετικά αποτελέσματα λόγω της αύξησης της οργανικής ουσίας του εδάφους, το οποίο σημαίνει βελτίωση ορισμένων φυσικών και χημικών χαρακτηριστικών του όπως:
 - ✓ το πορώδες,
 - ✓ η υδατοικανότητα,
 - ✓ η σχέση νερού / αέρα,
 - ✓ το pH,
 - ✓ η διαθέσιμη ποσότητα θρεπτικών στοιχείων κ.ά

Το Compost χρησιμοποιείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

1. Σαν υλικό εμπλουτισμού των χωμάτων για την παραγωγή φυτωρίων καλλωπιστικών φυτών εξωτερικών χώρων των ξενοδοχείων αντί για τύρφη.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

2. Στις επιχωματώσεις νέων κήπων, οπότε και αναμιγνύεται με το φερτό κηπαίο χώμα σε αναλογία 1:3 (compost: χώμα).
3. Στις νέες εγκαταστάσεις γκαζόν, αντί για τύρφη, το οποίο όμως πρέπει να είναι απαλλαγμένο από σπόρους ζιζανίων, αλλιώς δημιουργείται πρόβλημα.
4. Σε παλιούς υποβαθμισμένους χλοοτάπητες, λόγω εντατικής χρήσης από τους πελάτες, εφαρμόζεται το λεγόμενο “καπάκι”, δηλ. απλώνεται επιφανειακά κοσκινισμένο compost και στη συνέχεια γίνεται σπορά εκ νέου

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Ενότητα 5: Παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και κατάρτισης, σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης της ΚΟΙΝΣΕΠ, ανάπτυξης πελατολογίου, πρόσβασης σε υπηρεσίες ανάθεσης του δημόσιου τομέα και συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, ειδικά στον τομέα διαχείρισης και αξιοποίησης βιο-αποβλήτων.

Η παροχή υπηρεσιών υποστήριξης και κατάρτισης σε θέματα οργάνωσης και διοίκησης έγινε στα μέλη της ΚοινΣΕπ σε μία συνάντηση και δόθηκε στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ εκπαιδευτικό υλικό για την καλύτερη πληροφόρησή τους.

Οι ενότητες που αναλύθηκαν ήταν:

1. Οργάνωση και Διοίκηση των ΚΟΙΝΣΕΠ
2. Ανάπτυξη πελατολογίου
3. Η πρόσβαση σε υπηρεσίες ανάθεσης του δημόσιου τομέα και συμμετοχής σε δημόσιους διαγωνισμούς, ειδικά στον τομέα διαχείρισης και αξιοποίησης βιο-αποβλήτων.

Αναλυτικότερα παρακάτω παρατίθεται το εκπαιδευτικό υλικό που παρουσιάστηκε στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ

5.1. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΣΕΠ

5.1.1. ΣΥΓΚΛΙΣΕΙΣ & ΑΠΟΚΛΙΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Ο βασικότερος συντελεστής παραγωγής σε μια κοινωνική επιχείρηση είναι το ανθρώπινο δυναμικό της ιδιαίτερα όταν, όπως συνήθως, δημιουργείται σε συνθήκες έλλειψης κεφαλαίου. Συνεπώς, η συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας έχει μεγάλη σημασία για την πορεία του όλου εγχειρήματος. Δυστυχώς, δε δίνουμε την απαιτούμενη σημασία σε αυτό το στάδιο, θεωρώντας πως η δημιουργία ομάδας είναι αυτονόητη και εύκολη υπόθεση. Σε αυτήν την ενότητα, θα παρουσιάσουμε ορισμένα προαπαιτούμενα για τη συγκρότηση της ιδρυτικής ομάδας μίας κοινωνικής επιχείρησης.

5.1.2. ΚΟΙΝΕΣ ΑΞΙΕΣ

Η κοινή ιδεολογία ή/και η φιλία δεν επαρκούν για να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που συνεπάγεται η λειτουργία μίας επιχείρησης, αν και είναι καλή αρχή. Είναι σημαντικό κάθε μέλος να συγκεκριμενοποιήσει τις αξίες του αναφορικά με το υπό σύσταση εγχείρημα: Ποιες είναι οι ηθικές/πολιτικές αρχές που θα διέπουν την κοινωνική επιχείρηση (π.χ. αγορά πρώτων υλών από συνεταιριστικές επιχειρήσεις και τοπικούς παραγωγούς ή από την ευρύτερη αγορά). Αδιαμφισβήτητα, η διατύπωση των προσωπικών ορίων συνεπάγεται και παραχωρήσεις στη διαδικασία της αλληλεπίδρασης. Δεν είναι ούτε θεμιτό ούτε σκόπιμο να θεωρούμε ότι θα τους πείσουμε όλους/όλες με το λόγο μας ή να υποτιμήσουμε τη δυσκολία μας να λειτουργήσουμε με πολύ διαφορετικές αρχές από αυτές που πιστεύουμε.

5.1.3. ΔΕΣΜΕΥΣΗ ΣΤΟ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ

Το συνεταιριστικό πλαίσιο λειτουργίας μπορεί να γίνει ταυτόχρονα ευχή και κατάρα. Οι περισσότεροι/ες από εμάς έχουμε συνηθίσει σε άλλες λογικές από αυτές που προωθεί το συνεταιριστικό πρόταγμα όπως ο ανταγωνισμός και η ιεραρχία με αποτέλεσμα να δυσκολευόμαστε να λειτουργήσουμε συλλογικά. Υπάρχουν άνθρωποι που «προτιμούν» το κατευθυντικό πλαίσιο της εργοδοσίας από την αυξημένη ευθύνη που συνεπάγεται η συμμετοχή σε μια συνεταιριστική

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

επιχείρηση. Είναι, λοιπόν, σημαντικό να τεθούν οι βάσεις για μια συλλογική διαδικασία αποφάσεων και εύρεσης λύσεων από την αρχή. Θα συμμετέχουν όλα τα μέλη; Με ποιο τρόπο θα λαμβάνονται οι αποφάσεις (συναίνεση ή ψηφοφορία); Η δέσμευση των ιδρυτικών μελών στο συλλογικό πλαίσιο λειτουργίας είναι πολύτιμη παρακαταθήκη ακόμα και αν τροποποιηθεί στη συνέχεια λόγω των καθημερινών απαιτήσεων της επιχείρησης ή της αύξησης του αριθμού των μελών.

5.1.4.ΚΟΙΝΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ

Όλοι/ες έχουμε διαφορετικές προσωπικές προσδοκίες από τη συμμετοχή σε μια κοινωνική επιχείρηση. Είναι προτιμότερο αυτές να διατυπωθούν με σαφήνεια στην αρχή. Πόσες ώρες θέλω και μπορώ να εργάζομαι; Πόσα χρήματα χρειάζομαι για να ανταποκριθώ στις απαιτήσεις της ζωής; Αυτές οι ερωτήσεις πρέπει να απαντηθούν προσωπικά και να συμφωνηθούν συλλογικά, έτσι ώστε να αντιμετωπίσουμε πιο εύκολα δύσκολες καταστάσεις που είναι ιδιαίτερα πιθανές τα πρώτα χρόνια λειτουργίας (π.χ. υπερωρίες, χαμηλές αμοιβές κ.ο.κ.).

5.1.5.ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ/ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ/ΓΝΩΣΕΙΣ

Μία συνεταιριστική επιχείρηση απαιτεί ένα σύνολο δεξιοτήτων/ ικανοτήτων/γνώσεων που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τη συγκεκριμένη παραγωγική δραστηριότητα που αναπτύσσεται. Ενώ τις περισσότερες φορές τα ιδρυτικά μέλη διαθέτουν τις απαιτούμενες για την κύρια δραστηριότητα ικανότητες και γνώσεις, υποτιμούν την αναγκαιότητα των λεγόμενων περιφερειακών αλλά εξίσου σημαντικών καθηκόντων (π.χ. λογιστική παρακολούθηση, οικονομική διαχείριση, συλλογική διαχείριση ανθρώπινου δυναμικού, καθαριότητα/συντήρηση χώρων και εξοπλισμού, τεχνική υποστήριξη). Αυτό έχει ως αποτέλεσμα είτε να καλύπτονται πλημμελώς τα συγκεκριμένα καθήκοντα ή/και να τα επιφορτίζονται συστηματικά συγκεκριμένα μέλη, δημιουργώντας επιπλέον φόρτο εργασίας και δυσφορία στα ίδια. Είναι, επομένως, σημαντικό να σκιαγραφήσουμε όλες οι σχετικές απαιτήσεις και να αποφασίσουμε εγκαίρως ένα σύστημα κατανομής των καθηκόντων. Ενδεικτικά, μέλη που διαθέτουν τις απαιτούμενες γνώσεις μπορούν να αναλάβουν επιπλέον καθήκοντα με τον όρο να απαλλαχθούν από άλλες πτυχές της εργασιακής καθημερινότητας ή οι συγκεκριμένες εργασίες να ανατεθούν επ' αμοιβή σε εξωτερικούς συνεργάτες. Είναι χρήσιμο σε αυτό το στάδιο να ζητήσουμε βοήθεια από άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις για τον τρόπο με τον οποίο ρύθμισαν την κατανομή των καθηκόντων ή/και να προσφύγουμε σε εκπαιδευτικά σεμινάρια με στόχο να αυξήσουμε τις γνώσεις/δεξιότητες για συγκεκριμένα καθήκοντα.

5.1.6. ΕΠΙΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ

Παρά τον αρχικό ενθουσιασμό, είναι πιθανό μετά από τις προηγούμενες διαβουλεύσεις να συρρικνωθεί ο αρχικός πυρήνας των μελών. Σε κάθε περίπτωση, είναι απαραίτητο να θέσουμε συγκεκριμένα κριτήρια και διαδικασίες για την είσοδο νέων μελών. Για παράδειγμα, ορισμένοι συνεταιρισμοί επιλέγουν να εγκρίνουν την είσοδο νέων μελών μόνο στο βαθμό που προτείνονται ή υπάρχει συγκεκριμένος αριθμός συστάσεων από υπάρχοντα μέλη. Σε εργατικούς συνεταιρισμούς (worker co-ops) είθισται να τίθεται ως όρος η προσφορά ενός ελάχιστου αριθμού ωρών εργασίας/εβδομάδα από κάθε μέλος. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα αφορά τις απαιτήσεις συνεισφοράς κεφαλαίου για την έγκριση νέων μελών (π.χ. ισάξιο με το αρχικό μερίδιο, άπαξ ή σταδιακή αποπληρωμή).

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

5.1.7. ΕΠΙΛΟΓΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Αντιστοίχως, είναι αναγκαίο να τεθούν κριτήρια για την επιλογή των εργαζομένων. Ενδεικτικά, ένας συνεταιρισμός μπορεί να θέσει ως απαραίτητη προϋπόθεση την ιδιότητα του μέλους, ενώ ένας άλλος να επιτρέπει εργαζόμενους/ες που δεν είναι μέλη στο βαθμό που εξυπηρετούν βραχυπρόθεσμα έκτακτες ανάγκες. Επίσης, σύμφωνα με το οργανόγραμμα της κοινωνικής επιχείρησης, είναι δυνατόν να τεθούν κριτήρια με βάση τις δεξιότητες/ικανότητες/γνώσεις για την επιλογή των εργαζομένων. Παρόλο που φαντάζει άχαρο, είναι σημαντικό να τεθούν διαδικασίες αλληλοελέγχου (peer review) σε τακτά χρονικά διαστήματα και αποχώρησης σε περίπτωση που υπάρχει συστηματική παραβίαση των κοινά συμφωνηθέντων πλαισίων συνεργασίας.

5.1.8. ΕΜΠΛΟΚΗ ΑΛΛΩΝ ΕΤΑΙΡΩΝ - ΤΟΠΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

Όπως προαναφέρθηκε, μια κοινωνική επιχείρηση διακρίνεται από την πολυεταρικότητά της. Για παράδειγμα, μια κοινωνική επιχείρηση εντάσσει ως μέλη άτομα και φορείς που επιθυμούν να συνδράμουν στους στόχους της. Έτσι επιτρέπει να εισακούεται η γνώμη όλων των μερών που επηρεάζονται από τη λειτουργία της (π.χ. προμηθευτών, πελατών, χρηματοδοτών) και όχι μόνο των εργαζομένων. Αν το επιθυμούμε, μπορούμε να προβλέψουμε την εκπροσώπηση αυτών των μελών και στα διοικητικά όργανα. Ωστόσο, αυτό το άνοιγμα αυξάνει τις απαιτήσεις εσωτερικής δημοκρατίας σε βάρος της αποτελεσματικότητας που προσφέρουν συνήθως τα μικρά ομοιογενή σχήματα. Διαφορετικά, μία κοινωνική επιχείρηση μπορεί να προσκαλεί σε τακτά χρονικά διαστήματα όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη δίνοντας δικαίωμα λόγου αλλά όχι δικαίωμα απόφασης για ζητήματα λειτουργίας.

5.1.9. ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

Εφόσον η ιδρυτική ομάδα έχει πλέον διαμορφωθεί και ζυμωθεί μέσα από τη διαβούλευση για τα προηγούμενα ζητήματα, είναι σε θέση να κατανείμει τις εργασίες που σχετίζονται με την ίδρυση της κοινωνικής επιχείρησης (π.χ. κατάρτιση επιχειρηματικού σχεδίου, επιλογή νομικής μορφής, επιλογή έδρας, προετοιμασία χώρων, προμήθεια εξοπλισμού, άδειες και έναρξη, κ.ο.κ.). Η κατανομή πρέπει να γίνει προσεκτικά, ώστε αφενός να είναι όσο το δυνατόν περισσότερο ισότιμη και αφετέρου να αποφεύγει τη δημιουργία πρωταγωνιστών και κομπάρσων από το στάδιο της ίδρυσης. Σε κάθε περίπτωση, δεν μπορούν όλες οι εργασίες να γίνονται ταυτόχρονα και από κοινού γιατί είναι αναποτελεσματικό και χρονοβόρο. Οι τακτικές συναντήσεις αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο ανατροφοδότησης για την πρόοδο των εργασιών που έχει αναλάβει η κάθε υποομάδα.

Η ανάλυση αυτών των προαπαιτούμενων μπορεί να εγείρει την ακόλουθη ένσταση: «Αν αρχίσουμε έτσι, δε θα βγάλουμε άκρη γιατί θα πουν όλοι/ες το μακρύ και το κοντό τους». Είναι προφανές ότι αυτός ο κίνδυνος υπάρχει σε κάθε συλλογικό εγχείρημα. Είναι, λοιπόν, σημαντικό να θυμόμαστε δύο πράγματα σε αυτήν την κατεύθυνση: α) Είναι προτιμότερο να γνωστοποιούνται παρά να υποβόσκουν οι διαφορετικές οπτικές. β) Οι στοχεύσεις είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης και είναι δυναμικές στο χρόνο. Πολλές από τις προσδοκίες θα επανακαθοριστούν μετά από την εξειδίκευση του επιχειρηματικού σχεδίου (βλ. επόμενη ενότητα), την αλληλεπίδραση με τα άλλα ιδρυτικά μέλη και την είσοδο νέων μελών.

Και η πιο σημαντική συμβουλή για το τέλος: Μην εμπλέκετε άτομα στην κοινωνική επιχείρηση μόνο και μόνο για να καλύψετε τον απαιτούμενο αριθμό μελών ανάλογα με τη νομική μορφή, διότι αν δεν ενδιαφέρονται πραγματικά, θα αποτελούν απλά ένα βαρίδιο για το μέλλον.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

5.2.ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΛΑΤΟΛΟΓΙΟΥ

Η δεύτερη θεματική ενότητα που αναλύθηκε, αφορούσε την ανάπτυξη πελατολογίου. Πιο συγκεκριμένα αναφέρθηκαν τα παρακάτω:

Ένα από τα πιο κρίσιμα σημεία της καλής πορείας μιας επιχείρησης είναι η ανάπτυξη του πελατολογίου της. Λόγω της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα, οι πελάτες συνήθως στρέφονται σε προϊόντα και υπηρεσίες πιο οικονομικά και δεν δίνουν έμφαση στην ποιότητα. Αυτό αποτελεί μεγάλο πρόβλημα για τις επιχειρήσεις, που διαρκώς πρέπει να αναζητούν πελάτες, να διατηρούν το πελατολόγιο τους αλλά και να έχουν καλές τιμές και ποιότητα, ώστε να γίνονται ανταγωνιστικοί σε σχέση με την υπόλοιπη αγορά.

Μερικές καλές πρακτικές προσέγγισης νέων πελατών αλλά και αναζήτησης αυτών είναι:

- Πραγματοποίηση «τηλεφωνικών κλήσεων ή η παρουσίαση προϊόντων και υπηρεσιών στον χώρο των πελατών
- Υψηλή ποιότητα προϊόντων και καλή φήμη της εταιρείας. Η καλή ποιότητα των προϊόντων και υπηρεσιών δημιουργεί καλή φήμη και ένα ισχυρό brand name της εταιρείας και οδηγεί σε μεγαλύτερο ανταγωνισμό.

Επιπλέον μερικές καλές τεχνικές είναι:

- Η υλοποίηση έρευνας για να μπορέσει να διακρίνει μία εταιρεία τους δυνητικούς της πελάτες εύκολα. Η προσέλκυση των πελατών πρέπει να γίνεται με έξυπνο τρόπο και η εταιρεία πρέπει να γνωρίζει σε τι target group απευθύνεται.
- Ανάπτυξη της ιδανικής αγοράς – στόχου

Η εταιρεία θα πρέπει να αναγνωρίσει την αγορά– στόχο της που θα ενδιαφέρεται να αγοράσει κάποιος/α από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες σας για να καλύψει μια ανάγκη ή επιθυμία. Αφού μια εταιρεία διαμορφώσει το πελατολόγιο της και είναι σίγουρη για αυτό, τότε πρέπει να αναζητήσει νέους πελάτες και να επεκταθεί ως προς αυτό.

Οι πελάτες, στους οποίους στοχεύει η εταιρεία θα πρέπει να έχουν κάποια χαρακτηριστικά και αυτά είναι τα εξής:

- Γεωγραφικά χαρακτηριστικά: σε ποια άτομα μπορεί να απευθυνθεί η εταιρεία. Μπορεί να απευθυνθεί μόνο στην πόλη που εδρεύει ή διαθέτει κάποιο e-shop και μπορεί να εξυπηρετήσει και άλλους πελάτες;
- Δημογραφικά στοιχεία: ποιοί άνθρωποι ενδέχεται να αγοράσουν από εσάς, όπως η ηλικία, το φύλο, το εισόδημα, το είδος επάγγελμα, το επίπεδο εκπαίδευσης, το πολιτισμικό υπόβαθρο, και το είδος των νοικοκυριών (π.χ. παντρεμένοι, οικογένειες με παιδιά, ανύπαντροι κ.α.)
- Ψυχογραφικά: τρόπος ζωής, κοινωνική ζωή, εικόνα που έχουν για τον εαυτό τους κ.α.
- Απόφαση αγοράς: Με την απόφαση της αγοράς εννοούμε για το ποιος αποφασίζει για την αγορά ενός προϊόντος. Για παράδειγμα, τα ρούχα για βρέφη, τα αγοράζουν ενήλικες, συνήθως γονείς και αποφασίζουν αυτοί για την ποιότητα και για το ποσό που θα διαθέσουν για αυτά.
- Ικανότητα για αγορά. Οι επιχειρήσεις πρέπει να καθορίσουν τις τιμές ανάλογα με το που θέλουν να στοχεύσουν. Για παράδειγμα αν στοχεύουν σε φοιτητές, τότε η τιμολογιακή τους πολιτική πρέπει να καθοριστεί διαφορετικά.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

5.2.1. ΤΡΟΠΟΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗΣ ΠΕΛΑΤΩΝ

Η επιχείρηση για να προσεγγίσει δυνητικούς πελάτες οφείλει να:

- Να καταχωρηθεί σε ηλεκτρονικούς οδηγούς, για να δώσει την δυνατότητα στους καταναλωτές να γνωρίσουν τα προϊόντα – τις υπηρεσίες της.
- Να δίνει κίνητρα στους πελάτες.
- Να ενισχύσει την online εικόνα της σε blog και στα κοινωνικά δίκτυα π.χ. Facebook κ.α
- Να δικτυωθεί με την τοπική κοινωνία, μέσα από εφημερίδες, περιοδικά αλλά και με άλλες επιχειρήσεις
- Να πάρει μέρος σε κλαδικές εκθέσεις.
- Να αξιοποιήσει το direct marketing, με SMS και e-mail σε πελάτες της.
- Να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικές διαφημίσεις της Google ή του Facebook, για να αναδείξει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της.
- Να δημιουργήσει ένα πλάνο για την προσέλκυση δυνητικών πελατών.

5.3. ΠΡΟΣΒΑΣΗ ΣΕ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΤΟΜΕΑ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΔΗΜΟΣΙΟΥΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥΣ, ΕΙΔΙΚΑ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΒΙΟ-ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ.

Στο τέλος ο εισηγητής παρουσίασε στα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ το άρθρο 110 του νόμου 4412/2016 Δημόσιες Συμβάσεις Έργων, Προμηθειών και Υπηρεσιών (προσαρμογή στις Οδηγίες 2014/24/ΕΕ και 2014/25/ΕΕ), το οποίο αναφέρεται στις αποκλειστικές συμβάσεις για ορισμένες υπηρεσίες.

Πιο αναλυτικά έγινε αναφορά στα εξής:

1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορεί να παραχωρούν κατ' αποκλειστικότητα το δικαίωμα συμμετοχής σε διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων στις αναφερόμενες στο άρθρο 107 υγειονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες που καλύπτονται από τους κωδικούς CPV 75121000-0, 75122000-7, 75123000-4, 79622000-0, 79624000-4, 79625000-1, 80110000-8, 80300000-7, 80420000-4, 80430000-7, 80511000-9, 80520000-5, 80590000-6, από 85000000-9 έως 85323000-9, 92500000-6, 92600000-7, 98133000-4, 98133110-8 σε Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις που είναι εγγεγραμμένες στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας της παραγράφου 1 του άρθρου 14 του ν. 4019/2011 (Α' 216) και έχουν ως κύριο σκοπό, δυνάμει του καταστατικού τους, την επαγγελματική και κοινωνική ένταξη ατόμων με αναπηρία ή μειονεκτούντων προσώπων, εφόσον περισσότεροι από τουλάχιστον 30% των εργαζομένων της επιχείρησης είναι εργαζόμενοι με αναπηρία ή μειονεκτούντες εργαζόμενοι.
2. Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις της παραγράφου 1 πρέπει να πληρούν σωρευτικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:
 - α) να έχουν σκοπό την επιδίωξη αποστολής δημόσιας υπηρεσίας από τις αναφερόμενες στην παράγραφο 1,

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

- β) τα κέρδη να επενδύονται εκ νέου ώστε να επιτευχθεί ο στόχος ιδιοκτησίας της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης της παραγράφου 1. Στην περίπτωση διανομής ή αναδιανομής κερδών, αυτή θα πρέπει να γίνεται υπό όρους συμμετοχικότητας,
- γ) οι δομές διοίκησης ή ιδιοκτησίας της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης της παραγράφου 1 που εκτελεί τη σύμβαση να βασίζονται στην ιδιοκτησία των υπαλλήλων ή σε αρχές συμμετοχικότητας ή να απαιτούν την ενεργή συμμετοχή υπαλλήλων, των χρηστών ή των ενδιαφερομένων, και
- δ) να μην έχει ανατεθεί στην Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση της παραγράφου 1 από τη συγκεκριμένη αναθέτουσα αρχή σύμβαση για τις εν λόγω υπηρεσίες, σύμφωνα με το παρόν άρθρο κατά την τελευταία τριετία.
3. Η μέγιστη διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τα τρία έτη.
4. Η επιλογή των αναδόχων μεταξύ των επιχειρήσεων της παραγράφου 1 πραγματοποιείται δυνάμει σχετικής προκήρυξης διαγωνισμού που απευθύνεται στο σύνολο αυτών και αναφέρει το παρόν άρθρο.
5. Με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται κατόπιν πρότασης των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Οικονομικών καθορίζονται:
- α) το κατώτατο ποσοστό των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων και ο τρόπος υπολογισμού του,
- β) τα είδη των κατ' αποκλειστικότητα ανατιθέμενων συμβάσεων εκ των αναφερόμενων στην παρ. 1,
- γ) οι ειδικότεροι όροι ανάθεσης των συμβάσεων του παρόντος άρθρου, ιδίως σε περιπτώσεις ύπαρξης περισσότερων προσφορών από επιχειρήσεις της παρ. 2,
- δ) κάθε άλλο σχετικό θέμα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.
6. Μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου στην παρ. 5 προεδρικού διατάγματος, εφαρμόζονται οι διατάξεις των παραγράφων 1 ως 4"

Έπειτα από την παρουσίαση του άρθρου 110 του νόμου 4412, ο εκπαιδευτής εστίασε στον τομέα διαχείρισης και αξιοποίησης βιο-αποβλήτων. Πιο αναλυτικά παρουσίασε ότι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις, οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα αυτό, μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ανάθεσης του δημοσίου τομέα και συμμετοχή σε δημοσίους διαγωνισμούς, όπως περιγράφεται στο άρθρο 110. Επιπλέον παρουσιάστηκαν και οι δυο σημαντικές οδηγίες της Ε.Ε. για τα απόβλητα

- Α) Οδηγία για τους ΧΥΤΑ (Landfill Directive) 99/31/ΕΚ Σταδιακή εκτροπή των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων από τους ΧΥΤΑ (2,7 mio to/ έτος) και
- Β) Οδηγία-πλαίσιο 2008/98/ΕΕ για τα απόβλητα

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι με την ολοκλήρωση των σεμιναρίων , τα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ καθοδηγήθηκαν και πληροφορήθηκαν με αποτελεσματικό τρόπο από τον εισηγητή. Το εκπαιδευτικό υλικό και οι ώρες κατάρτισης έγιναν αρωγός για την καλύτερη κατανόηση της κοινωνικής οικονομίας, του θεσμικού πλαισίου και των άλλων ενοτήτων και μέσω όλων αυτών των εφοδίων τα μέλη της ΚΟΙΝΣΕΠ Συνοχή θα προβούν σύντομα στην εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου και στην ολοκλήρωση αυτού.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Ενότητα 6: Καθοδήγηση της ΚΟΙΝΣΕΠ κατά τη μελέτη, καταγραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και των απαιτήσεων στον τομέα της διαχείρισης των βιοαποβλήτων στην περιοχή ενδιαφέροντος.

Η ΚοινΣΕΠ μετά την επιτυχημένη κατάρτιση και την αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μελών της, ξεκίνησε την μελέτη, καταγραφή και ανάλυση της υπάρχουσας κατάστασης και των απαιτήσεων στον τομέα της διαχείρισης των βιοαποβλήτων στην περιοχή ενδιαφέροντος. Η καθοδήγηση στα μέλη της ΚοινΣΕΠ ήταν συνεχής με παροχή οδηγιών και κατευθυντήριων γραμμών για την ολοκλήρωση της μελέτης καταγραφής και ανάλυσης της υπάρχουσας κατάστασης.

Συγκεκριμένα συγκεντρώθηκαν στοιχεία από το ΠΕΣΔΑ της ΠΑΜΘ καθώς και από τους αγροτικούς συνεταιρισμούς της περιοχής.

Τα στοιχεία που συγκεντρώθηκαν, καταγράφηκαν κι αναλύθηκαν κι είναι τα εξής:

1. Υπάρχουσα Κατάσταση στην Διαχείριση των βιοαποβλήτων
2. Ποσότητες των παραγόμενων Αστικών Στερεών Αποβλήτων στο Δήμο Νέστου
3. Ποσότητες πράσινων (γεωργικών) αποβλήτων στο Δήμο Νέστου
4. Απαιτήσεις και προτάσεις για τη διαχείριση βιοαποβλήτων

Συλλέχθηκαν και μελετήθηκαν από την ΚοινΣΕΠ δεδομένα και στοιχεία για την υπάρχουσα κατάσταση στην Διαχείριση των βιοαποβλήτων στο Δήμο Νέστου. Ο Δ. Νέστου μεταφέρει τα σύμμεικτα απορρίμματα στο ΧΥΤΑ Ξάνθης έως ότου λειτουργήσει η επέκταση του ΧΥΤ Καβάλας. Σύμφωνα με το ΠΕΣΔΑ προβλέπεται η εγκατάσταση 2 πράσινων σημείων στο Δήμο Νέστου, τα οποία θα αποτελέσουν χώρους εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών σε θέματα διαχείρισης στερεών αποβλήτων και θα ενισχύσουν την ενεργό συμμετοχή των πολιτών. Το προδιαλεγμένο οργανικό κλάσμα του Δ. Νέστου, σύμφωνα πάντα με το ΠΕΣΔΑ, θα διαχειρίζεται σε ξεχωριστή γραμμή κομποστοποίησης στη ΜΕΑ Καβάλας.

Τα πράσινα απόβλητα κι συγκεκριμένα τα γεωργικά υπολείμματα προέρχονται από δύο πηγές: α) από τις καλλιέργειες (π.χ. ακτινίδιο, καλαμπόκι, σπαράγγια, αμπέλια κλπ.) και β) από κλαδέματα δέντρων και θάμνων από τους χώρους πρασίνου και τους δενδροστοιχίες του Δήμου. Στην περιοχή ενδιαφέροντος υπάρχουν πολλές καλλιέργειες ακτινιδίων, σπαραγγιών καλαμποκιού, ρυζιού, καρπουζιού, φασολιών, βερίκοκων, ροδάκινων και πατατών (κυρίως στην περιοχή Λεκάνη). Τα ακτινίδια και τα σπαράγγια του Νέστου θεωρούνται υψηλής ποιότητας και είναι τα σημαντικότερα εξαγόμενα γεωργικά προϊόντα. Εξαιτίας των καλλιεργειών αυτών, οι ετήσιες ποσότητες των πράσινων αποβλήτων είναι αρκετά μεγάλες. Για τα απόβλητα αυτά υπάρχουν κάποιες νομοθετικές ρυθμίσεις που όμως δεν επαρκούν ώστε να προβλεφθεί η ανάπτυξη βιώσιμων και φιλικών προς το περιβάλλον, πρακτικών διαχείρισης τους. Συνήθως καίγονται με συνέπεια να επιβαρύνεται το περιβάλλον με ρύπους. Η προστασία του περιβάλλοντος, ο περιορισμός της έκλυσης των αερίων του θερμοκηπίου και η εκμετάλλευση οργανικών υλικών με εναλλακτικούς τρόπους που ωφελούν το περιβάλλον, τη δημόσια υγεία και την ίδια την αγροτική παραγωγή βάση βιώσιμων προτύπων, θα πρέπει να είναι ο κύριος στόχος διαχείρισης αυτού του ρεύματος των αποβλήτων

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Αναφορικά με τη διαχείριση των γεωργικών αποβλήτων, αυτή αποτελεί ευθύνη του παραγωγού τους. Στο ΠΕΣΔΑ της ΑΜΘ και όσον αφορά το οργανικό κλάσμα των γεωργικών αποβλήτων, προτείνεται η διαχείρισή τους σε δύο μονάδες (ανατολικού τομέα και δυτικού τομέα). Οι δυνατότητες που υπάρχουν είναι είτε να χρησιμοποιηθεί το οργανικό αυτό υλικό ως πηγή ενέργειας (βιοαέριο) μέσω κατάλληλης επεξεργασίας όπως είναι π.χ. η αναερόβια χώνευση, είτε η κομποστοποίηση με χρήση του παραγόμενου κομπόστ σε αγροτικές καλλιέργειες, για την επανένταξη στο φυσικό περιβάλλον «τραυματισμένων» ανάγλυφων ή και σε άλλες εφαρμογές.

Παρακάτω παρατίθενται κάποια ενδεικτικά στοιχεία που συγκεντρώθηκαν από τα μέλη της ΚοινΣΕπ:

Συνολική παραγωγή Αστικών Στερεών Αποβλήτων (ΑΣΑ) στο Δήμο Νέστου για το έτος 2018 – 2019 & εκτίμηση για 2020			
A/A	ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΑ ΒΑΣΕΙ ΖΥΓΟΛΟΓΙΩΝ Ή ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΔΗΜΩΝ (t)	ΠΡΑΣΙΝΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (Γεωργικά απόβλητα)¹ (t)	ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΑΣΑ (t)
2018	7.822,88	338,40	9.011,45
2019	7.937,10	343,34	9.143,02
2020	8.052,97	348,35	9.276,51

Όπως φαίνεται κι από τον παραπάνω πίνακα οι ποσότητες των πράσινων αποβλήτων του Δήμου είναι αρκετά μεγάλες και θα πρέπει να υπάρξει σχέδιο βιώσιμης διαχείρισής τους. Σύμφωνα και με το ΠΕΣΔΑ αποτελεί προτεραιότητα η χωριστή συλλογή και ανάκτηση των ΒΑΑ (Βιοαποδομήσιμων Αποβλήτων) κι φυσικά η χωριστή συλλογή των κλαδεμάτων .

Στο παρόν έργο προτείνεται ο σχεδιασμός και η εφαρμογή μίας πιλοτικής ενέργειας κομποστοποίησης βιο-αποβλήτων σε κατάλληλο σημείο εντός των ορίων του Δήμου Νέστου με στόχο την ορθολογική διαχείριση των βιοαποβλήτων και την αξιοποίησή τους, ως «νέα προϊόντα», στην τοπική παραγωγική δραστηριότητα.

¹ Οι ποσότητες πράσινων προέκυψαν από εξορθολογισμό των ποσοτήτων που δηλωθήκαν από τον δήμο.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Ενότητα 7: Υποστήριξη στην εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης από την ΚΟΙΝΣΕΠ, σε θέματα διαχείρισης, αξιοποίησης βιοαποβλήτων και λειτουργίας πιλοτικής ανοιχτής μονάδος κομποστοποίησης.

Κατά την φάση αυτή ο ανάδοχος παρείχε υποστήριξη στα μέλη της ΚοινΣΕπ για την εκπόνηση του επιχειρηματικού σχεδίου ανάπτυξης για την λειτουργία πιλοτικής μονάδος κομποστοποίησης το οποίο θα αποτελεί και την βάση για την λειτουργία της πιλοτικής μονάδος κομποστοποίησης του Δήμου Νέστου στα πλαίσια του έργου Green Crew.

Η εκπόνησης ενός τέτοιου σχεδίου για την ίδρυση μονάδας κομποστοποίησης προκύπτει από την αυξανόμενη τάση για αξιοποίηση των στερεών απορριμμάτων με την παράλληλη επιθυμία του κοινωνικού συνόλου για φιλική προς το περιβάλλον αξιοποίηση τους. Στόχος της ΚΟΙΝ.Σ.Ε.Π. είναι η παραλαβή ποσοτήτων Βιοαποδομήσιμων αποβλήτων η κομποστοποίηση και η μεταποίηση τους.

Θα χρησιμοποιηθούν ανοιχτά συστήματα αναστρεφόμενων σειραδίων, ώστε μέσω των αναγκαίων βιολογικών διεργασιών να παραχθούν οργανικά λιπάσματα.

Ειδικότερα στην σύνταξη του επιχειρηματικού σχεδίου περιλαμβάνονται:

- Σχεδιασμός και διαστασιολόγηση της μονάδας κομποστοποίησης (αριθμός και διαστάσεις σειραδίων, γενική διάταξη μονάδας)
- Βασικές τεχνικές απαιτήσεις λειτουργίας της μονάδας
 - ✓ Στάδια μονάδας - βασικές λειτουργίες
 1. Υποδοχή – παραλαβή αποβλήτων
 2. Προεπεξεργασία
 3. Κομποστοποίηση
 4. Ωρίμανση
 5. Ραφιναρία
 6. Αποθήκευση κομπόστ
- Τεχνικά /Κατασκευαστικά έργα της μονάδας – κόστος εγκατάστασης
- Καταγραφή των αναγκών σε μηχανολογικό & λοιπό εξοπλισμό
- Διαδικασίες μονάδας κομποστοποίησης
- Προσδιορισμός των κατάλληλων βιοαποβλήτων προς κομποστοποίηση
- Καταγραφή – εκτίμηση των ποσοτήτων των βιοαποβλήτων από το Δήμο της περιοχής ενδιαφέροντος και στη συγκεκριμένη περίπτωση από το Δήμο Νέστου καθώς και από τους παραγωγούς των γεωργικών αποβλήτων .
- Απαιτούμενο προσωπικό (Οργανόγραμμα – καθήκοντα)
- Υπολογισμός του προϋπολογισμού για την κατασκευή και λειτουργία της μονάδας.
- Εκτίμηση των παραγόμενων ποσοτήτων κομπόστ
- Εκτίμηση εσόδων από την διάθεση του τελικού προϊόντος
- Εύρεση αγοράς για διάθεση και αξιοποίηση του τελικού προϊόντος

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Η εφαρμογή του επιχειρηματικού σχεδίου κομποστοποίησης θα γίνει αρχικά στο πλαίσιο του συγχρηματοδοτούμενου έργου Green Crew του Προγράμματος Συνεργασίας INTERREG V-A «Ελλάδα - Βουλγαρία 2014-2020» όπου ο Δήμος Νέστου συμμετέχει ως εταίρος.

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

Παράρτημα 1: Καταστατικό ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ

Παράρτημα 2: Εκπαιδευτικό υλικό

Παράρτημα 3: Τεστ αξιολόγησης για την αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μελών της ΚΟΙΝΣΕΠ

Παράρτημα 4: Παρουσιολόγια συνεδριών

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Παράρτημα 1: Καταστατικό ΚΟΙΝΣΕΠ ΣΥΝΟΧΗ

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Παράρτημα 2: Εκπαιδευτικό υλικό

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Παράρτημα 3: Τεστ αξιολόγησης για την αποτίμηση των μαθησιακών αποτελεσμάτων των μελών της ΚΟΙΝΣΕΠ

Π1. Ενδιάμεση έκθεση αναφοράς πεπραγμένων της 1ης φάσης

Παράρτημα 4: Παρουσιολόγια συνεδριών

